

Kupnina naj ostane v podjetjih!

Pobuda dolenskega sveta ZSSS za spremembo zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij — Delavci naj dobijo najmanj toliko kot država

NOVO MESTO — Na zadnji seji sveta območne organizacije ZSSS za Dolenjsko so med drugim sprejeli pobudo za spremembo zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij. To pobudo so posredovali predsedstvu ZSSS, ki jo je sprejel in vodi nadaljnje aktivnosti v zvezi s tem.

Dolenjska pobuda se nanaša na spremembo tistih določb zakona, ki določajo, da kupnina v primeru notranjega odkupa podjetja (če delavci kupijo delnice s popustom) ali če podjetje ponudi delnice komu drugemu, ostane podjetju. Po sedanjem zakonu gre namreč ta kupnina republiškega razvojnemu skladu. Poleg tega predlagajo, naj se delavcem razdeli najmanj toliko družbene lastnine, kolikor naj bi je do-

Preživetje na račun tujine

Pionir na boljšem kot večina slovenskega gradbeništva — Že ohranitev doseženega bo uspeh

NOVO MESTO — Lansko leto je bilo za številna slovenska podjetja usodno, za vsa pa zelo težavno. GIP Pionir Novo mesto ni izjema, čeprav drži, da ni padel tako globoko kot večina slovenskega gradbeništva. Zaradi izgube jugoslovanskega trga in nadaljnega zmanjševanja investicijske porabe na domačem trgu se je cel sistem Pionirja še bolj preusmeril na tuje trge in tako uspel uresničiti zastavljene naloge. Pionir je lani z 2.500 zaposlenimi ustvaril 11,6 milijarde tolarjev dohodka, od tega odpade na devet delniških družb 37 odstotkov, za letos pa načrtuje 16,8 milijarde tolarjev oz. 223 milijonov mark zasluska.

Od cele vrste problemov, s katerimi so se lani srečevali pri poslovanju, v Pionirju ustavljajo nelikvidnost. Prisotna je bila že prejšnja leta, lani pa se je ta problem le še zaostрил. Reševanje tekočih finančnih težav jemlje mnogo časa, ki bi ga vodstvo sicer moralo posvetiti razvojnim in tehnološkim nalogam. Kljub velikim denarnim težavam pa jim je uspelo v preteklem letu dvigniti plače na republiško povprečje, medtem ko so decembrske plače — v povprečju so znašale 39.537 tolarjev — celo presegle tako panožno kot republiško povprečje. Koliko je k temu prispevalo izplačevanje dela plače v obliki (manj obdavčenega) regresa, pa pri Pionirju ne omenjajo.

V letu 1993 nameravajo v GIP Pionir uveljaviti filozofijo mednarodnega podjetja, vključno z uveljavljanjem kakovosti po ISO standardih. Med planске cilje so zapisali tako osvajanje novih tržišč kot razvijanje ponudbe celovitih storitev v gradbeništvu. Cilje naj bi dosegli s sedanjim številom zaposlenih, plače naj bi obdržali vsaj na sedanjih ravni. Eden glavnih ciljev je tudi izboljšanje finančnega stanja, kar naj bi med drugim dosegli z nadaljevanjem odprodaje »neproduktivnih« objektov. Kot je

bila država oziroma skladi, se pravi 40 odst., in ne samo 20, kot določa zakon.

Dolenjski svet je dal to pobudo zato, ker menijo, da v okviru sedanjega zakona ne delavci ne drugi kupci ne bodo zainteresirani za nakup dela družbene lastnine pod takimi pogoji. Zunanji kupci zato ne, ker kupnina ne gre podjetju, v katerega so pripravljene vlagati. Če gre kupnina sklada, bo interes kupcev, da ceno družbenega kapitala čim

bolj znižajo, če pa bi kupnina ostala v podjetju, bi bil ta interes vsekakor manjši, so prepričani na sindikatu. Poleg tega naj bi država predpisala, da morajo tuji kupci obvezno del dobička investirati v Slovenijo. Gotovo bi se delavci lažje odločili za notranji odkup, če bi vedeli, da bo kupnina ostala v podjetju, in to za sanacijo in razvoj, ne za delitev, saj bi to zagotavljalo njihovo večjo socialno varnost. Prenos kupnine dela družbenega premoženja na sklad za razvoj pomeni po mnenju sindikata nezaupanje v lastninski model, državi pa že vnaprej priznava sposobnost dobrega gospodarja.

To pobudo sveta območne organizacije ZSSS za Dolenjsko je, kot rečeno, predsedstvo teh sindikatov sprejelo. Sedaj bodo skušali doseči, da bi o njej razpravljali državni zbor, hkrati pa preverjajo možnosti za izpeljavo zakonodajnega referenduma. Če zberejo 40.000 podpisov, mora državni zbor razpisati referendum o spremembi zakona.

A. B.

• Če bo šlo tako naprej, nam bo zavlada mafija. (Toplak)

Jelko Kacin bo delal v Adrii

V Adrii preveč delavcev in premalo strokovnjakov — Razrešili direktorja mirenškega Toma

NOVO MESTO — V novomeški Adrii Caravan imajo na eni strani težave zaradi odvečnih delavcev, na drugi pa jim primanjkuje ustreznih strokovnjakov, saj je v zadnjih letih Adria zapustilo veliko teh. Zato si novo vodstvo prizadeva podjetje tudi kadrovsko okrepiti.

Prve korake so že naredili. Tako bo Jelko Kacin, nekdanji minister za informiranje, aprila prevzel marketing za osvajanje novih tržišč in novih programov, kar je pomemben strateški cilj in pogoj za uspešno sanacijo Adrie Caravan. Anton Horvat, dosedanji predsednik Črnomajškega sveta, bo sredi aprila postal v. d. direktorja Črnomajškega Lesa. Jože Kastelec pa je zadolžen za dejavnosti za ustanovitev invalidskega podjetja, s čemer bodo reševali zaposlovanje invalidov in delavcev z zmanjšano delovno zmogljivostjo.

Nova vodstvena ekipa Adrie se pri sanaciji podjetja srečuje tudi s težavami znotraj sistema. Tako pravijo, da se »soočajo s težko nalogo osveščanja nekaterih delov, ki so svoje ekonomsko osamosvajanje razumeli v nepravem pomenu«. Zato je upravni odbor mirenškega Toma, enega od Adriinih podjetij, ob podpori upravnega odbora Adrie Caravan na seji 2. aprila sprejel

sklep o razrešitvi direktorja Toma Janeza Dulca. Po informacijah iz Adrie Caravan naj bi bili razlogi za tako odločitev kršitev zakonskih določil, statuta, prekoračitve pooblastil, ogrožanje interesov lastnika in posredno Toma, povzročanje gospodarske škode. V Adrii trdijo, da je zaradi nedobavljenih pozicij iz Toma na višku prodajne sezone v skladišču okoli 600 prikolic. »S tem je Janez Dulc neposredno ogrozil uspeh

• ODGOVOR DOSEDANJEGA DIREKTORJA TOMA — Dosedanji direktor Toma, Janez Dulc, pravi, da je resnica o Tomu drugačna, kot jo je prikazalo vodstvo Adrie Caravan. Tom je lani posloval brez izgube in investiral za 1,5 milijona nemških mark brez zadolževanja, kljub temu da je Adria Caravan zelo neredno plačevala in so ji ves čas pomagali s prelaganjem plačil, s minimalno obrestno mero. Tomove terjatve do Adrie znašajo 1,6 milijona mark; za tretjino terjatev so pristali na obročno mesečno odplačevanje do konca leta, zahtevajo pa plačilo za 30 milijonov tolarjev že zapadlih obveznosti in 40 milijonov tolarjev obveznosti, ki bodo zapadle v kratkem. Ker tega bremena v Tomu niso več prenesli, so v zadnjih tednih zmanjšali dobavo Adrii. To je Adria Caravan kot ustanoviteljica podjetja izkoristila in na hitro odstavila direktorja. Direktor Janez Dulc še dodaja, da so v Tomu delali tudi takrat, ko je matična tovarna stala, da bi tudi sedaj radi dobavljali Adrii, vendar za plačilo. Glede poslovnih rezultatov pa direktor pravi, da niso podjetje, ki bi nujno potrebovalo sanacijske ukrepe države, in se bojijo posledic ponovnega večinskega administrativnega upravljanja.

sanacije celotnega sistema Adrie Caravan in delovna mesta večine zaposlenih,« trdi vodstvo Adrie Caravan.

Do imenovanja direktorja Toma bo vršilec dolžnosti Bogomir Bizjan, oden od dosedanjih delavcev s posebnimi pooblastili, njegov pomočnik pa bo dosedanji finančni direktor Novolesa Jože Baškovič.

A. B.

Bodo imeli koga obuvati?

V čevljarstvu podjetju Planina močno občutijo krizo v gospodarstvu — Dolgo čakanje na plačilo

ČRNOMELJ — V čevljarstvu podjetju Planina so zadnja leta naredili po 8.000 parov zaščitnih čevljev za industrijo, gradbeništvo in rudarstvo. Od tega so jih kar 80 odst. prodali Slovenskim železnicam, ostalo pa različnim podjetjem, zlasti črnomajskim. Toda krizo v industriji in gradbeništvu močno občutijo tudi v Planini. »Smo servis gospodarstva, in ko bo znova zadihalo, bo tudi za nas dela dovolj. Če pa se bo kriza nadaljevala, ne bomo imeli koga obuvati,« pravi direktor Dušan Jankovič.

Zato so sedaj v Planini srečni že, da lahko sploh preživijo. Nekdanji stalni kupci namreč ne morejo več zagotovo reči, koliko parov bodo lahko še kupili v prihodnje, novi se odločajo za enkratna naročila. Na trgu se pojavlja tudi obutev iz ostalih delov nekdanje Jugoslavije, ki je poceni, a marsikaj dvomljive kakovosti. Vse to ter moratorij Slovenskih železnic na vse nabave je delavce Planine prisililo, da so z manjšimi

Preprečujemo nasilje in brezbriznost!

Poziv Svetovne zdravstvene organizacije ob dnevu zdravja, 7. aprilu

Zaradi telesnih poškodb, ki se zgodijo v industriji in drugih dejavnostih, vsakdanjem življenju in nasilju, umre vsako leto na svetu tri in pol milijona ljudi, vsaj še stokrat več pa je poškodovanih. Veliko med njimi je mladih, ki so šele na začetku svojega življenja. Stroški za medicinsko oskrbo in izguba delovne storilnosti presega 500 milijard dolarjev.

Svetovni dan zdravja 7. april naj bi prispeval k osveščanju javnosti in zmanjšan katastrofalni vpliv, ki ga imajo nesreče na človeški rod. Generalni sekretar Svetovne zdravstvene organizacije zato ob letošnjem dnevu zdravja poudarja potrebo po varnosti v današnji družbi. Izhodišče je široko sprejeta predpostavka, da je mogoče tveganja, povezana s katastrofami, nesrečami in nasiljem, znatno zmanjšati, varnost pa mora biti sestavni del politike in prizadevanj v sleherni človeški skupnosti.

PRVI FINANČNI SEJEM

LJUBLJANA - V veliki sprejemni dvorani Cankarjevega doma so v torek odprli prvi slovenski finančni sejem Kapital 93. Sodeluje več kot 50 bank, zavarovalnic, borznih hiš in podjetij za trgovanje z nepremičninami ter svetovanje, odprt pa bo do vključno jutri, 9. aprila. Vključuje tudi vrsto strokovnih posvetovanj s področja financ.

IZOBRAŽEVANJE SINDIKALNIH ZAUPNIKOV

SEMIČ — Območna organizacija svobodnih sindikatov Bele krajine je včeraj pripravila v Semiču izobraževalni seminar svojih sindikalnih zaupnikov. Beseda je tekla o zakonu o plačah, zakonu o reprezentativnosti sindikatov, zakonu o privatizaciji podjetij ter o delu svobodnih sindikatov.

ODPRILI PEKARNO

KOČEVJE — Zasebno pekarno Hram s trgovino sta 2. aprila odprla na Rudniku (Trdnjava 1) Aleš Jerše in Jure Bradeško. Zmogljivost pekarne, ki je naj sodobnejše opremljena, je 250 kg kruha na uro. Poraba kruha v Kočevju znaša okoli 2 tona na dan. To je druga pekarna v Kočevju. Doslej je bila tu le pekarna podjetja Žito iz Ljubljane. Njena zmogljivost je okoli 24 ton kruha in peciva na dan in bi zadoščala ne le za občino Kočevje in Ribnico, ampak še za široko okolico. Konkurenca s kruhom in pecivom v kočevski občini je vedno večja. Sem prodajajo svoje proizvode namreč tudi peki iz Ribnice, Sodražice in Dobropolje. Do nedavnega pa so v Kočevju in Kolpski dolini prodajali še kruh iz Delnic.

naša anketa

Bi volili še enkrat enako?

Sloveniji je uspela osamosvojitve in mednarodno priznanje, uspeva ji postopno vključevanje v mednarodne politične, finančne in druge organizacije in ustanove. Kljub temu pa ji ravno ne cvetejo rožice. Brezposelnih je že preko 120 tisoč, pričakovati pa je, da se bo to število s stečajem še precej povečalo. Novih delovnih mest je zelo malo. Proizvodnja se zmanjšuje. V takem bo državni proračun požrl polovico družbenega bruto proizvoda, čeprav je predlagan mnogo manjši, kot je bil prvi stevevek potreb, želja in tudi požrešnosti. Kmetje so nezadovoljni s kmetijsko politiko, saj dokazujejo, da ves čas delajo v svojo škodo. Za največji delavski revolt pa že mesece skrbi Koržetov sklad za razvoj, ki ni čarovnik s polno vrečo denarja, ampak bolj stečajni upravitelj. Nekateri oblastniki trdijo, da za revolt skrbijo tudi novinarji, ki da preveč napihujejo velike poslanske plače in zamrzitev delavskih. Oboje so ljudje celo pred TV kamerami pospremili z ne ravno prijaznimi besedami na račun decembra izvoljenih. Kljub temu barometer prijubljenosti, ki ga vsak mesec naredijo v Delovni agenciji Stik, kaže, da so Slovenci kar stanovitni v svoji (ne)naklonjenosti politikom in oblastnikom. Marsikdo kljub razočaranju niti volil sedaj ne bi drugače, kot je decembra. Razlaga, zakaj tako, ni nikomur v čast: tudi če bi volili druge, ne bi bilo nič drugače.

DUŠANKA BOŽIČ, lastnica papirnice v Brežicah: »Prepričana sem, da je pred volitvami večina ljudi vedela, da velikih sprememb ne bo. Kljub temu so, tako tudi jaz, nekje v sebi vendarle upali, da bo bolje. Če bi bile kmalu spet volitve, bi zato obkrožala drugače. Že zaradi tega, ker so zamenjave pri vrhu vedno dobrodošle. Res pa je, da tudi z novimi ljudmi ne bi bilo veliko bolje, saj v kratkem času težko kaj spremenijo.«

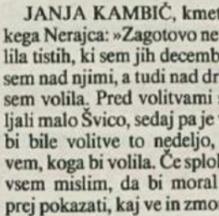
MARTIN PEKOLJ, prodajalec v Novotehni v Trebnjem: »Če bi bile sedaj spet volitve, bi zelo verjetno volil drugače, kot sem decembra. Zakaj? Zaradi potez sedanje vlade, zaradi katerih delavci in kmet vse težje shajata. Sicer pa ne verjamem, da bi se kaj dosti spremenilo, tudi če bi volili drugače. Tisti, ki pred volitvami delijo obljube, potem nanje pozabijo.«

VINKO ZALETEL, kmet iz Grzeče vasi pri Krškem: »Pred volitvami so politiki obljubili vse, sedaj pa je vse slabše. Ni dela, hrana, material, vse se draži, plače pa gredo navzdol. Zmeraj slabše je tudi za kmeta. Tudi ko nekaj proda, denarja za to ne dobi takoj. Nekako bomo vseeno preživeli. Volil bi iste, kot sem jih. Najbrž je vseeno, koga voliš. Tako ali tako na izvoljene nimamo vpliva in delajo po svoje.«

PETRA GUŠTIN, gradbena tehničarka iz Metlike: »Ne bi šla več na volitve, zato, ker stranke, ki so toliko obljubljale, niso naredile ničesar. Če bi kaj naredile samo pri zaposlovanju — tudi sama sem brezposelna — bi bilo nezaposlenih manj, ne pa čedalje več. Nasploh v naši politiki in politikih ne vidim nič dobrega. Namesto da bi reševali pomembna državna vprašanja, izgubljajo čas s stvarmi, ki so vsaj za večino državljanov nepomembne.«

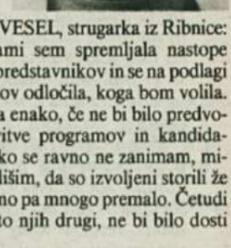
JANJA KAMBIČ, kmetovalka iz Veličkega Nerajca: »Zagotovo ne bi še enkrat volila tistih, ki sem jih decembra. Razočarana sem nad njimi, a tudi nad drugimi, ki jih nisem volila. Pred volitvami so nam obljubljali malo švic, sedaj pa je vse drugače. Če bi bile volitve to nedeljo, pravzaprav ne vem, koga bi volila. Če sploh bi koga! Predvsem mislim, da bi moral vsak kandidat prej pokazati, kaj ve in zmore, in se šele potem dal voliti.«

FRANCE GRUBAR, fizioterapevt iz Šentjerneja: »S sedanjo vlado sem zadovoljen, saj dokaj uspešno izvaja gospodarsko in družbeno reformo. Za nekatere so ukrepi boleči, vendar drugače ne gre; da je vedno več nezaposlenih, ni kriva sedanja vlada, temveč prejšnja, ki je imela za cilj polno zaposlenost. Ni pa mi všeč, da sedanja vlada dopušča, da nekatera podjetja propadejo zato, da jih lahko kupijo direktorji in tuji.«

SUZANA VESEL, strugarka iz Ribnice: »Pred volitvami sem spremljala nastope strankarskih predstavnikov in se na podlagi dobljenih vtisov odločila, koga bom volila. Sedaj bi volila enako, če ne bi bilo predvolilne predstavitve programov in kandidatov. Za politiko se ravno ne zanimam, mimogrede pa slišim, da so izvoljeni storili že veliko, še vedno pa mnogo premalo. Četudi bi bili namesto njih drugi, ne bi bilo dosti drugače.«

DARKO STRNAD, kontrolor v ribniškem Riku iz Kočevja: »Če bi bile danes volitve, ne bi volil istih ljudi. Od tistega, kar so obljubljali pred volitvami, niso storili skoraj nič. Mislim na to, kar se dogaja v gospodarstvu, za politiko pa se ne zanimam. Morali bi delati drugače in tudi lahko bi. Nekateri bi menda potrebovali leto ali dve, vendar ne na račun ljudi! Koga bi sedaj volil, je odvisno od ponudbe, čeprav je vprašanje, ali gre komu sploh še kaj verjeti.«

M. BEZEK-JAKŠE

Ombudsman pred goro krivic

Jih bo res zmožel?

LJUBLJANA - Slovenci se zadnje čase Evropi in svetu radi (po)hvalimo, da živimo v demokratični, pravni državi. Nejevernim Tomažem kot dokaz ponujamo v branje ustavo RS, a če ne zaleže, še zakon o denacionalizaciji in zakon o lastninskem preoblikovanju podjetij. Slovenija naj bi dobila t.i. varuha človekovih pravic. Gre za ustanovo, kakršne doslej nismo imeli, je pa zanjo že rezerviran prostor v novi slovenski ustavi. Doslej so podobne naloge ali vloga kot bodoči varuh, toda z ožjim delokrogom in pooblastili, opravljali Svet za varstvo človekovih pravic in svobodnin, družbeni pravobranilci samoupravljanja ter komisije za vlogo in pritožbe, po novem pa naj bi vse te organe nadomestil en sam človek (ali pa ustanova, kdo ve?)

In kakšno moč, vpliv, pristojnosti naj bi imel ta "nadčlovek", da bi delo zmožel? Poglejmo! To ustanovo poznajo v drugih državah pod imenom ombudsman. Izvira iz švedske, kjer so jo ustanovili že leta 1809. Izraz ombudsman pomeni "pooblaščen zastopnik". Po drugi svetovni vojni so to ustanovo uvedli v večini zahodnih držav pa tudi drugod po svetu. Ustanovitev ombudsmana spodbuja tudi Svet Evrope. V

sleherni državi naj bi bilo za delovanje "pravca" ombudsmana značilno, da je povezan s parlamentarno demokracijo, da so njegove storitve neposredno dostopne državljanom, ki se želijo pritožiti zaradi kršenja človekovih pravic, da ima trdno zakonsko in pravno podlago, da je povsem neodvisen od uprave, da morajo naslovniki njegove ugotovitve upoštevati in nanje odgovoriti ter da noben državni organ ne sme biti izvzet iz njegovih pristojnosti. Njegova glavna naloga je preiskovati in odpravljati krivice, prizadevane pritožniku, druga pa izboljševati delo državne uprave, s čimer naj preprečuje nadaljnje krivice in ponavljanje napak.

Ali nismo nekatere izmed teh pristojnosti že prebrali v opisu del in nalog že doslej pristojnih za odpravo krivic, ki se gode ljudem? Kaj nimajo podobnih nalog tudi sedanja sodišča združenega dela, družbeni pravobranilci samoupravljanja, pa jih nikakor ne zmorejo? Zato, ker zaradi krivic, ki jih doživljamo, nikjer na svetu ni na tako majhno število delavcev, kolikor jih je v Sloveniji, toliko sporov. Pri nas je že vsak deseti delavec udeležen v sporu. Tako je tudi zato, ker kar v 30 do 40 odstotkih sporov delavci iščejo sodno pomoč samo zato, ker ne zaupajo "svojim" podjetjem. Pri odpustih pa tako nimajo kaj izgubiti. Tako so samo lani sodišča združenega dela v Sloveniji vpisala 12.543 novih zadev, ostalo pa jim je tudi 6.988 zadev iz preteklih let. V zadnjih letih se je število sodnikov močno zmanjšalo, tako da dela ne morejo več obvladati. Ob koncu lanskega leta so imeli še skoraj 12.000 zadev nerešenih. Vsak sodnik ima na svoji delovni mizi približno 700 do 800 spisov. Za štiri leta dela!

VINKO BLATNIK

Skoraj pol mleka ostalo doma

Po zapori italijanske in avstrijske meje za naše mleko so mlekarne omejile odkup — V Trebnjem ostalo 10.639 litrov neprevzetega mleka — Kam naenkrat z mlekom?

TREBNJE — Kmetje že tako nezadovoljni z vladno politiko do kmetijstva, so pretekli teden doživeli dodaten šok. Po zapori italijanske in avstrijske meje za izvoz slovenskega mleka so mlekarne začele omejevati odkup mleka. Z omejevanjem odkupnih količin so Ljubljanske mlekarne v trebnjski občini začele že pri pobiranju večernega mleka 29. marca. Tega večera mlekarne niso prevzele 10.639 litrov mleka od skupaj 24.620 l, kar je 43,2 odstotkov.

Ljubljanske mlekarne so se odločile, da se bodo presežkov znebili s tem, da bodo kvaliteto oddanega mleka poostrižili, čeprav novi, veliko ostrejši pravilnik o kvaliteti mleka še ni sprejet. Direktor trebnjske kmetijske zadruge Drago Kotar nam je povedal, da je takšen ukrep bil dodaten udarec za trebnjske kmete, ki se v glavnem bavijo z

govodorejo. Že tako nizkim odkupnim cenam se pridružila še prepoved odkupa mleka. V trebnjski občini so 1981 leta oddali 5.370.000 litrov mleka, lani pa 9.470.000 litrov. »Veliko ljudi živi samo od mleka ali pa jim je mleko glavni vir za preživljanje,« pravi direktor.

Na ta ukrep je zadruga takoj poslala

Ljubljanskim mlekarjam pismo, v katerem zahteva, da naj mlekarne upoštevajo njihove individualne analize in od kmetov, ki imajo kvalitetno mleko, to mleko tudi prevzame, ne glede na njihovo oceno, ki velja za celotno zbiralnico, saj so v zadrugi proizvajalce, ki imajo nekvalitetno mleko, že izločili. Zahte-

• **ČRNOMELJ** — V črnomaljski kmetijski zadrugi priznavajo, da je v zadnjih dveh tednih v marcu prihajalo do velikih zmešnjav pri odkupu mleka, zato bi se radi opravičili vsem kmetom, ki so jih, čeprav ne po svoji krivdi, tako rekoč vodili za nos. Iz Zdruzne zveze Slovenije in Ljubljanskih mlekarj so namreč vsaj dvakrat na dan prihajale različne informacije in navodila glede odkupa mleka. V črnomaljski občini so morali zmanjšati odkup mleka za 30 odst., sicer bi Ljubljanske mlekarne, tako so zagrozile, pustile mleko v vseh 55 zbiralnicah, kolikor jih je v občini.

V kmetijski zadrugi opozarjajo, da vsi tisti, v katerih mleku bo nad 1,4 milijona mikroorganizmov v enem mililitru ali po redukcijem testu ne bo vzdržalo manj kot tri ure in pol, v prihodnje ne bodo smeli oddajati mleka. Zato v zadrugi svetujejo, da se vsi, ki imajo težave s kakovostjo mleka, obrnejo po nasvet na kmetijsko svetovalno službo, kmetijsko zadrugo ali veterinarsko službo.

vali so tudi, da naj mlekarne pravočasno pisмено obvesti, koliko mleka predvidoma ne bo prevzela, da bi lahko naredili razpored in problem presežkov poskušali rešiti doma.

V petek so bili predstavniki trebnjske kmetijske zadruge v Ljubljanskih mlekarjah, vendar so predstavniki mlekarj vstrajali pri svojih zahtevah. V soboto so odjemalci povedali, da mleko zopet pobirajo po starem pravilniku, ki dovoljuje do 3 milijone mikroorganizmov na mililitr mleka.

J. DORNIZ

• **Enostavno se moramo sprizniti s tem, da v kmetijstvu vseh stroškov ni mogoče priznati.** (Kračun)

• **Jebali nas bodo, pa če si odrežemo jajca ali ne.** (Izjava Franca Potočnika, poslanca SLS, v državnem zboru)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanic

Pred saditvijo

Upoštevajmo višino in dolgoročno nalozbo

Ali se dovolj in pravočasno poglabljamo v možne posledice našega načrta obnove vinograde? Možne so velike razlike v količini pridelka, njegovi kakovosti in trajnosti nasada. Že razlika 1% sladkorja pomeni v celotni življenjski dobi vinograda (pri pridelku 8.000 kg/ha) 600.000 tolarjev več ali manj dohodka ob enakih stroških. Če nasad namesto 25 let rodi 30 let, pomeni to 600.000 tolarjev na hektar prihranka, če pa namesto 30 let vinograd lahko uporabljamo samo 25 let, znaša izguba 500.000 tolarjev na hektar.

Zato si zastavimo vrsto vprašanj: — Ali imamo primerno pripravljeno tla za sajenje?

— So sadike dedno dobrih lastnosti in kakovostno neoporečne? — Kako sadiki omogočiti dober začetni razvoj in ne prevelike bujnosti?

— Kako gojiti sadiko do rodnosti in koliko obremenjevati trs v prvih letih, da ne pride do izmenične rodnosti?

— Kaj še vpliva na kakovost pridelka in doseganje daljše življenjske dobe vinograda?

Temeljiti premislek, kako naprej, je namreč še kako nujen. Želim, da je vaši kritični presoji izpostavljeno tudi moje pisanje, in prosim, da sporočite svoja mnenja in izkušnje, ki bi bili vsem v korist.

Vračam se k zastavljenim vprašanjem. Padel je očitek, da s počivanjem tal preveč izgubljam. To kaže, da ne ugotavljate izgub, ki sem jih uvodoma našel.

Po poseku vinograda je nujno tlo vrniti humus, apno in druga manjkajoča hranila, izboljšati mikrobiološko aktivnost, da preprečimo škodljivi vpliv koreninskih izločkov in herbicidov, predvsem pa možnost prenosa nevarnih bolezni. Tega ni možno doseči med rastjo

vinograda.

Ob rigolanju moramo zagotoviti dobro, enakomerno mešanje zemlje, če ni po globini enakomerno preskrbljena s hranili. Pri tem je potrebno zagotoviti preskrbo s humusom v globljih in apna v zgornjih plasteh tal. Če smo v zadnjih 15 letih gnojili redno po navodilih z NPK gnojili, je zaloga dovolj. Izboljšanje vsebnosti humusa v globljih plasteh dosežemo s setvijo meliorativnih rastlin (ogrišče, lupine, na revnih apnenih tleh pa lucerne) v obdobju počivanja tal. Na tleh, enakomerno in v globino dobro zalozjenih s humusom, se bodo korenine močno razvejele in rastle v globino, trs bo redno in enakomerno rodil in dosti lažje prenašal sušo.

Posebno letos, ko je cepljenk dovolj, moramo saditi samo popolnoma neoporečne. Pred sajenjem je potrebno cepljenke razkuževati s 3-odst. pepelinom (močljivo žveplo) in namakati 24 ur v vodi. Če so tla suha, je nujno zalivanje. V sadilno jamo ne dajemo mineralnih gnojil. Najbolje je kompost pomešati s 3 do 5 deli zemlje in to zmes dati na korenine. V težkih tleh mora biti jama široka, v lahkih in ocednih pa globlja. Paziti moramo, da zaradi sesedanja tal pod cepljenko (cca 20%) cepljeno mesto ne pride pregloboko. Po sajenju je potrebno takoj zrahljati tla med vrstami in zasejati s travno-deteljnim mešanico ali pustiti samoozelenitev in redno kositi. Delež detelj v mešanici je odvisen od količine dušika v tleh: dušika ne sme biti več kot 15%, v primeru pomanjkanja pa 35%. Na revnih kislih tleh je za obstojnost detelj potrebno apniti z apnenom moko.

Z vzdrževanjem primerne kislosti tal bomo trti omogočili zadovoljivo in usklajeno prehrano iz naravnih virov hranil, kar pomeni dobro odpornost trte zoper bolezni. Inž. JOŽE MALJEVIČ

POPRAVEK — V prejšnji številki je bila pri pripravi nisorunu napisana napačna koncentracija. Pravilno je 0,05-odstotna!

NOVOST - SADJARSKI KROŽKI

SEVNICA - Da bi zapolnili vrzel, ki obstaja na področju izobraževanja in svetovanja za potrebe doslej zapostavljenega vrtničarskega sadjarstva, je zasebno podjetje Svis iz Sevnice pripravljeno organizirati posebne krožke, ki bi združevali približno 20 za izobraževanje zainteresiranih ljudi. Za začetek bi na Dolenjskem ustanovili dva taka krožka, enega v Novem mestu in enega v Šentjernej, po potrebi pa tudi več. Prijave zbirajo na Srednji kmetijski šoli Grm (tel. 28-063).

Z NOVOMEŠKE TRZNICE

Ta tržni ponedeljek je vrtnarija Hefler z Grma ponujala bršljinke po 120 tolarjev, sadike nageljnov so veljale 100, vodenke 100, pelargonije 150, šopek (30) sadik solate 120, čebulček 250, kozarček boba 50, semenski koren 400 (liter), regrat 100, lonček smetane (veliki) 400, suhe slive 250, prekajeni sir 600, ocvirki 400, krljhi 200, radič 100, krompir kifelijčar 100, med 350, česen 400 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi je solata stala 190, hruške 93, zelena 139, pomaranče 55, cvetača 271, repa in kisló zelje 160, banane 120, kivi 133, jabolka 70, limone 99, orehi 900, čebula 55, por 197 tolarjev. Pri Deladinju so pričeli prodajati sadje z novimi elektronsko tehtnico, na kateri kupec lahko odčita ceno, težo in znesek za kupljeno sadje. V ponedeljek so pomaranče stali 90, jabolka 70, banane 100, paprika 100, paradiznik 280, kumare 280, solata 150, fižol 160, rozine 300, kivi 100, dinje 280, por 200, česen 480, šampinjoni 250, mlada čebula 300, ananas 200 in radič 250 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE — Na sobotni sejem so prodajalci pripeljali 235 do tri mesece starih in 23 starejših prašičev. Prvih so prodali 192 po 300 do 320 tolarjev, drugih pa 16 po 170 do 200 tolarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Lešnikar kroji letino

Lastniku lešnikovega grma ali dveh je pač vseeno, kako kaže z razmnoževanjem lešnikarja, povzročitelja črvičnosti plodov, povsem drugače pa je z lastnikom večjega nasada ali celo plantaze. Tu je uspeh pridelovanja dobesedno odvisen od razširjenosti tega škodljivca, komaj 7 mm velikega sivorjavega hroščka z zelo dolgim, navzdol upognjenim rilom.

Rilo poudarjamo zato, ker omogoča samici lešnikarja, da z njim prevrta lupino lešnika in v luknjico položi jajčece. To se dogaja v juniju, ko lešnikova lupina za vrtnale sposobnosti lešnikarjeve samice še ni pretrda. To je tudi čas, ko je mogoče še pretrgati razmnoževalno verigo škodljivca in s tem obvarovati plodove. Če se to ne zgodi, se v lešniku začne razvijati ličinka, pridno objeda jedrce, raste in se krepi. Ravno prav, da zmore jeseni prevrtati tedaj že trdo lešnikovo lupino, zapustiti varno prebivališče in se spustiti na zemljo, kjer se zarije pedenj globoko in kot buba preživi zimo ter se spomladi prelevi v novega hroščka.

Nekdaj so strokovnjaki sadjarjem priporočali, naj lešnikove grmiče naprašijo ali poškoprijajo s preparati zdaj že napol pozabljenega DDT-ja, ki ga ni več dovoljeno uporabljati. Zato si raje ogledmo škropilni načrt, ki ga priporoča strokovna služba za zaščito rastlin Tovarne kemičnih izdelkov Pinus iz Rač in ki je osnovan na sodobnih in zakonsko dovoljenih kemičnih pripravkih.

Škropilni načrt priporoča v marcu ali aprilu uporabo folidol olja, podobno kot za druge sadne vrste. V začetku maja je priporočljivo škropiti proti leskovi brstni pršici in leskovi plesni s folimatom ali karathanom WP (1,5 dl, 10 dkg na 100 l vode), pa tudi prvih protilešnikarju in listnim ušem. V ta namen priporočajo lebaycid (2 dl na 100 litrov vode), mesurof WP 50, gusathion, folithin in actellic. Škropljenje je treba ponoviti še sredi maja in ob koncu maja, ko je potrebno k škropivu zoper lešnikarja, uši in gosence prišestati še pripravke zoper moliljice (enovit, captan, delan, antracol, dithane) in leskovo plesen (bayleton, karathanc). V juniju je potrebno škropljenje ponoviti vsakih 10 do 14 dni. Vse to delo in stroške lahko poplača le bogato rodni nasad.

Inž. M. L.

Bodo mleko zlivali stran?

Če ne bo vlada spremenila svoje kmetijske politike, bo kmetijstvo kot panoga propadlo

NOVO MESTO — Na novomeški razpravi o aktualnih problemih v kmetijstvu - bila je v petek, 2. aprila - ki sta jo pripravili podružnici Zdruzne zveze in Slovenske kmečke zveze, je bil govor predvsem o problemih v zvezi z odkupom mleka.

Ravno tiste dni se je zaradi prepovedi izvoza mleka v Avstrijo in Italijo z odkupom zelo zapletlo, vendar na srečo le za nekaj dni, kajti vlada je zagotovila potreben denar za odkup vsega mleka po sedaj veljavnem pravilniku. Novi, ki ga nameravajo sprejeti, pa bo precej strožji. Poznavalcem je jasno, da je ta intervencija vlade začasna ne in da se bo slej ko prej spet resno zastavilo vprašanje odkupa. Predstavniki Ljubljanskih mlekarj so jasno in glasno povedali, da je njihova usmeritev čim boljša kakovost mleka, to pa bodo lahko dosegli le s strožjim pravilnikom.

»Ni res, da kmetje ne morejo nič narediti pri tem,« zatrjujejo mlekarji. »Pred štirimi, petimi leti smo dobivali mleko, ki je imelo po 20 milijonov mikroorganizmov v mililitru, sedaj smo ponekod že prišli na milijon, pogovarjamo pa se o sto tisočih. Sedanji pravilnik dovoljuje 3 milijone mikroorganizmov v mililitru mleka. Samo za en dan smo ustavili odkup mleka, ki je to mejo presegalo, in že naslednji dan je bilo vse oddano mleko v Sloveniji v teh mejah.« Le visoko kakovostno mleko bodo mlekarne lahko izvažale.

Kmetje pa se sprašujejo, če smo pri nas že tako bogati, da lahko mleko zlivamo stran. Se bolj kot mlekarjam kmetje zamirajo vladi zaradi njene, kot pravijo, pogubne kmetijske politike. Odkupna cena pri mesu in mleku pokriva manj kot 65 odst. proizvodnih stroškov, zato sedaj predlagani prelevnani za uvoz ne bodo imeli nobenih

učinkov, ampak bodo trgovci mimo še naprej uvažali poceni in v drugih državah krepko subvencionirane kmetijske pridelke in bogateli brez dela, medtem ko bo slovensko kmetijstvo še naprej propadalo.

Kakšen je odnos vlade do kmetijstva, po mnenju udeležencev novomeške razprave veliko pove ta primerjava. Če bi vse subvencije, ki so v proračunu namenjene za kmetijstvo, dali samo za mleko, bi to znašalo komaj 2 tolarja pri litru mleka.

A. BARTELIJ

Lubadar: čas učinkovitega boja se izteka

Grožnja s kaznimi - Pustimo pasti pri miru

Gozdarji že nekaj časa bijejo plat zvona zaradi lubadarja, ki se je po lanske letošni suši in izjemno bogati semenitvi smrek tako nevarno razmnožil, da ogroža dve tretjini vseh slovenskih gozdov. Opozarjajo na nujna "higijska" dela v gozdovih in druge zaščitne ukrepe, ki edino lahko preprečijo grozno katastrofo.

Posebna uredba, ki jo je v ta namen sprejela republiška vlada med ukrepi za preprečevanje širjenja in zatiranja podlubnikov v letu 1993 pod grožnjo kazni (najmanj 50.000 tolarjev za pravno osebo in 5.000 tolarjev za posameznike), določa, da morajo biti najpozneje do konca marca iz gozda odstranjeni t.i. slučajni pripadki iglavcev, seveda z izjemo lovni in kontrolnih dreves, najpozneje do 15. aprila pa morajo biti vsi iglavci iz zimske sečnje obeljeni oz. predelani. Čas se torej že izteka, zlasti še, ker je tople spomladansko vreme, ko se dnevne temperature povzpnejo nad 15° C, že prebudilo velikega ter malega smrekovega lubadarja iz zimskega spanja in sta začela rojiti.

Nekaj uspeha obetajo tudi lovne pasti, ki jih gozdarji nastavlajo predvsem na robovih gozdov. Opremljene so s posebnimi snovni - feromoni, ki privabljajo in polovijo kar precej lubadarjev. Opozarjajo nas, naj te pasti pustimo pri miru, da bo njihov lovni uspeh kar največji. - n

POBIRANJE VZORCEV VINA

BELA KRAJINA - Društvo vinogradnikov Bele krajine obvešča vinogradnike, ki želijo oddati vino za razstavo belokranjskih vin, da se prijavijo do 15. aprila. V črnomaljski podružnici bodo zbirali prijave Matija Absec (tel. 52-566), Janko Banovec (51-851), Polde Mušič (57-356) in Jože Verderber (52-664). V metliški podružnici se prijavite komisiji za pobiranje vzorcev v svojem kraju, v semiški pa Ireni Plut (56-198). Embalažo za pobiranje vzorcev bodo podružnice dobile v metliški Vinski kleti v petek, 16. aprila, do 14. ure. Vzorce bodo komisije pobirale v soboto in nedeljo, 17. in 18. aprila. Vinogradnik mora imeti najmanj 200 litrov vina, katerega vzorec bo dal v oceno, participacija pa bo 400 tolarjev za vzorec. Na odzivniku tel. št. 58-151 lahko vinogradniki dobijo sporočila o boleznih in škodljivcih na vinski trti ter nasvete za ukrepe, ki jih je pripravila kmetijska svetovalna služba.

Zreja telet z mlečnim nadomestkom

Nadaljevanje prispevka iz prejšnje številke DL — V svetu so mlečni nadomestki bistveno cenejši od mleka in lahko upamo, da bo nekoč tudi pri nas tako

Zaradi »mlečne« vojne je tak način zreje telet v tem trenutku manj zanimiv. V normalnih razmerah pa povzroča teledo dodatno delo in porabo tržnega proizvoda na kmetiji, ki je usmerjena v pridelavo mleka.

Tele mora nujno piti materino mleko le prvi teden. Že v drugem tednu starosti ga lahko začnemo napajati z ustreznim mlečnim nadomestkom. Napoj običajno pripravimo s toplo vodo, v kateri raztopimo suh mlečni nadomestek. Sestav mlečnih nadomestkov je lahko zelo različen, vsi pa morajo vsebovati mleko v prahu in druge mlečne sestavine, najkvalitetnejše sojine in ribje moke, emulgirane maščobe, vitamine, rudninske snovi, encime.

V Sloveniji je znan proizvajalec Planika iz Kobarda, izdelek pa se imenuje mlekovit. V dolenskih trgovinah so se pojavili mlečni nadomestki iz uvoza z imeni IN-K1 E, IN-mast 1, novilac K, mogoče tudi drugi. Navodilo za pripravo napoja daje proizvajalec nadomestka, običajno pa ga pripravimo tako, da 1 kg prahu razredimo v 9 l tople vode (37°C). Napoj mora imeti 35 do 37°C, ko ga dajemo teletu. Pri napajanju telet je poleg temperature napoja pomembna čistoča posode in pogostost napajanja.

Sodoben način napajanja je voden računalniško, v manjših rejah pa si naredimo načrt napajanja, po katerem dobivajo teleta v drugem tednu starosti 6 do 7 litrov napoja vsaj v treh obrokih. Med tretjim in dvanajstim tednom naj popijejo 8 litrov napoja v najmanj dveh obrokih pri intenzivni reji.

Že od drugega tedna starosti naj do-

ZA DRAGE INSTRUMENTE

Za nabavo dragih medicinskih instrumentov v Splošni bolnišnici Novo mesto so prispevali: vinogradniki iz Cerovec pri Smolenji vasi 4.500 tolarjev namesto venca na grob pokojnega Marina Pavlina z Mestnih njiv; Vida Jakovčević in Ljudmila Jerman 5.000 tolarjev namesto cvetja na grob pokojnega Škerlja Helija iz Novega mesta. Za prispevke se najlepše zahvaljujemo!

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Ribe ne le v postu (2)

Nobeno živilo ni tako hitro kuhano ali pečeno kot riba, zato se moramo med obdelavo večkrat prepričati s preskusom. Posebno so občutljive nemastne ribe. Tik preden je riba dovolj pečena ali kuhana, se meso na najdebelejšem koncu še drži kosti in na sredini je še vidna plast prosjonega mesa. Pri pravilno kuhani ribi so oči motne, meso pa listnato. Predolgo kuhano meso je suho in pri dotiku z vilicami razpade.

Kako pripravimo veliko ribo za serviranje? Če hočemo kuhano ali poširano ribo servirati mrzlo, jo pustimo, da se ohladi v vodi in ohrani sočnost. Ribe, ki jih serviramo vroče, takoj razkosamo. Kožo zarezemo ob glavi in ob repu ter jo previdno odstranimo. Temni in mastni del mesa izpod kože ostrgamo in odstranimo vse kosti vzdolž hrbta. Nato ribo položimo na pladenj s pomočjo papirja ali alufolije, v čemer se je pekla ali kuhala. Ob glavi in repu polkrožno zarezemo in ribo razdelimo na dva fileja. Hrbtenico ob glavi previdno prerežemo in odstranimo. Fileje preložimo nazaj na spodnjo plast mesa in spet

dobimo obliko ribe. Če želimo servirati praženo ribo, moramo koščke hrustljivo zapeči, notranjost pa mora biti sočna.

S prepočasnim praženjem nam meso razpade. Najbolje je, da ga povajamo v moki z dodatkom popra in soli. Ribjemu mesu lahko izboljšamo strukturo, če ga za nekaj ur namočimo v mleko in pred obdelavo osušimo. Za pečenje in praženje rib uporabljamo rastlinska olja, kuhano maslo in včasih tudi svinjsko mast. Pri dodajanju maščobe bodimo zmerni.

Pečene in pražene ribe ponudimo prelite z lastnim sokom in koščkom limone. Nežnim ribam, kot so postvi, izboljšamo okus z narezanimi praženimi mandlji, z rezinami slanice, z dodatki peteršilja in česna. Priloga pa naj bo sestavljena iz kuhanega krompirja, dušene zelenjave, kot so grah, bučke, kumare in korenje. Zaradi boljšega okusa ribo pred pečenjem mariniramo. Marinada s kislimi dodatki limoninega soka in vina zmehča meso tune in morskega psa. Za nežne vrste rib pa uporabljamo le-olje in zelišča.

Čevljarji ob up zaradi upnikov?

LB Dolenjska banka, največji upnik novomeške Tovarne obutve, se ogreva za stečaj tega podjetja, čeprav zanj brez starih bremen vidijo prihodnost

NOVO MESTO — Še pred dvema letoma je bila novomeška Tovarna obutve soliden 300-članski kolektiv z ambicioznimi načrti za prihodnost. Nov zaščitni čevljar, narejen po novi tehnologiji brizganja podplatov neposredno na čevljar, naj bi ji omogočil tudi prodor na razvite zahodne trge in dal perspektivo. Obrnilo se je drugače. Danes je Tovarna obutve, ki ima še nekaj nad 200 zaposlenih, bližje stečaju kot čemurkoli drugemu.

Za to, da je Tovarna obutve Novo mesto skoraj povsem na tleh, je več razlogov. Dobra bremeni neplačana velika terjatev do Rusije. Tovarna je izgubila jugoslovanski trg in trg nekdanje Sovjetske zveze, kamor so prodajali večino programa zaščitne obutve. Obseg donosnejšega lastnega proizvodnega programa se je tako zmanjšal od 49 na vsega 31 odstotkov v lanskem letu. Hudo breme je odplačevanje kredita za stroj za brizganje podplatov, ki ne daje zaslužka. Za povrh so zaradi slabe kakovosti izgubili tudi program Adidas, ki je polovično zapolnjeval proizvodne kapacitete.

Pred dobrim letom je Tovarna obutve dobila novega direktorja, ki naj bi zaustavil propadanje in na osnovi sanacijskega programa ter normalnega sprotnega poslovanja dosegel razumne dogovor z upniki, med katerimi je s 60 odstotki terjatev največji LB Dolenjska banka Novo mesto. Od tega praktično

• Tudi v občinskem vodstvu vlada prepričanje, da bi na tak način omogočili Tovarni obutve uspešno sanacijo in nadaljnje poslovanje ter seveda ohranitev delovnih mest, zato program podpirajo. Kaj se bo zares zgodilo s Tovarno obutve, pa se še ne ve. Sklepní dogovor z upniki namreč ni bil dosežen. Ovirá je največji upnik, LB Dolenjska banka, ki ne pristaja na spremembo terjatev, sicer zavarovanih s hipoteko, v lastninski delež, ampak se ogreva za stečaj podjetja.

še ni narejeno nič. Tovarna obutve je tudi lansko leto zaključila z izgubo, ki je sedaj že za dobrih sto milijonov tolarjev. Sicer je podjetje že v letu 1991 pričelo izvajati nov proizvodni program, za katerega pa lani še ni bil zagotovljen trg in s tem stalna proizvodnja. Tako je bila lani produktivnost manjša, za dobro desetino pa se je zmanjšalo tudi šte-

PLINI V STREŠNIKU

DOBRUŠKA VAS — IGM Strešnik iz Dobruške vasi pri Škocjanu je pred časom odprl prodajalno plinov. Na voljo so plini acetilen, argon, ogljikov dioksid, dušik, kisik in nekaj mešanice plinov. Poleg teh prodajajo tudi plin za gospodinjstvo, in to v večjih in manjših jeklenkah.

• Vsak človek, katerega ne zadeveno, je za Srbe zgrešen človek. (Torbarina)

Tradicija žlahtnega okusa

Stari sodi ob modernih cisternah

NOVO MESTO — Od trte do točilne mize je dolga pot. Kako dolga, dobro ve Jožica Zalar, lastnica gostilne »Na hribu« na Škrjančah, ki se je pred leti odločila obnoviti družinski vinograd na Knežiji nad Karteljevim. Trte, ki so dolga leta dajale vino domači gostilni, so bile ostarele, obdelovanje otežkočeno. Nov nasad trt v terasah zdaj omogoča strojno obdelavo, izbrane vrste pa pridelavo namiznega belega vina, cvička in dolenjskega rdečega vina.

»Obnove vinograda sem se lotila pred dvanajstim leti, trajala pa je kar pet do šest let. Če k temu pristoje, se nekaj poseb in slabih letin, dobimo šele pravo sliko tveganosti in stroškov celotne naložbe,« pravi Jožica Zalar, ki je tako pridobila 1 ha modernega vinograda s približno 5 tisoč trtami. Sprota s trtami je rasla kot vinogradnik in kletar tudi sama. V obojem se je zdaj že dobro izurila in pred nekaj leti so z vinskih degustacij pričele prihajati prve medalje in priznanja. Za vse tri sorte. »Gostilna z dobrim domačim vinom je velika prednost, pri nas pa je to tudi že stoletna tradicija, ki je nisem hotela prekiniti,« pravi Jožica, »vendar so danes časi drugačni. Samo v gostilni je moč prodati le manjši del letne proizvodnje, ostalo je treba spraviti v promet kakor človek ve in zna. Zanimivo je, da je

Jožica Zalar

najmanj zanimanja prav za cviček, kljub temu da je zelo kakovosten. Zares je že čas, da pride do njegove ponovne uveljavitve. Razmišljam tudi o kmečkem turizmu, v katerega bi vključila tako gostilno kot zidnico. A to so zaenkrat le še načrti.

Kot zanimivost Jožica pove, da vino hrani v starih sodih in v modernih cisternah. Radovedna je bila, če je med tako hranjenimi vini kaj razlike, pa je poslala na degustacijo primerke enega in drugega. Vino, hranjeno v tradicionalnih sodih, je vedno dobilo malenkost višjo oceno kot tisto iz cisterne. Tradicija ima torej le žlahtnejši okus. T. J.

zadolževati, kar je ob visokih obrestih samomorilsko početje.

V Tovarni obutve so že lani izdelali sanacijski program, ki temelji na povečanju deleža lastne proizvodnje v primerjavi z lohn posli, ki pa niso tako donosni kot lastna proizvodnja. V programu je bila nakazana tudi možnost finančne uditve podjetja. V ta namen naj bi bilo podjetje deležno delnega odpisa dolgov, deloma pa naj bi dolgove spremenili v delniški kapital in kratkoročne v dolgoročne. V trajni vložek bi morali spremeniti vsaj kredite, s katerimi se financira oprema za novi program.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Občinski denar za razvoj

Proračun bo z 58,5 milijona SIT sofinanciral programe komunalnega urejanja naselij — Prijava do 23. aprila

NOVO MESTO — Novomeška občinska vlada je prejšnji teden odobrila razpis za pridobitev sredstev za programe komunalnega urejanja v krajevnih skupnostih v letošnjem letu. Razdelili bodo 58,5 milijona tolarjev. Krajevne skupnosti, ki bi rade prišle do tega denarja, morajo oddati prijave z vsi potrebni dokumentacijo do 23. aprila.

Vsota, ki je zagotovljena v ta namen v letošnjem občinskem proračunu, je za 40 odstotkov večja od lanske, medtem ko je celoten proračun večji od lanskega za 27 odstotkov. Seveda niti tako povečana sredstva za programe komunalnega urejanja še zdaleč ne zadostajo za vse potrebe, ki jih imajo v krajevnih skupnostih.

Od 58,5 milijona tolarjev bo šel največji del, 30 milijonov tolarjev, za sofinanciranje izgradnje komunalnih naprav. Gre za sredstva sklada stavbnih zemljišč, ki jih bodo deležna naselja, v katerih je predpisano plačevanje nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. Za sofinanciranje izboljšav lokalnih cest je namenjenih 18 milijonov tolarjev, 4,5 milijona za komunalne objekte v vseh krajevnih skupnostih, 6 milijonov pa za urejanje pokopališč. Prednost bodo imeli programi urejanja manj razvitih krajevnih skupnosti in demografsko ogroženih območij, ekološki programi in programi razvoja krajevnih središč v občini. V mestnih krajevnih skupnostih bo sklad stavbnih zemljišč na primer podprl le izgradnjo objektov, ki bodo pomenili izenačevanje komunalnega standarda na območju mesta. Pomembna bo seveda tudi zavzetost krajevne skupnosti za urejanje in sanacijo ekoloških problemov.

Proračunska sredstva naj bi znašala le 30 odstotkov vseh sredstev investicij. Ostalo bo treba zagotoviti iz drugih prihodkov krajevne skupnosti. Najpomembnejši bo kot ponavadi kar prispevek krajanov, tako samoprispevek kot še kakšen dodaten prispevek in tudi

prostovoljno delo. Krajevne skupnosti morajo, kot rečeno, vloge za pridobitev proračunskega sofinanciranja deleža oddati do 23. aprila občinskemu sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora. Predlog razdelitve bo posebna projektna skupina potem izdelala do sredine maja, denar pa bo možno uporabljati postopno v letu 1993, glede na razpoložljiva sredstva proračuna. Za vse ga naenkrat ne bo.

Delo — nedosegljivo razkošje

Inšpektor za delo je lani v novomeški občini potrdil le sedem primerov zaposlovanja na črno

NOVO MESTO — Med ljudmi je razširjeno mnenje — občasno ga še podkrepijo podatki o dokaj majhnem številu zaposlenih, posebno v zasebnih podjetjih — da zasebniki, tako obrtniki kot podjetniki, v veliki meri zaposlujejo na črno. To pomeni zaposlovanje brez ustrezne dokumentacije ter prikrajševanje delavcev za pravice, ki jim grejo iz dela, države pa za prispevke in davke. Inšpektor za delo pa je lani v novomeški občini dejansko ugotovil le sedem primerov črnega zaposlovanja.

Na črno zaposlene delavce je našel pri petih obrtnikih in v dveh zasebnih podjetjih. Podjetje Intel servis je po njegovih ugotovitvah v agustu zaposlovalo tri begunke iz BiH, kar je v nasprotju z ženevsko konvencijo. Ne da bi sklenilo pogodbo o zaposlitvi, je zaposlovalo delavko podjetje Santos-tours. Na črno zaposlene delavce je imelo tudi pet obrtnikov: Frančiška Mežnar v modnem krojaštvu, Borut Potočar in Alojz Dragman v okrepčevalnici ter Leopold Vrhovski in Ana Štupar v gostilni.

NA KRIŠKO GORO IN TOLSTI VRH

NOVO MESTO — Planinsko društvo Novo mesto vabi 17. aprila na enodnevni izlet na Kriško goro in Tolsti vrh. Odhod z novomeške avtobusne postaje bo ob 6. uri, cena izleta 700 tolarjev. Prijave na tel. 21-446.

Šola za strokovne sodelavce Krke

Tovarna zdravil Krka na posebnih seminarjih seznanja svoje strokovne sodelavce v tujini z vsem, kar morajo vedeti za uspešno promocijo Krkinih izdelkov

OTOČEC — Novomeška tovarna zdravil Krka je lani poleti prvič organizirala enotedensko izobraževanje za svoje strokovne sodelavce, ki opravljajo promocijsko dejavnost v tujih državah, ki so najpomembnejša tržišča za njene izdelke. Prejšnji teden so bili na podobnem seminarju na Otočcu Krkini strokovni sodelavci iz Madžarske, Češke, Poljske, Rusije, Belorusije, Ukrajine, Romunije, Bolgarije in Gane.

Krka za letošnji načrtuje, da bo izvozila za 147 milijonov dolarjev izdelkov, kar je tri četrtine predvidene prodaje zdravil, veterinarskih izdelkov in izdelkov iz programa zelenih zdravil. Izvažajo v 57 držav po vsem svetu, njeni največji kupci pa so Poljska, Ruska federacija, Češka, Madžarska, Hrvaška in ZDA. Gre za tradicionalna Krkina tržišča, na katerih je prisotna že dvajset let in več.

Pridobljen položaj, znanje in izkušnje namerava Krka izrabit za povečanje prodaje na teh trgih, na katerih pa so se razmere posebno v zadnjih dveh letih temeljito spremenile. Zahteve pri registraciji zdravil, ki je pogoj za prodajo v vsaki državi, so se približale normam EGS, strogo centralizirane in adminis-

Nova bencinska črpalka v Novem mestu

Ob Belokranjski cesti jo bo postavila firma OMV-Istra

NOVO MESTO — Prodorna kopska firma OMV-Istra bi rada imela svoje bencinske črpalke v vseh slovenskih mestih in ob vseh pomembnejših cestah. Tako namerava postaviti eno ali več svojih bencinskih črpalk tudi v Novem mestu. Novomeški izvršni svet pa v okviru razvojnega programa občine podpira razvoj in konkurenco tudi na tem področju oskrbe. Vendar je potrebno za to seveda prej še marsikaj narediti, predvsem izdelati in sprejeti ustrezno prostorsko dokumentacijo in prostor opremiti z infrastrukturo.

O tem sta novomeški izvršni svet in OMV-Istra že v začetku tega leta podpisala tako imenovano pismo o nameri. Iz njega izhaja, da želi OMV-Istra ob Belokranjski cesti v Novem mestu letos zgraditi bencinsko črpalko s spremljajočimi dejavnostmi. Za to se je OMV-Istra obvezala deponirati pri Dolenjski banki 200 milijonov tolarjev in kupiti za milijon mark obveznice občine Novo mesto. Izvršni svet pa naj bi takoj začel pripravljati prostorske dokumente za lokacijo te črpalke.

UREJEN ODVOZ ODPADKOV

NOVO MESTO — Pred kratkim se je v novomeški občini končala akcija odvoza kosovnih odpadkov, ki jo dvakrat na leto, spomladi in jeseni, organizira novomeška Komunala. Kosovne odpadke odvažajo od tam, od koder je tudi sicer organiziran reden odvoz gospodinjstvih odpadkov. Ob tem pa lahko ljudje kosovne in druge odpadke stalno pripeljejo na komunalno deponijo v Leskovcu pri Brusnicah, in to tudi popoldan ter ob sobotah, nedeljah in praznikih, saj so tam pred vhodom vedno pripravljeni ustrezni kontejnerji.

ZAKAJ JE VODA DRAGA

NOVO MESTO — Oskrba z vodo na območju novomeške Komunale, se pravi v novomeški občini, je precej draga stvar. Zato je ta komunalna dejavnost vseskozi v izgubi in jo "podpirajo" druge komunalne dejavnosti. Ker se sem in tja sliši tudi očitke, da je pri oskrbi z vodo v okviru Komunale preveč zaposlenih in da to dviguje ceno vode oziroma povzroča dodatne stroške, so pri Komunalni postregli s temi podatki: v razvitih evropskih državah je v povprečju zaposlen pri sektorju oskrbe z vodo en delavec na 86.000 kubikov prodane vode; v Sloveniji pride en delavec na 87.000 kubikov, pri novomeški Komunali pa že na blizu 250.000 kubikov prodane vode. Torej zaposleni ne povzročajo nepotrebnih stroškov, pač pa pri nas vodo draži razdrobljenost, draga gradnja, iskanje novih virov, veliko črpalništvo, drago prečrpavanje itd.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 10. aprila, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 7. do 19. ure: M-KZ Krka, Dom, Bršljin
- od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
- od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33
- od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas
- od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 7. do 19. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 16. ure: mini market Pero, Stopiče
- od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru
- Šentjerneje: od 7. do 17. ure: Mercator-Standard, Samopostrežba
- Dolenjske Toplice: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ-Krka, Samopostrežba
- Žužemberk: od 7. do 17. ure: Dolenjska, Market
- Straža: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ Krka, Samopostrežba

V nedeljo, 11. aprila, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 8. do 11. ure: M-KZ Krka, Prodajalna, Glavni trg 4
- od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
- od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33
- od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 11. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 12. ure: mini market Pero, Stopiče
- od 8. do 12. ure: Perko, market v Šentpetru

DOHODNINA - Prejšnji teden je potekel že rok za oddajo napovedi za odmero dohodnine za leto 1992, nekateri pa imajo še probleme s staro dohodnino, za leto 1991. Nekateri revozovci na primer. Na plačilnih listah imajo črno na belem, da so že novembra plačali odmerjeno dohodnino. Nedavno pa so jih z novo položnico še enkrat terjali, naj doplačajo dohodnino. Kje se je doplačilo dohodnine izgubilo, bodo gotovo odkrili.

DOHODNINA II - Nekateri pa imajo probleme že z novo dohodnino, za leto 1992. Delavec, ki je nekaj mesecev garal za znanega novomeškega podjetnika, je zamenjal tudi plačilo. Da je stvar še huja, podjetnež ni plačal niti prispevkov in urenil drugih stvari, tako da se prisilni dobrodelnež niti ni mogel prijaviti na borzi dela kot brezposeln. Ko si je ravno malo ohladil jezo in našel celo novo delo, je mladi mož doživel nov šok. Podjetnež mu je lepo redoljubno poslal obvestilo o zaslužku, potrebno za prijavo dohodnine. Tako je vsaj videl, koliko denarja bi moral dobiti, pa ga ni. Zdaj manjka samo še to, da bodo mlademu možu za zastojno delo odmerili dohodnino oz. ga "prišli", zakaj tega in tega zaslužka ni prijavil.

ZUPAN - Novi novomeški župan Franci Koncilija je svoje novo delo vzel smirno resno. Za danes je povabil novinarje na srečanje, na katerem je napovedal na kratko predstaviti svoje delo v funkciji župana. Doslej pa se je kljub kratkemu času županovanja že precej razgledal po mestu in občini, da bi, kot je sam rekel, spoznal vsako poro družbenega življenja in utrip mesta, da bi bil lahko dober župan v naslednjih letih. Zgleda, da je biti novomeški župan zelo lepo in prijetno. Marjan Dvornik se je težko poslovil od te funkcije, Koncilija pa takoj govori o nekaj letih, čeprav je bilo v novomeškem parlamentu govora le o županu za nekaj mesecev.

SLOVENŠČINA - Nobena skrivnost ni več, da inž. Janez Bulc ni več direktor Novoterma, ki ga je Krka lani 80-odstotno in po vseh zagotovilih zelo dobro prodala nemškemu partnerju. Najprej je bil na enomesečnem dopustu, z aprilom pa se je od Novoterma in Krke dokončno poslovil. O razlogih lahko le ugibamo, saj so vsi zelo molččci. Nakazuje pa se še ena razsežnost prisotnosti nemškega podjetništva v Novem mestu. Odgovod naj bi inž. Bulc še dobil v slovenščini, vabilo na poslovilno slavo, ki so mu ga pridelali, pa že v nemščini. Učitelji tujih jezikov si v Novem mestu že sedaj lahko manejo roke!

Ena gospa je rekla, da se nekaterim tudi v Novem mestu toži po starih časih. Titov kip na galerijskem vrtu je ozaljšan s šopkom svežih rozic.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 15. do 21. marca so v novomeški porodnišnici rodile: Katarina Gorenčič iz Velikega Lipovca - Dejana, Zvonka Turk iz Vavte vasi - Aleša, Marta Urbič iz Dol. Nemške vasi - Nino, Marija Boič iz Gor. Stare vasi - Klavdijo, Marjeta Hrovat iz Gor. Kadulj - Gregorja, Milena Strniša iz Jezera - Tadeja, Helena Ferderber s Krasinca - Natalijo, Mojca Konajzler iz Zavrata - Anjo, Zdenka Kralj iz Vel. Nerajca - Jožeta, Marica Dehlič iz Stanokovcev - Marina, Polonca Žagar iz Biške vasi - Erika, Terezija Gorenc iz Šentruperta - Tanjo, Mojca Groblar z Omote - Matejo, Jolanda Luzar iz Gabrja - Iris, Anica Banovec s Kala - Mitja, Jelka Baganič iz Črnomlja - Ivana, Slavka Kabur iz Metlike - Denisa, Janika Umek s Senovega - Roka, Marija Banovec iz Doblč - Ano, Frančiška Murn iz Vel. Orehka - Moniko, Suada Grčar iz Kamnja - Kajo, Darinka Radovič iz Sečjeja sela - deklco.

Iz Novega mesta: Kata Stojčević iz Hladnikove 2 - Borisa in Danijela, Nena Gojkovič s Partizanske 14 - Denisa, Urška Gliha iz Šukletove 11 - Špelo, Zeliha Adrovič z Drske 46 - Eniso, Darja Hrovat iz Kettejevceva drevoreda 43 - Zigata, Ema Miklič iz Cegelnice 42 - Roka, Janja Rupnik z Mestnih njh 9 - dečka, Ksenija Radovič-Windscher iz Kolodvorske 2 - dečka, Justi Bohte, Pot na Gorjance 26 - Mitja.

Čestitamoi!

MLEKO - V Beli krajini je slišati pripombe, zakaj jezni kmetje delijo mleko in jabolka le v Ljubljani, ne pa tudi drugod po Sloveniji. "Smo v Beli krajini bolj bogati od tistih v slovenski prestolnici?" se sprašujejo nekateri v Beli krajini, ki morajo v prodajalnih drago plačevati mleko, ki je tudi od belokranjskih krav, a ga pripeljejo v embalaži iz Ljubljane. Je že tako, da Bela krajina ni bila nikoli dežela, kjer bi se cedila med in mleko.

LETALIŠČE - Lep dokaz, da med strankami ne gre le za zdrabe in razprtje, ampak lahko tudi vzorno sodelujejo, je porajajoče se belokranjsko turistično-sportno letališče pri Prilozju. Člani Aerokluba Bela krajina so na njem opravili že obilo prostovoljnih delovnih ur, njihova glavna usmerjevalca pa sta bila predsednik in podpredsednik kluba. Prvi je predsednik črnomaljskih krščanskih demokratov Franc Stariha, drugi član metliške Stranke demokratične prenovе, Jože Matekovič.

STRANKA - Slovenska nacionalna stranka je očitno na vse slovenske občinske izvršne svete naslovila prošnjo, naj ji v občini zagotovijo prostore. Na izvršnih svetih pa sedaj ugibajo - vsaj v Beli krajini je tako - za katero SNS gre, Jelinčičevo ali ono drugo. Takšno obrazložitev bi bila za SNS očitno prevelik napor, ko pa so pošiljali pismo v Črnomelj, se niso niti toliko potrudili, da bi pravilno prepisali prošnjo. Tako med drugim piše: "Ker SNS v Ptujju še nima svojega prostora, prosimo, da ji v Črnomlju najdete primerno pisarno." Brez komentara.

Sprehod po Metliki

ČLANI METLIŠKE FOLKLORNE SKUPINE IVAN NAVRATIL so pridrveli v Trebnje, da bi pokazali prebivalcem najmlajšega slovenskega mesta, kaj znajo in zmorejo. Pridružili so se jim tudi najvišji predstavniki mesta Metlike, v trebanjskem kulturnem domu pa je sedelo največ dvajset ljudi. Verjetno bi bil obisk veliko večji, če bi Trebnjane prej obvestili, da bodo pripeljali Metličani s seboj domače žganje, potice in pogače. Kar trije poveljavci programa so imeli redko priložnost pozdraviti vsakega gledalca posebej, a tega niso storili, kar je vsakekor osiromašilo sicer odlično pripravljene folklorne nastop. Duhovito vezno besedilo je napisal Matjaž Rus. Nastalo je na podlagi še neizdane knjige Metličani, ki jo je spravljal v skupno Zvonko Rus, Matjažev oče.

LANI JE PRIPRAVILA LJUDSKA KNJIŽNICA vrsto literarnih večerov, razstav, koncertov, plesno-glasbenih prireditev, kvizov, gledaliških in lutkovnih predstav, ki si jih je ogledalo 2519 obiskovalcev. Največ gledalcev je bilo na predstavi Oh, te princeze Lutkovnega gledališča iz Ljubljane, saj se je zbralo v kulturni dvorani kar 420 gledalcev. Najmanj ljudi pa si je ogledalo kviz Kolomb in doba odkritij, zasedenih je bilo le trideset stolov. Martinovanje na grškem dvorišču je bilo gotovo najodmevnejše.

PRIPOMBA M. S. V RUBRIKI HALO, tukaj bralec Dolenjal na račun predsednice Rdečega križa Metlika je naredila veliko zgage. Predsednica A. P. se je odločila prenehati z delom, ki ga je opravljala vrsto let z odgovornostjo, prepričanjem in uspešno. Plačila, ki jih je prejela, so bila domala vedno v obliki nevalečnosti, podtikani in žalitev.

Trebanjske iveri

PROMETNE ZVEZE - Najmlajše slovensko mesto Trebnje, ki je na poti med Novim mestom in Ljubljano in peljeta mimo njega magistralna cesta Ljubljana - Zagreb ter železnica proti Novemu mestu, ima kljub temu, predvsem ob sobotah, nedeljah in praznikih, slabe prometne zveze z Novim mestom. Človek bi mislil, da je to neverjetno, saj pelje iz Ljubljane proti Novemu mestu veliko avtobusov, vendar v Trebnje zavije le malokateri. Prav tako je zelo zredčen tudi železniški potniški promet z Novim mestom, medtem ko gre med tednom pogosto vlak za Novo mesto.

SOSEDJE - Nedavno omejevanje odkupa mleka ljubljanskih mlekar je kmete v trebanjski občini še dodatno prizadelo. Mnogim je to edini ali glavni vir zasluzka. Mlekar na se je znebila odvečnega mleka, s tem da je prevzemala le najkvalitetnejše mleko. Te ukrepe je pozdravilo tudi ministrstvo za kmetijstvo, češ če bomo z našim mlekom hoteli priti na evropska tržišča, bo moralo biti tudi boljše. Trebanjci, ki so bili nedolgo tega na obisku v pobrateni občini Guastalla v Italiji, kjer so si med drugim ogledali sirarno parmezana, pa pravijo, da so se na lastne oči prepričali, da je njihova higiena pri mleku in siru daleč za našo. Lepo, če prednjačimo pred sosedi, vendar bo za nas boljše, če se bomo zgedovali po boljsh!

J. D.

IZ NAŠIH OBČIN

IZ NAŠIH OBČIN

Zaposlujejo predvsem zasebniki

Razmere v gospodarstvu vse slabše — Povprečno število zaposlenih se zmanjšuje — Plače zaostajajo za regijskim in republiškim povprečjem

ČRNO MELJ — Če bi o črnomaljskem poslovanju v preteklem letu presojal optimist, bi menil, da mu je šlo glede na deleže, ki jih je imel v dolenjski regiji, kar dobro. Če bi ocenjeval pesimist, bi pripomnil, da Črnomaljem ni šlo tako dobro, pač pa je šlo ostalim še slabše. Res pa je, da so v gospodarstvu razmere vse slabše, obseg proizvodnje pada, število brezposelnih narašča.

Čeprav se je črnomaljski delež izgube na Dolenjskem lani močno zmanjšal v primerjavi z letom prej, je s primanjkljajem poslovalo kar 38 gospodarskih podjetij, od tega 13 družbenih. V družbenih dejavnostih pa je imelo izgubo 11 podjetij, med njimi tri zasebna ter vse šole v občini razen šole s prilagojenim programom ter srednje šole. V Črnom-

lju opozarjajo, da so nekatera njihova podjetja veliki izvozniki, toda zaradi neustreznega tečaja tolarja so bili celotni prihodek, bruto dobiček in akumulacija manjši, kot bi bili sicer. Precej zaostajajo tudi črnomaljske bruto plače: za regijskim povprečjem za 14 ter za republiškim za 18 odst. Konec preteklega leta je bilo na Zavo-

du za zaposlovanje prijavljenih 791 ljudi ali za 197 več kot leto prej. Več kot polovica jih imela prvo ali četrto stopnjo izobrazbe. Toda čeprav se je povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur lani za skoraj 8 odst. zmanjšalo, se je v zasebnih podjetjih kar za 130 odst. povečalo. Pomeni, da so zažvela nekatera podjetja, ki v preteklih letih niso imela zaposlenih. Dokaz za to je tudi precej več oddanih zaključnih računov, kot jih je bilo v preteklem letu. Vendar pri tem ne gre za velike vsote, saj je veliko majhnih podjetij ali takšnih, ki so s poslovanjem šele začela. Prav večje zaposlovanje v malem gospodarstvu je eden prvih rezultatov pospeševanja podjetništva v črnomaljski občini. Lani so iz občinskih obveznic namenili podjetnikom za 24 milijonov tolarjev posojil, začeli z urejanjem poslovne cone Majer, pričakujejo pa tudi republiško pomoč. Ustanovili so Agencijo za razvoj, ki naj bi bila predvsem v pomoč malemu gospodarstvu, a ni zažvela po pričakovanjih.

M. BEZEK-JAKŠE
KDAJ KONEC UDIRANJA? — Na Cesti padlih borcev v Črnomlju imajo zadnjih nekaj let precej težav s potjo. Nedavno se je, potem ko je pod asfaltom nastala velika luknja, cesta že tretjič udrla, in sicer le pod težo pešca. Čeprav je moč opaziti, da se pogreza velik del ceste in celo zemlja na soseščinem vrtu, so s Komunalne prebivalcem obljubili, da bodo zasuli le luknjo in cesto zakrpali, ker za večje posege ni denarja.

Kmetje vse bolj neučakani

V Semiču okrogla miza predstavnikov belokranjskih strank o razmerah v kmetijstvu — Podpora SLS

SEMIČ — Predstavniki Slovenske ljudske stranke v Beli krajini so želeli še enkrat potrditi, ali jih druge stranke podpirajo pri njihovih v javnosti že dovolj znanih zahtevah do vlade. Zato so pretekli teden sklicali v Semiču okroglo mizo, ki so se je udeležili predstavniki skoraj vseh strank v Beli krajini.

Mnogi govorniki so se žal zadovoljili le z naštevanjem tega, kakšne so bile razmere v kmetijstvu nekdanj in kakšne so danes, medtem ko so jim šli načrti za prihodnost težje z jezika. Nekateri od prisotnih pa so zahtevali prav to. Na realna tla jih je postavil direktor črnomaljske kmetijske zadruge, zatrjujoč, da bodo čez nekaj let pocieni kmetijski pridelki iz vzhodne Evrope preplavili našo celino. Zato se bodo v Beli krajini morali preusmeriti v sadjarstvo, jagodičevje, zelenjadarstvo, kjer je sicer veliko roč-

nega dela. A le s temi pridelki bodo lahko konkurenčni. Utopija je, da bo s kravo ali dvema na kmetiji moč preživeti, saj naša država še ne bo kmalu tako bogata, da bi takšno proizvodnjo lahko vzdrževala.

Večkrat je bilo slišati zahteve po strategiji razvoja kmetijstva, ki da je še ni, da pa bi jo za Belo krajino lahko napisali, če bi na primer zadruga in Belsad povedala, koliko grozdja, sadja in zelenjave sta pripravljena odkupiti. Vendar je podpredsednik metliške KZ ugovarjal, da je kaj takšnega napovedovati za nekaj let naprej loterija. Precej različnih mnenj je bilo tudi na račun odkupa mleka v zadnjih tednih.

Po dolgi in včasih precej vroči razpravi so razpravljalci na koncu le prišli do zaključka, da SKD in SLS, ki sta bili na okrogli mizi najmočneje zastopani, postavljata vedri enake zahteve, le da krščanski demokrati zahtevajo njihovo uresničenje v treh mesecih, v Slovenski ljudski stranki pa takoj.

M. BEZEK-JAKŠE

Zakaj bi trpeli zaradi ponosa?

Tako se sprašuje predstojnik župnijske Karitas Metlika Albin Žnidarič, ki spoznava, da marsikdo zaradi svojega dostojanstva ne poišče pomoči

METLIKA — Župnijska Karitas Metlika je bila ustanovljena pred poldrugim letom, ko so pričeli prihajati v Slovenijo begunci. Tem je tudi prvim pomagala, kmalu pa se je pomoč razširila na vse socialno ogrožene občane. Danes je delo metliške Karitas že dobro utečeno, čeprav vseh začetnih težav še ni prebrodila. Vsem pomoči potrebnim odpre vrata vsak četrtek med 15. in 17. uro, vendar je s prostorom v župnišču sedaj precej na tesnem. V Karitas upajo, da bodo prostorske težave rešili, ko bodo dobili večji prostor v župnišču. Takrat bodo lahko imeli vso pomoč na enem mestu.

Predstojnik metliške Karitas, ki šteje 18 članov, je župnik Albin Žnidarič. V skoraj vsaki vasi v metliški župniji imajo vsaj enega člana, ki pomaga ljudem v stiski. Pri tem ne gre le za materialno

Albin Žnidarič

pomoč, temveč zlasti za obiske osamljenih, ki jim marsikdaj več kot hrana in oblačila pomenita topla beseda in razumevanje njihovih problemov. Nanje v Karitas ne pozabijo tudi ob praznikih. »Samo za veliko noč smo jim poslali več kot 400 čestitk, obiskujemo jih tudi z darili, seveda pa naj sedaj veselo velikonočne praznike v imenu Karitas voščim tudi tistim, ki jim sicer naša pomoč še ni potrebna,« pravi predstojnik Žnidarič.

Čeprav Karitas sodeluje z Rdečim križem, socialno službo, zdravstvenim domom in domom počitka ter upošteva mnenja župnikov v metliški, suhorski in podzemeljski župniji, se člani dobro zavedajo, da gotovo še kje kdo potrebuje pomoč, a jim še ni uspelo priti do njega. »Marsikdo se zato morda počuti izpuščene, odrinjene, toda vsaj z naše strani zagotovo nemanerno. Zato tiste, ki so socialno ogroženi, a naša pomoč še ni prišla do njih, prosimo, da se sami obrnejo na Karitas ali na župnike. Res je, da nekaterim njihov ponos ne da, da

bi prišli po pomoč. Ko zanje zvemo, jim jo sami ponudimo, vendar je nesmiselno, da bi trpeli zaradi svojega dostojanstva,« pravi župnik Žnidarič. Izkusnje, ki so si jih v poldrugem letu nabrali v metliški Karitas, so namreč pokazale, da število socialno ogroženih narašča. Nekateri bi potrebovali tudi denarno

M. BEZEK-JAKŠE

Črni oblaki prišli nad Trebnje?

V Trebnjem se pritožujejo nad republiško delitvijo denarja — Kako peljati že začrtane projekte naprej? — Gospodarstvo peša, vse manj je kadrovskih štipendij

TREBNJE — Zadnja leta, še posebej pa letos, v trebanjski občini opažajo, da se vse več denarja steka na republiko, vse manj pa ga potem pride nazaj v občino. Podobne občine, kot je Trebnje, sodijo med manj razvita območja, poleg tega pa v njihov proračun pride manj denarja na prebivalca kot v mestnih bolj razvitih občinah. V Trebnjem so se v zadnjih letih lotili več razvojnih projektov, ki pa bodo morali zaradi pomanjkanja denarja obmirovati. Tudi v trebanjskem gospodarstvu ne kaže nič dobrega.

Trebanjci so poslali že kar nekaj pism na republiko, v katerih so predlagali, naj porabo na prebivalca izenačijo z drugimi občinami. Če bi republika to naredila, bi se v trebanjski proračun steklo še dodatnih 40 milijonov tolarjev. »Samo v lanskem letu smo pripravili preko 50 projektov in jih poslali na natečaj za demografsko ogrožene. Odborenih jih je bilo le nekaj, tako da smo skoraj več pripravili za izdelavo projektov, kot pa smo jih dobili nazaj denarja,« pravi predsednik trebanjskega IS Jože Rebolj. Za naprej pa kaže, da bo še slabše, saj ne bo denarja niti za izdelavo projektov, da o 70 - odstotnem deležu, ki ga mora zagotavljati občina, niti ne govorimo. Predsednik pravi, da imajo v upravi mlado ekipo, ki se spozna na stvari, vendar kaj, ko je vse delo pogojeno zopet z denarjem!

Jože Rebolj

Do sedaj so trebanjska podjetja še kar plavala in se otepala izgub, zadnji podatki pa kažejo, da se stanje slabša. V občini imajo že 641 brezposelnih, ob koncu šolskega leta pa se bo pridružila še nova generacija mladih. »Skrbi dej-

POŠKODOVAN SPOMENIK NA GRIČKU

ČRNO MELJ - Člani krajevnega združenja borcev NOV Črnomelj že več let opozarjajo na popravilo zgornje ploščadi spomenika na Gričku, toda zaman. Sedaj so se začele poškodbe kazati tudi na osrednjem reliefu, zato je združenje naslovilo na izvršni svet poziv, naj poskrbi za takojšnje popravilo, da ne bo škoda še večja. Hkrati bori pristavljajo, da bi morali obnoviti tudi smerokaze k spomeniku. Izvršni svet je sklenil, da bo za delo določil ustrezne službe, denar pa bodo zagotovili iz proračuna.

FOLKLOR NA VELIKONOČNI PONEDELJEK

METLIKA - Člani tukajšnje folklorne skupine "Ivan Navratil" vabijo na velikonočni ponedeljek, torej 12. aprila, ob 15. uri na metliški "plac", kjer bodo "zavirali kolo". Peli in plesali bodo metliška obredja tako, kot je bilo na vuzemskih ponedeljek pri Metličanih v navadi veliko let, nazadnje pa leta 1947. Lani so folkloristi po 45 letih znova obudili dolgoletno tradicijo in, kot vse kaže, nameravajo z njo nadaljevati. Zato vabijo Metličane, da se jim pri "zaviranju kola" pridružijo. Če bo slabo vreme, bo prireditev v kulturnem domu.

NADALJUJEJO Z AGROMELIORACIJAMI

METLIKA - V metliški občini so v preteklem letu uspešno uresničili program urejanja kmetijskih zemljišč od Trnovca proti Jugorju. Projekt agromelioracije, ki so ga poimenovali "Metlika 2", sedaj zaključujejo. Čaka jih le še nekaj del na jugorskem področju. Začeli pa so tudi že z urejanjem zemljišč v okviru projekta "Metlika 3", in sicer južno od ceste Metlika - Kravčiji Vrh proti Dobravici, Krivoglavici in Geršičem. V pripravi so tudi projekti za ureditev zemljišč v KS Gradac in delno Podzemelj. "Metlika 3" obsega ureditev 500 ha zemljišč, zaključena naj bi bila prihodnje leto, s tem pa bo agromelioracijsko urejena celotna metliška občina.

SEKANJE PIRHOV V TREBNJEM

TREBNJE - Stari ljudski običaji ponovno oživljajo. Tako bo na velikonočno nedeljo popoldan na terasi Gostišča Hribar - Motel Trebnje tekmovalje v sekanju pirhov in pomaranč. Vsak udeleženec bo prejel pirh ali pomaranč. Najboljše med mladinci in člani pa čakajo lepe praktične nagrade. Še posebej so vabljeni tekmovalke.

• Zdej sem republiški poslanec in eden od stotih najbolj osvovrženih ljudi na Slovenskem. (J. Zlobec)

Ribničani ostajajo brez proračuna

Poslanci so o proračunu glasovali dvakrat, obakrat pa so zbrali premalo število glasov za njegov sprejem — Za obrt so zahtevali več denarja

RIBNICA — V sredo dopoldan so v Ribnici zasedali vsi trije zbori ribniške občinske skupščine. Osrednja točka dnevnega reda je bila obravnava osnutka občinskega proračuna za letošnje leto. Seja je bila zaradi protestnega shoda Rikovih delavcev pred zgradbo doma TVD Partizan, v kateri je skupščina zasedala, prekinitvena, v nadaljevanju prekinitvene seje in razprave o proračunu pa poslanci kljub dvakratnemu glasovanju proračuna za letošnje leto niso sprejeli.

Po dveh urah skupščinskega zasedanja in torej tik pred tem, predno je prišlo do nenačrtovane prekinitve seje, so se poslanci dotaknili še druge točke dnevnega reda in s tem obravnave osnutka občinskega proračuna. To je bila posledica dejstva, da so mimo predvidenega dnevnega reda prisluhnili Jožetu Rignerju, ki je poslanec v imenu Rikovih delavcev pozval, naj jih mo-

ralno podpro in jim pomagajo pri iskanju sposobnih ljudi.

Predsednik izvršnega sveta Janez Henigman je v obrazložitvi osnutka občinskega proračuna povedal, naj bi ta letos znašal približno 348 milijonov tolarjev. Od tega so skoraj 250 milijonov razdelili za tekoče obveznosti in le približno 100 milijonov za investicijske obveznosti, ki pa bodo odvisne od de-

narja, ki jim ga bo uspelo pridobiti na najrazličnejših republiških natečajih. Poslanci so menili, da je predvsem obrt namenjen premalo denarja, zato je Alojz Knafeč v imenu obrtnikov predlagal, naj bi ga odvzeli kmetijstvu, čemur je odločno nasprotoval Janez Rus iz pospeševalne službe, sakralnim objektom in kostnici, manj denarja pa naj bi se namenilo tudi za urejanje zelenice in okolja. Rešitev, ki ne prizadene nikogar, je ponudil predstavnik izvršnega sveta Peter Levstek. Predlagal je, da se da obrti 5 namesto 3 milijone tolarjev, s tem da se povečajo planirani prihodki proračuna.

Poslanci so na predlog izvršnega sveta glasovali takoj o predlogu proračuna, vendar tudi po dvakratnem glasovanju proračuna niso sprejeli. Po prvem glasovanju zaradi nenatančno oblikovanega vprašanja poslanci pravzaprav

• **Še predtem pa so skupščinsko zasedanje izkoristili za podelitev priznanj sedmim najzaslužnejšim za organiziranje manevrske strukture narodne zaščite v ribniški občini. Priznanja so prejeli: ribniški župan Franc Mihelič, Anton Joras, Branko Košmrl, Rudolf Rus, Filip Samsa, Dušan Levstik in Janez Bambič, izročil pa jim jih je načelnik manevrske strukture narodne zaščite v Ribnici, Peter Levstek.**

niso vedeli, za kaj so glasovali. K ugodnejšemu izidu drugega glasovanja pa ni pripomoglo niti vmesno glasovanje o predlogu SKD, da se stranki Gibanje za občo demokracijo denar ne dodeli. Predloga SKD poslanci niso podprli.

M. LESKOVŠEK-SVETE

KDO JE ZAŽGAL RIBIŠKO BARAKO?

SEVNICA — 28. marca med 21.30 in 21.45 je zagorela ribiška baraka RD Sevnica, ki je stala na obrežju Mirne pri Boštanju. Baraka je bila namenjena čuvanjem v času nadzora drstenja rib, ko so slednje praviloma lahek plen krivolovcev. Prav s slednjim vzrokom je požig barake bržkone v sprožni zvezi. Ribiči so vsaj ob 25.000 tolarjev.

Je IS sklenil škodljivo pogodbo?

Direktor dokazuje eno, izvršnik nasprotno

KOČEVJE — Direktor kočevskega Elektra Vincenc Janša je na skupščinskem zasedanju minuli torek kočevski izvršni svet obtožil, da je za elektrifikacijo obrtne cone Predgrad sklenil škodljivo pogodbo. V dokaz za to je navajal poročilo SDK o nedavno opravljeni kontroli nekaterih postavk v občinskem proračunu.

Janša je dejal, da poročilo SDK dokazuje, da ni bilo vse tako, kot bi moralo biti, že s tem, da je podjetje Majerle, d.o.o., izstavilo obračun za dela, opravljena do konca preteklega leta, šele 23. februarja letos na zahtevo SDK. Izrazil je prepričanje, da obračuna ne bi bilo, če ga ne bi zahtevala SDK in že predtem občinska skupščina. Dejajle je tudi, da je šele iz poročila SDK izvedel, da mora Elektro Kočevje dati izvršnemu svetu ob zaključku del izjavo, da je bilo delo, ki ga je Majerle moral opravljati po načrtu, ki ga je izdelal Elektro, opravljeno v skladu s projektom.

»Elektro je javno podjetje in mu 3,5 milijona tolarjev, kolikor je bila ponudba Elektra za elektrifikacijo obrtne cone, ne pomeni veliko,« je dejal Janša in dodal, da pa ga boli, ker je Majerle dela opravljal dražje, kot bi jih Elektro. Zatrnil je namreč, da dela še niso v celoti opravljena, če bi bila, pa bi celoten račun znašal 3,8 milijona tolarjev. Janša je še dejal, da je izvršni svet utemeljeval odločitev za izbiro podjetja Majerle s tem, da bo gradbena dela na nizkonapetostnem omrežju naredil 10-krat ceneje kot Elektro, da pa se sedaj ugotavlja, da jih je naredil kar za 21-krat dražje, kot bi jih Elektro. Predsednik izvršnega sveta Alojz Petek je na vse to odgovoril le, da Majerle ni bil sposoben vsega sfinancirati sam ter da bo izvršni svet dobil 2,1 milijon tolarjev, kolikor jih je dal za elektrifikacijo, po izgradnji hale nazaj.

M. L.-S.

NESKLEPČNA SEJA OBČINSKE SKUPŠČINE

SEVNICA — 25. skupna seja vseh zborov sevniske občinske skupščine je bila nesklepčna. Sklepen je bil le zbor krajevnih skupnosti z 8 poslanci, medtem ko je v družbenopolitičnem zboru in zboru združenega dela sedelo le po 7 poslancev, torej po eden premalo za kvorum. Ker so zasedanja sevniske občinske skupščine praviloma sklepčna in se poslanci k sreči zaenkrat še ne soočajo s podobnimi blokadami kot v nekaterih drugih skupščinah, so nekateri poslanci, zlasti Miro Gačnik, podpredsednik SKD, ostro kritizirali odsotnost svojih kolegov, posebej še Branka Busarja, poslanca SDP v DPZ, ki je bil le na 6 izmed 16 zasedanj.

P. P.

Bodo Boštanjčani še "plavali"?

Podjetniki v obrtni coni in krajsani Dolenjega Boštanja se bojijo, da predvideno zavarovanje pred visokimi vodami Save in Mirne ne bi bilo prepozno

BOŠTANJ — "6. decembra lani nam je manjkalo le 10 cm, da bi spet žplavali". Bojazen je ne le med nami, ki delamo in živimo v obrtni coni v Boštanju, da bi se lahko ponovila katastrofa, če ne bo za zavarovanje pred visokimi vodami še letos kaj narejenega, je opozoril Drago Krošelj, podjetnik, član sevniskega izvršnega sveta in dolgoletni funkcionar boštanjске krajevnе skupnosti, ob javni obravnavi pripravljenih listin, ki jih je naročila sevniska vlada.

O varovanju boštanjске obrtne cone in naselja ob Mirni v Dolenjem Boštanju pred visokimi vodami Save in Mirne je strokovne podlage za lokacijsko dokumentacijo za obrežni zid na desnem bregu Save in obrežni nasip na levem bregu Mirne pripravil Vodnogospodarski inštitut iz Ljubljane. Vodja naloge, dipl. inž. Viktor Pirc (obdelala jo je mag. Sonja Šiško-Novak) je Boštanjčanom povedal, da so pri vseh predvidenih ukrepih upoštevali 100-letno visiko vodo Save oz. zabeležen nivo visoke vode ob katastrofalnih poplavih v novemburu 1990. Na pritoku Mirne pa so upoštevali 20-letne visoke vode ob nastopu 100-letne visoke vode Save, saj je znano, da na poplavljanje Mirne veliko vpliva zajezitev ob izlivu, ko Sava potisne Mirno nazaj in prestopi bregove.

Na desnem bregu Save bodo za pol metra nad gladino Save iz leta 1990 povišali brežino med dolensko železnico oz. progo Sevnica - Trebnje in izlivom Mirne, to je v dolžini 265 metrov, z obrežnim zidom. Na brežini ga bodo zastrili z na novo posajenim rastjem, ponekod, kjer bo zid zelo visok, ga bodo na vodni strani tudi zasipali. Mirno so na njenem izlizu že regulirali, neresena pa je ostal odvodnja na levem in desnem bregu, ki je tudi pod vplivom visokih voda Save. Predvidena gradnja industrijske cone na tem območju pa zahteva ustrezno tehnično rešitev. V omejenem elaboratu strokovnjaki predlagajo ureditev območja na levem bregu Mirne, upoštevana pa je tudi

Sprememba statuta

Občinski statut se lahko spremeni brez javne razprave

KOČEVJE — Na skupni seji vseh treh zborov kočevske občinske skupščine so poslanci podprli predlog kočevskega župana dr. Mihaela Petroviča, da se uvede postopek za spremembo občinskega statuta v tistih členih, ki se nanašajo na način ugotavljanja sklepčnosti, sklicevanje skupnih zasedanj in glasovanje o nezaupnici. Istočasno so tudi sprejeli osnutek sprememb in dopolnitev statuta.

Osnutek sprememb in dopolnitev statuta občine Kočevje prinaša tako imenovano konstruktivno nezaupnico izvršnemu svetu, ugotavljanje sklepčnosti glede na skupno število vseh delegatov in odločanje na skupnih sejah o vseh vprašanjih, ki so iz pristojnosti občinske skupščine, razen o tistih, o katerih odločajo zbori samostojno. Ker na sam osnutek ni bilo vsebinskih pripomb, so poslanci glasovali o tem, da bi osnutek prekvafilicirali v predlog, vendar zbor združenega dela tega ni sprejel. Pomisleki, ki so jih ob tem imeli poslanci, so se nanašali na sam postopek za uvedbo sprememb, češ da ni v skladu z ustavo. Sekretarka občinske skupščine Slavka Janša je pojasnila, da je mnenje občinske statutarne-pravne komisije glede tega jasno: ker se statut spreminja zaradi spremembe v zakonodaji in so predvidene spremembe v skladu s slovensko ustavo, jih skupščina lahko sprejme brez javne razprave.

M. L.-S.

TEČAJ ZA VARILCE

Sevniska območna enota republiškega zavoda za zaposlovanje je pripravila 80-urni tečaj za varilce. Prijavilo se je 15 brezposelnih mladih Posavcev. Ko je Društvo za varilno tehniko Krško, ki je v sodelovanju z Vidmom v njegovih prostorih, z njegovimi stroji in materiali poskrbelo za strokovno izvedbo, pričelo s tečajem, se je le en prijavelec premislil. Večina tečajnikov je prišla iz brežiške občine, v glavnem pa so vsi imeli poklicno šolo. Kot je povedal predsednik omenjenega društva, ki je v Posavju usposobilo že 350 delavcev, inž. Stane Zorko, so med 60-urnim praktičnim delom tečajniki obvladali osnove MIG-MAG (polavtomatskega varjenja), REO (ročnega električnega obločnega varjenja), TIG (ročnega varjenja) in plamenskega varjenja ter na koncu dobili ustrezno spričevalo.

ODLAGALIŠČE HLODOVINE V GRAMOZNIČO?

BOŠTANJ — Sevniski sekretariat za varstvo okolja je že izdal nalog Žagi Boštanj (last Hohkravta in Skrajnarja), Kmečki zdruzi Vigred in sevniskemu Mekatorju, naj do 23. marca odstranijo les z deponije ob Mirni, kjer ogroža varnost vozil in pešcev. Če so omenjeni zainteresirani za ureditev deponije v boštanjski gramoznici, lahko to sporočijo sekretariatu. Ta je na pobudo poslanca Alojza Zalaška tudi začel postopek, da bi na lokalni cesti pred mostom čez Savo v Boštanju prepovedali parkiranje, parkirišče za osebne avtomobile pa uredili na desnem bregu Save ob mostu.

trasa projektirane zasavske ceste. Za zavarovanje levega brega Mirne pred poplavami je predvidena od ceste Zidani Most - Krško gradnja 268 m dolgega zemeljskega nasipa in še 93 m obrežnega zidu. Desni

• **Z lastniki vseh stalno ali začasno zasedenih zasebnih parcel bo potreben razumen dogovor glede odškodnine, da ne bi zaradi teh nesporazumov zaslala naložba, vredna okrog 27 milijonov tolarjev. V tem znesku niso upoštevani ti odškodninski stroški. Sevniski sekretar za okolje in prostor inž. Jože Kolar je povedal, da so to naložbe še nekako "spravili" v osnutek republiškega proračuna, zdaj pa je v sprejetem proračunu za nasip dooločena le še tretjina predvidene vsote.**

breg Mirne naj bi zavarovali pred visokimi vodami pod enakimi pogoji, kakršni veljajo za levoobrežni nasip, vsekakor pa ne bodo potrebni večji posegi v prostor.

P. P.

Prednost naj bi imeli živi

Predlog, da bi 2 milijona tolarjev, namenjenih za kostnico v Hrovači, dali raje v podjetništvo

RIBNICA — Člani ribniškega izvršnega sveta so minuli torek precej časa posvetili osnutku občinskega proračuna za letošnje leto, čeprav so poslanci osnutek proračuna prejeli že na skupščinskem zasedanju v prvi polovici marca. Ob obravnavi gradiva za sejo skupščine, ki je bila prihodnjega dne, so člani izvršnega sveta na že predloženi osnutek nanizali vrsto pripomb.

Čeprav naj bi člani ribniškega izvršnega sveta dan pred skupščinskimi zasedanjem obravnavali le prispele pripombe na osnutek proračuna, ki je bil poslanecem že predložen, se je izkazalo, da imajo na osnutek vrsto pripomb tudi sami člani izvršnega sveta. Njihova

osnovna pripomba je bila, da bi morali imeti pri razdeljevanju proračunskega denarja prednost živi pred mrtvimi in sedanjost pred preteklostjo. Janez Mihelič je denimo menil, da bi bilo boljše, če bi dali 2 milijona tolarjev, kolikor je namenjeno za postavitev kostnice na pokopališču v Hrovači, kakšnemu podjetniku, ki bi lahko na ta račun zaposlil nove delavce, v spomin umrlim pa bi lahko morda na svoj proizvodni objekt vgradil spominsko ploščo.

Mihelič je menil, da je tako šolstvu kot obrti namenjeno premalo denarja. Tega mnenja sta bila tudi Pavle Hočevvar, ki je povedal, da hočejo obrtniki vsaj 10 milijonov tolarjev, in Tone Tanko, ki je predlagal, da se denar za sakralne objekte in kostnico združi in zmanjša od 3,5 na 1,5 milijona tolarjev. Peter Levstek je povedal, da je od skupno blizu 348 milijonov tolarjev, kolikor naj bi letos znašal proračun, samo 240 milijonov izvršnih prihodkov občine; to je torej tisti obseg porabe, na katerega lahko računajo. Kljub tehtnim pripombam in konkretnim predlogom je predsednik izvršnega sveta Janez Mihelič zaključil razpravo o proračunu z obratno razložitvijo, da bodo pripombe zabeležili, da pa je za spremembo osnutka proračuna prepozno.

M. L.-S.

Malo jih gre na gimnazijo

950 učencev osnovnih šol bo nadaljevalo šolo — Gneča v Brezicah, prostor v Krškem in Sevnici

SEVNICA — Posavske srednje šole omogočajo zgolj teoretično vpis le dvema tretjinama posavske generacije, dejansko pa se vanje vpiše še manj učencev. Tako je letos prijavljenih v srednje šole v Posavju samo 478 posavskih osmošolcev, 189 učencev se namerava šolati v srednjih šolah novomeške

nimanje za gimnazijo (zanjo se je odločila skoraj petina vseh prijavljenih oz. 183), sledi ekonomski tehnik (118) itd. V Srednji šoli Brezice je v treh programih kar za dva oddelka več prijav ob razpisanih zmogljivosti, zato je pričakovati omejitve vpisa, če ne bo razpisani vsaj en dodatni oddelek, najverjetneje za poklic prodajalca. V Srednji šoli Krško je razen v dvehletnem programu obdelovalca kovin še precej prostih mest, podobno pa velja tudi za srednjo tekstilno šolo Sevnica. Skupno je v Posavju razpisanih 22 oddelkov oz. približno 650 mest, prijav pa je 535.

P. P.

Boljša cesta za Požarče in Ovseno?

Bo občina pomagala?

POŽARČE — »Le 11 gospodinjstev gradi cesto Podboršt—Požarče—Ovseno v dolžini 2300 metrov. Krajevna skupnost Sentjanž nam je odobrila nalaganje okrog 2000 m³ peska in 60 m cevi za odvodnjavanje. K sreči ima naš vaščan Jože Šusterič kamnolom, pa bomo še nekaj ceneje prišli skozi. 1400 m vaške ceste od Podboršta do križišča za Požarče in Ovseno naj bi razširili in pripravili do asfalta najpozneje do srede aprila, odcepa pa bomo zaenkrat le utrdili. Izvajalec zemeljskih del je Franc Povše ml. iz Boštanja, Franc Povše st. pa nadzorni, in zaenkrat smo zadovoljni s sodelovanjem,« pravi 28-letni predsednik vaškega gradbenega odbora Požarče Ivan Kuselj.

Vaščani se že veselo, da bo posledaj slaba, ozka vaška cesta z velikimi klanci bolj varna. 300 metrov ceste

Ivan Kuselj

so morali širiti z razstreljevanjem, da so prišli do 4 m utrjenega cestniča z bankinami vred. Kdaj bodo dobili na ta makadam 3 metrov široko asfaltno prevleko, še sami ne vedo za neslujvo. Kajti kljub temu da so doslej prispevali po 1500 mark v tolaški protivrednosti (lastniki vikendov pa po 500 DEM), opravili pa so že tudi okrog 800 udarniških in več kot 200 strojnih, traktorskih ur, vaščani vedo, da brez pomoči sevniske občine ne bo šlo. Upajo, da jih ne bodo prezrli, saj gre za značilno demografsko ogroženo območje, kjer žive zvečine polkmetje. Mladí bi radi ostali doma. Zaposleni so pretežno v krmeljski Metalni in Lisci, saj jim bolj kamnita prst ne daje dovolj kruha. Če je suša, jim kmetovanje na tako skopi zemlji močno zmanjša pridelke. Ob lanskí suši so bili kar 14 dni brez vode! Sicer pa za vaški vodovod pobirajo vodarini, saj imajo po gospodinjstvih nameščene vodomere oz. števce. Vodarino porabijo za vzdrževanje vodovoda in za ceste.

P. P.

• **Ponudba izobraževalnih programov v Posavju je dokaj skromna, zlasti za dekleta z nižjimi sposobnostmi in težnjami, saj lahko izbirajo le med dvema poklicnima usmeritvama, tekstilom in trgovino. Tudi za fante ni dosti boljše, ugotavlja vodja poklicnega usmerjanja pri sevniski enoti republiškega zavoda za zaposlovanje, Andrej Mihelin, saj je zanimanje za kovinarstvo majhno. Tako je zadnja leta občutno manjši vpis v krško srednjo šolo, večje pa je zanimanje za gimnazijo in ekonomijo. V Posavju beležijo v primerjavi z drugimi okolji izredno majhen odstotek razpisa za gimnazijo — le 13 odstotkov generacije, v drugih regijah pa 15 do 30 odstotkov. Do 15. aprila je še možen prenos prijave na šolo, kjer imajo učence več možnosti vpisa.**

regije, 125 v ljubljanski, 115 v celjski, 29 v mariborski in 14 učencev v krajski regiji.

• **Od 950 učencev se jih je največ (58 odst.) odločilo za štiriletne programe, tretjina je je prijavila v triletno, ostali pa v dvehletne in v petletni program trgovske akademije. Pri dvehletnih poklicih se je največ učencev odločilo za obdelovalca kovin, pri triletnih pa krepko vodijo prodajalci (73) pred šiviljami (32). Pri štiriletnih programih prednjači za-**

• **Naša družba se je v marsičem vrnila za 150 let nazaj. (Čelik)**

• **Zdaj je policist proletarec brez pravic. (Čelik)**

• **Kar zadeva jezik, smo dopustili, da smo prišli v stanje anglosaške kolonije. (Gradišnik)**

OBVEZNOSTI - Na izrednem zasedanju krške skupščine, kjer so pred časom tuhtali najboljše načrte za rešitev tovarne Videm, se je zbralo veliko imenitnih ljudi, ki solijo pamet čeli Sloveniji. Nekaj učenih oseb je tudi manjkalo. Tako v Krško tisto soboto ni prišel Damir Cibic, ki o Vidmovi usodi očitno veliko ve, saj zmeraj nekaj pripoveduje, kaj se bo zgodilo s tovarno. Cibic iz Ljubljane ni prišel zaradi vnaprejšnjih dogovorjenih družinskih obveznosti. Mogoče je moral psa peljati na sprehod. Kajti nedopustno bi bilo, da bi štirinožca tiščalo v mehuru, medtem ko se v nekem Krškem ljudje pomenjujejo o propadu 1.400-članskega kolektiva.

PASJI DREK - Na Senovem in v okolici so zaskrbljeni, kajti domačini ne vedo, pri čem so, potem ko jim je senovski župnik bleknil tako čudno. Dejal je bil namreč, da senovski župljanji ne bodo vredni niti pasjega dreka, če ne bodo šli na jožefovo poslušat postnega govora brestaniškega kaplana.

OVADBE - Ker je Videm propadel, so ovadili tožilstvu Franca Čarga - direktorja. Neuradno se govori, da so ovadili sodišču tudi Rolfa Normana - direktorja, Miloša Medveda in Silva Gorencu - direktorja. Obvestilo o ovadbi se zdi krški javnosti ne navadno. Z zanimanjem ga je menda prebral tudi Ion Pacea.

POUČNO - Prometni inšpektor Kregar iz Ljubljane je v Krškem zanikal trditve, da cestari nič ne naredijo, potem ko se ta ali ona cesta dobera ali popolnoma uniči. Kategorično je zavrnil, da postavijo znake, ki opozarjajo na poškodbe na cesti, in zelo omejuje hitrost. Inšpektor je to rekel z nasmehom. Še dobro, da se je šalil, drugače bi ga domačini za kazni naglani vozit po cesti med Brestanico in Senovim. To bi bila najhujša kazen za njegovo zadnjico in "petico", saj takih stresov verjetno še nista občutili.

Novo v Brežicah

POSAVJE - Posavje je zelo enotno v prizadevanjih in željah, da bi še naprej ostalo regija. Precej več razhajanj je o tem, kje naj bo središče regije. Možnosti so samo tri, saj Posavje k sreči premore le tri mesta. Posavci so se slovenskim izseljencem ter diplomatskim in poslovnim predstavnikom po svetu hoteli predstaviti kar najbolje, pa so zato malo povečali regijo. Ko so pisali o tem, kaj vse je nanizano v predstavitvi regije v spomladanski številki revije Slovenija, se jim je zareklo, da so na njenih straneh opisali najpomembnejših mest: Sevnice, Krškega in Brežic. Brežice nekje daleč v tujini bo seveda jasno, da je ostalih, manj pomembnih mest v Posavju, toliko, da se jih niti ne splača naštevati.

SPREMLJAVA - Ob letnem koncertu okteta Kranjci iz Krške vasi so zapeli tudi člani Ljubljanskega okteta. Pesem je zadelo iz osmih grl, da je poslušalec kar srce zastalo. In ko se je pevcev pridružila še spremljava, se ni dalo več zdržati. Nekaj kritic pozneje je šefu čašeskega motela vendarle potegnilo, da je spremljava zgrešila ritem in poleg tega še dur. Skočil je v kuhinjo in dokončno uredil stvari. Kuharice so nemudoma prenehale cvreti slastne rezčke, rezine krompirja in kdove kaj še. Ljubljanski oktet je odpel in zrezki so se ohladili.

NI GA VEČ - Brežičani se spet pritožujejo čez republiko, ki brez zadržkov uzakonja centralizacijo, se poživlja na enakomerni regionalni razvoj in pozablja na demografsko ogrožene občine. Na večerajšnji tiskovni konferenci so želeli opozoriti na pomanjkljivosti in predstaviti svoje predloge za pravičnejšo razporeditev proračunskih sredstev. Očitno se ne morejo sprizgajati s tem, da so socializem lastnoročno že pokopali.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 20. do 31. marca so v brežiški porodnišnici rodile: Sonja Horvatič s Senovega — Jerneja, Marija Komaričič iz Loč — Natašo, Julka Komljenovič iz Leskoveca — Matejo, Mojca Petan s Sel — Tadeja, Helena Golja z Razeza — Sandija, Renata Gregorin z Brezovice — Igorja, Zdravka Dučanovič iz Brežic — Alena, Nevenka Mižigoj iz Krškega — Matjaža, Jelka Novšak iz Dol. Boštanj — Melito, Natalija Zibert s Senovega — Nastasio, Bojana Pešec iz Brežic — Lano, Slavica Glibič iz Brežic — Samanto, Kristina Jazbec iz Trnovca — Tomaža, Terezija Povh z Obrežjega — Alenka, Petra Jazbar iz Sevnice — dečka Matiča, Vesna Babič iz Leskoveca — Anjo, Milena Županc iz Stranja — Danijela.

Cestitamo!

IZ NAŠIH OBČIN

Nad kanalom se dviga prah

Državljsanske pobude ob premalo dejavni državi

SMEDNIK - Prebivalci Smednika pri Raki so pred nedavnim zakopali neke cevi. S tem so si nakopali nemalo očitkov, med drugimi tudi očitanje, da so preko cevi speljali meni nič tebi nič vaško kanalizacijo v bližnji potoček Lončanico.

Polaganje cevi so si ogledali tudi inšpektorji, vendar so to storili po tistem, ko so domačini zadevo že zakopali in zazidali v tla. Tako je uradno osebje iz inšpektorata lahko samo zapisalo v beležnico, da predstavlja omenjena smedovska zadeva črno gradnjo. Taka nič kaj pohvalna pripomba seveda ne bo vrnila stvari nazaj, tako kot položeni cevi tudi ne bo izkopal občutek inšpektorjev, da so Smedovci vse skupaj malce potegnili za nos. Z gradnjo domnevne kanalizacije naj bi bili Smedovci preiščali bližnjo in daljno okolico na ta način, da so najprej izkopal melioracijski jarek - ki ga pač smejo - in počakali na obisk inšpekcije, po odhodu "nič hudega sluteče" uradne osebe pa hitro izkopal še dodaten jarek in vanj položili cevi.

Smedovci odločno zatrjujejo, da omenjene sporne cevi niso kanalizacija, češ da imajo prebivalci v vasi greznice in da je cevovod za odlok fekalij zato povsem nepotreben. Pravijo, da v cevi niso spustili še ničesar in da bo v njih meteorna voda.

S kanalom se ukvarjajo še nekateri drugi ljudje, ki smedovskim zagotovitvom prav malo verjamejo. Dvomljivci, ki pa morda le niso samo nejeverni Tomaži,

se sklicujejo na smedovske zaupne virove in ti prikazujejo sporno gradbeno akcijo v drugačni luči. Pri tem, ko naj bi razkrinkali prave smedovske naklepe, ljudje navajajo, da bodo omenjene cevi zbirale poleg vsega drugega tudi presežek vode iz greznic v Smedniku. Tako se govori, da naj bi po ceveh teklo marsikaj iz stanovanjskih hiš, garaž, frizerskega salona in še česa.

Kaj je resnica, razlaga ali ugiba vsaka stran po svoje. Toda nekaj je skupnega vsem tem pojasnilom, in sicer, da Smednik, kot tudi Gmajna, Ravno in še prenekateri kraj, sodi med vasi z neurejeno kanalizacijo. Hkrati to pomeni, da manjka uraden papir o (ne)doVOLjenih gradnjah in sploh o razvoju podeželja. Uradniki v napol marmornatem občinskem središču ali še višje so kljub malo kilometrom očito tako daleč od Smednikov in Gmajn, da jim sploh še ni uspelo narediti razvojnih načrtov. Zato se državljanji v danih razmerah sami organizirajo in hitro opravijo nujna dela, saj jih na srečo tovrstna operativnost in iznajdljivost že leta brani pred precejšnjo državno brezbrzičnostjo in pogoltnostjo po drugi strani.

Mogoče je resnica o uradnikih celo drugačna. Morda pisarniške moči pomislijo na te reči in molče pristajajo na način, kakršnega so izbrali domačini v Smedniku. Govori se namreč, da so za smedovsko delovno akcijo vedeli celo v krških visokih vladnih krogih.

M. LUZAR

ČESTITKA

Vsem občanom občine Krško želim veselo praznovanje velikončnih praznikov.

Predsednik
Skupščine občine Krško
Danilo Šter

POD PARKETOM JE VSE TRHLO - Ko so razkopali poveseni del učilnice, so ugotovili, da bo treba nemudoma zamenjati strop v stari šoli. Ravateljica Stanka Preskar (na sliki) upa, da bodo dela opravili med poletnimi počitnicami. Do takrat bo učilnica zaklenjena, zbornica pod njo pa dobro podprta. (Foto: B. D.-G.)

Nekega dne se je povесil strop

V OŠ Globoko se bo 18 učencev do poletja stiskalo v kabinetu - Takrat bo treba prenoviti strop v stari šoli, ker so trami povsem prepereli

GLOBOKO - Nekega jutra je hišnik globoške osnovne šole kot ponavadi stopil iz razreda v razred. Bil je pošteno presenečen, saj je ugotovil, da so se v učilnici v prvem nadstropju tla povesila za dobro ped. Istočasno je s stropa zbornice, ki se nahaja pod njo, odpadel omet. Tisto, kar se je pokazalo pod njim, ni bilo nič kaj vzpodbudno. Pod novimi ometi in tlaki so namreč povsem prepereli trami, ki so svojemu namenu začeli služiti že davnega leta 1910.

18 učencev so takoj umaknili in jih stisnili v kabinet ter obvestili občino in projektante. Učilnica je zdaj zaklenjena, zbornica podprta z lesenimi podporniki, a kako naprej? "Najprej moramo v novem delu šole urediti dve podstrešni učilnici. Če bo nerazumevanje za naše težave in če se bo našel tudi denar, bomo med poletnimi počitnicami zamenjali strop v starem delu šole. V

prostore naše šole naj bi preselili tudi otroški vrtec, ki je zdaj čez cesto, v večnamenskem domu," pravi ravateljica Stanka Preskar. Sosednji večnamenski dom, ki že leta služi kot zasilna telodavnica za šolo, sedaj s pomočjo samopispevka prenavljajo, da bi v njem uredili novo telefonsko centralo, mesnico z bifejem, sejno sobo, prostor za gasilce in krajevno skupnost. Šola

ima izdelane projekte za novo telodavnico in se že dogovarja tudi za odkup zemljišča ob šoli. Pri tem ima vsaj podpora krajevne skupnosti in občine, vendar pa je od države odvisno, ali bo priložila polovico sredstev in s tem omogočila izgradnjo.

OŠ Globoko se je znašla v prostorski stiski, ki jo toliko lažje rešuje, ker je jeseni popolnila vsa učiteljska delovna mesta s strokovnimi ljudmi. "Kolektiv je pester, a tudi zelo homogen in pripravljen za sodelovanje. Smo za prijetno šolo, vendar z določeno mero strogosti in discipline, ki lahko pripomoreta k znanju. Na šoli je 150 učencev. Naši učenci dosegajo dobre rezultate v srednjih šolah in so uspešni v interesnih dejavnostih. Zato ne razumem ljudi, ki svoje otroke tlačijo v oddelke s 36 učenci, čeprav imajo na voljo avtobusne prevoze tudi v našo smer," pravi Preskarjeva ob ugotovitvi, da tudi zadnja reorganizacija šolskih okolišev zaradi predsedkov ni uspela.

Novo telodavnico bi nujno potrebovali tudi za večje prireditve. Sredi marca so priredili tekmovanje plesnih parov, da bi pokazali, kaj so se naučili v minulih treh mesecih, ko so prav vsi učenci te šole redno obiskovali plesne vaje. Gledalci so se kar tri ure gnetli ob stenah majhne telodavnice. Skupaj s Pišečani in Bizeljanci so ponosni na festival otroških pevcev, katerega finalni del je bil pred kratkim v brežiškem kulturnem domu. Obe predstavi sta bili že nekaj dni pred festivalom razprodani. Otroci ob takih dejavnostih začitijo, da so tudi oni pomembni, čeprav so iz podeželskih šol.

B. DUŠIČ-GORNIK

● Nihče ni tako bogat, da ne bi potreboval svojih sosedov. (Madžarski pregovor)

B.D.-G.

Kje bodo stanovali povprečneži?

Stanovanja samo za občinske reveže in za uslužbence dejavnosti, ki jih je ustanovila občina - Stanovanjski denar posojajo za druge namene

BREŽICE - Stanovanjski zakon obeta nekaj novih možnosti za pridobitev stanovanja. Podrobno naj bi jih določil nacionalni stanovanjski program, vendar doslej še ni niti njegovega osnutka. Močno kasnijo tudi podzakonski akti, na podlagi katerih bi občine morale izvajati stanovanjsko politiko. Doslej sta sprejeta le dva: o najemninah v neprofitnih stanovanjih in o uveljavljanju pravice do socialnega stanovanja.

V brežiški občini naj bi letos za pridobitev socialnih stanovanj namenili 21 milijonov tolarjev. V sekretariatu za urejanje prostora in varstvo okolja ocenjujejo, da bi morali zagotoviti vsaj 25 stanovanj za socialne upravičence. Pri tem ni nujno, da so to nova stanovanja, ampak bi za te namene uporabili izpraznjena starejša stanovanja, medtem ko bi nova namenili za profitna stanovanja.

Čeprav v izvršnem svetu še vedno prevladuje mnenje, da je gradnja stanovanj trenutno predraga, je v oddelku, kjer se ukvarjajo s stanovanjsko problematiko, v zadnjih dveh letih običalo okrog 100 nerešenih

vanja. Vsako leto bi v občini potrebovali 3 do 5 takih stanovanj. Pridobili naj bi jih z nakupom novih

● Občine so po zakonu dolžne sredstva od prodaje stanovanj nameniti za naloge na stanovanjskem področju ter zagotavljati ohranjanje njihove realne vrednosti. V Brežicah se je lansko leto z ustrezno revalorizacijo v stanovanjskem skladu nabralo 70 milijonov tolarjev. Pri oblikovanju zaključnega računa so jih namenili za interni kredit, se pravi, da so jih začasno posodili sami sebi za druge namene. Kako, kdaj in koliko teh sredstev se bo vrnilo v stanovanjski sklad, je še veliko vprašanje.

ali pa z izpraznitvijo novejših stanovanj, ki so predraga za socialne upravičence.

SEMAFORJI V KRŠKEM

KRŠKO - Potem ko se že dlje časa pogovarjajo o nujni semaforizaciji nekaterih krških središč, naj bi po nekaterih napovedih vprašanje o tovrstni prometni ureditvi zastavili tudi na seji krške skupščine. Odgovor na napovedano delegatsko vprašanje naj bi obvestil krško javnost o tem, ali so nekatera krška podjetja pripravljena preskrbeti semaforje in tako z blagom plačati nekatera občinske oziroma mestne dajatve.

PREGLED LASTNINJENJA

KRŠKO - Veliko "krških podjetij je v zadnjih letih prešlo pod večje firme, ki imajo sedež zunaj krške občine. Odliv kapitala, ki ga spremlja tudi beg močan, je močno ogrozil krško gospodarstvo in krška vlada je nad tem zaskrbljena. V občini so predlagali za več podjetij revizijo lastninjenja, ker bi si radi prišli na jasno, ali je prenos kapitala iz Krškega v Novo mesto, Ljubljano in drugam potekal v vseh primerih zakonito.

V BREŽICAH BOLNIKI NISO LE ŠTEVILKE

V času med 18. in 30. marca 1993 sem bil operiran in nato negovan v brežiški bolnišnici. Moje izkušnje so v precejšnjim nasprotjem z vsebino članka, ki je bil objavljen 18. marca 1993 v Dolenjskem listu. Lepo so me sprejeli in obravnavali. Zdravnik dr. Blažević, ki je s svojo ekipo izvršil poseg, je bil čudovito, delo vsega oddelčnega osebja ter ostalih zdravnikov, medicinskih sester in strežnic pa na zavidljivi ravni. Zaradi topline in ustrežljivosti smo se pacienti počutili kot ljudje, člani te družine, in ne le številke. Dr. Blaževiću se v svojem in v imenu vseh pacientov, ki jih je operiral v navedenem obdobju, zahvaljujem za pristrčno tople odnose in za njegov trud. Pristržna zahvala tudi vsem oddelčnim zdravnikom, sestram in strežnemu osebju z željo, da bi tak odnos postal tradicija. Na koncu naj rečem še to. Lepo je živeti v okolju, kjer je človek človeku človek in ne volk, kot nam je pred več kot petdesetimi leti dejal profesor latinščine. ANTON HRIBERNIK, Brežice

Bodo Posavci obranili obmejna oporišča?

Posavski sadjarji so kar užaljeni, ker se vse slovensko kmetijstvo vrti okrog živinoreje in pridelave mleka. Čeprav ima večina izmed njih tudi sama doma kakšno glavo živine, so prepričani, da mlekarji mnogo preveč tamajo. Mnogim izmed njih je namreč država pomagala zgraditi hleve, kupiti plemensko živino in poskrbeti za prodajo. "Kdo pa pomaga nam?" se vprašujejo.

V teh dneh sadjarji spet sadijo nove sorte sadja in gradijo še sodobnejše nasade z mnogo večjim pridelkom. Toda, kam bodo prodali rezultate svojega dela in kdo bo za to poskrbel? Doslej je sadje oddajali zadrugi, ki jim je plačala, kakor je pač zmogla, hotela ali znala. Čeprav imajo v regiji mnogo premajhne znožljivosti hladilnic, si brežiška zadruga obeta, da bo prodala polovico (49 odst.) svoje hladilnice Primorcem, da bi odplačala svoje dolgeve. Zanimanje je menda precejšnje, kar samo še potrjuje, da bi bila izguba hladilnice hud udarec za brežiško sadjarstvo.

Ne gre samo za izgubo prepotrebne prostora v hladilnici, ki ga je zadruga s težko muko in tudi z denarjem kmetov zgradila. V igri je še nekaj ravno tako pomembnega - ni namreč izključeno, da si bo zadruga s tako prodajo sama zasadiła nož v hrbet. Sebi in posavskim kmetom bo pred vrata pripeljala konkurenco, s katero se bo morala boriti za domači in za sosednji hrvaški trg. Primorci že vedo, zakaj želijo priti do "oporišča" ob slovensko-hrvaški meji. Vsaj zaradi tega bi se brežiški kmetje morali zganiti, če se že zaradi razprodaje svojega imetja ne.

Verjetno ni daleč čas, ko se bodo tudi sadjarji prisiljeni še bolj povezovati, tudi v morebitni novi sadjarski zadrugi. Takrat bodo močno potrebovali brežiško hladilnico in še marsikaj drugega. Ideja o posavski veletržnici za avstrijsko prodajo sadja in zelenjave je ena izmed prvih, ki poskušajo rešiti prodajo posavskega sadja. Posavski kmetje namreč centralni veletržnici v Ljubljani ali Mariboru ne zaupajo preveč, saj vedo, kaj vse se danes prodaja v Rudniku. Pobuda o veletržnici v tem delu Slovenije bi postala še

posebej zanimiva, če bi zares začelo cerkljansko civilno letališče, ki bi prostor tesneje povežalo s svetom. B. DUŠIČ-GORNIK

Bo kaj kanilo iz Marshallovega plana?

Si lahko Slovenci v prihodnjih letih v resnici obetamo, da bomo za "ozdravitev" vsaj najhujših ran v našem, vse bolj onesnaženem okolju dobili denar ne le od mednarodnih bančnih in drugih ustanov? Po zagotovilih slovenskega ministrstva za okolje in prostor naj bi se to zgodilo, in sicer naj bi denarci prikapljali tudi iz t.i. Marshallovega plana.

Zahodnoevropske države naj bi v okviru tega plana vzhodnoevropskim državam pomagale v naslednjih letih z okrog 24 milijardami dolarjev za nabavo opreme in sodobne tehnologije. Poceni posojila bi države odplačevale z vlaganjem v ekološke sklade v posameznih državah, s pomočjo katerih naj bi zagotovili denar za bodoče načrte in konkretne poteze pri varstvu okolja. Ali je možno računati, da bi, denimo, s tem denarjem urejali tudi varno in trajno odlagališče radioaktivnih odpadkov iz krške nuklearke, kaj šele stroškov dekomisije nuklearke, ni znano niti verjetno. Morda kdo poreče: saj je vendar to bolj in zgolj v ospredju pripravljenosti, politična volja ljudi, da sprejmejo nek tak objekt v svojem okolju in prostoru! Toda ob ustreznih pogojih bi morla za kaj takega

celo omehčali sosedo čez Sotlo, ki zaenkrat dobivajo iz Krškega le elektriko, a bi si lahko z njimi bratsko razdelili tudi radioaktivne odpadke.

Krčanom in Posavcem je tako že zdavnaj jasno, da bo nuklearka kot spomenik vstopu v "atomsko dobo" ostal v tem prostoru. Hrvati pa imajo prej kot slej še manj denarja za take naložbe. Čeprav bi bilo prvo vprašanje zdaj dosti bolj pereče kakor časovno bolj oddaljeno zaprtje JE Krško, bi verjetno kazalo razmisliti, kolikšna je tovrstna pripravljenost, zlasti naših severnih sosedov Avstrijcev, tudi v praksi, ko je treba odvezati mošnjicek za zanje zelo motečo stvar za južno mejo. Kaže, da gre tokrat bolj zares, saj Avstrijci ne samo politično podpirajo Marshallov plan, temveč ga je Bank Austria v sodelovanju z ministrstvom za okolje celo pripravila.

Taka informacija je kar spodbudna popotnica za drugi slovenski sejem EKO 93, Ekologija - komunala, ki poteka v Celju od 6. do 9. aprila. Na njem 75 razstavljalcev (6 iz tujine) nazorno prikazuje ravnanje z odpadki, urejanje voda, onesnaževanje in čiščenje zraka, onesnaževanje tal in gozdov, nadalje posebna vozila za zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov, čiščenje javnih površin, urejanje javnih poti in zelenih površin itd. Pripravili so vrsto strokovnih prireditev in posvetov o kakovosti proizvodnje in okolja, javen dialog skupin, ki niso v parlamentu, in ekipe ministra Mihe Jazbinška pa še nekaj svežih prijemov.

PAVEL PERC

Oblast ukrepa proti uspešnim

Marca je slovenska oblast po daljšem prekanju, med katerim so si, kjer so le mogli, izplačevali zasluženo in nezasluženo, zamrznila plače in omejila višino sredstev, namenjenih za izplačilo regresa, v podjetjih z družbeno lastnino. Doslej je izplačevanje plač uravnavala kolektivna pogodba. Ponovno administrativno poseganje države na to področje bo kot ponavadi prizadelo predvsem uspešnejša podjetja, ki bi jim poslovni rezultat dovoljeval izplačilo primernih plač.

Novomeška tovarna zdravih Krka je po vseh kazalcih eno najboljših slovenskih podjetij. Z normalnim funkcioniranjem vseh funkcij podjetja, s hitrim prilaganjem spremembam, z minimalnim zadolženjem, posebnim za drag denar, in ne nazadnje s primerno skrbjo za motiviranost delavcev, v kar seveda sodijo tudi plače (ne prenizke, a tudi previsoke ne), se je uspešno izognila tudi vseni čereni, ki so se z izgubo jugoslovanskega trga le še namnožile pred

slovenskim gospodarstvom. Da je dobra, je bilo Krki posredno priznано tudi s priznanjem "mednarodnega leta", ki ga je lani prejel njen generalni direktor mag. Miloš Kovačič. Da si lahko dober, med najboljšimi, pa mora biti vse na svojem mestu, s plačami vred.

V novomeški Krki ugotavljajo, da jih bo zakon prizadel. Plan prodaje za leto 1993 kaže bistveno povečan obseg dela in pričakujejo tudi ugodne poslovne rezultate. Zaradi sprejetega zakona pa vsaj začasno ne bodo mogli povečevati vrednosti točke in stimulacije, da bi zaposlene ustrezno motivirali. Prav tako v času veljavnosti zakona ne bodo mogli izpeljati načrtovanih sprememb na področju nagajevanja. Plačo za marec bodo morali zaradi zakonske zamrzitve znižati približno za dvajset odstotkov. Ker bo to znižanje plač kot vedno najbolj prizadelo delavce z najnižjimi plačami, se je vodstvo podjetja odločilo, da bodo v naslednjih mesecih skupaj s plačo izplačevali še del regresa, 8 tisoč

tolarjev mesečno, dokler ne bodo dosegli dovoljene mase.

Podjetij, kot je Krka - družbena lastnina jim ni ovira za dobro poslovanje, a tudi samopostrežba za grabljenje ne - v Sloveniji ni pretirano veliko. Prav Krka pa je dober primer, kako je administrativno urejanje določenih stvari lahko krivično in tudi škodljivo. Dokazov, da z zadnjo zamrzitvijo plač, ki se je je vlada oprijela skoraj kot zadnje rešilne bilke za slovensko gospodarstvo, ne bo nič drugače, je že sedaj več. Ne le da so prizadeti dobri, ki delajo normalno, dajejo "cesarju, kar je cesarjevega" in ne kradejo (družbenega premoženja) - premlevanje zamrzitve je spodbudilo tudi nezastužena izplačila, ki jih sicer morda ne bi bilo. Slovenija potrebuje in si tudi zasluži trdnjeje gospodarsko politiko. V nasprotju se ji s takimi gasilskimi akcijami namesto počasnega izboljševanja obeta le še hujša kriza. ZDENKA LINDIČ-DRAGAŠ

Smetarske zdrahe

V črnomaljski občini imajo vedno težave s smetmi. Človek bi rekel, da jim je to že nekako prešlo v kri in je del njihove folklorne. Enkrat je smeti preveč, drugič premalo, tretjič jih ne odvažajo, ker jih nimajo kam, potem ljudje odvozov ne plačujejo in se znajdejo zaradi smeti na sodišču. In še bi lahko naštevali. Torej smeti v številnih različicah in na toliko raznovrstnih načinov, da komu, ki vse to opazuje s strani, že zmanjkuje domišljije. A Črnomaljec je - vsaj kar se smetarskih zdrah tiče - očitno še ne bo tako kmalu.

Pred nedavnim je precej vroče krvi med prebivalci nekaterih vasi povzročila razširitev komunalne dejavnosti, kakor bi se reklo uradno. Po domače bi se to reklo, da so črnomaljski komunalci na novo začeli odvažati smeti iz precej krajev v občini. V teh vaseh se skoraj pri vsaki hiši ukvarjajo tudi s kmetijstvom, to pa je bil argument za zatrjevanje, da kmečka gospodinjstva skoraj nimajo odpadkov, ki bi jih metali v smetarske kante, zato odvoza tako rekoč ne potrebujejo in ga tudi plačevali ne bodo. Korak, za kakršnega se je odločila Komunala, se jim je zdel kot prisila.

Toda tisti, ki jim odvažajo smeti že leta, vedo, da je prav v ekologiji prisila potrebna, saj so ljudje še premalo zreli in ekološko osveščeni. Drži sicer, da je na vasi manj odpadkov kot v mestu, koliko manj, pa je očitno iz črnih odlagališč, ki jih je v črnomaljski občini več kot sto. Nekatera med njimi so že nekajkrat očistili, a kljub temu tam znova in znova pristajajo smeti. Navada je pač železna stajca. V nekaterih vaseh, tudi v takšnih, katerih okolica z ekološkega pogleda ni ravno za vzor, že vnaprej odvažajo odvoz odpadkov in grizijo celo s cestninami zaporami, češ mi smo gradili ceste in ne bomo dovolili, da bi jih s cestarskim avtomobilom uničevali. Toda druge, kjer je odvoz smeti že utečen, je skoraj ljudska vstaja, če smetarjev ni ob napovedanem dnevu. Ob tem pa ne gre prezreti, da so tako v tistih krajih, z izjemo Črnomlja, kjer odvažajo smeti že leta, kot v tistih, kjer so s tem pričeli letošnjo pomlad, številna kmečka gospodinjstva. Velik nesmisel pa bi bil, kot je bilo nekje slišati predlog, da bi občinski izvršni svet ugotavljal, koliko odpadkov se zbere v kmečkih gospodinjstvih. Ne le zato, ker je tovrstnih gospodinjstev v občini kar 2.200, ampak tudi zategadelj, ker ima črnomaljska vlada v časih, ki so vse prej kot rožnati, tudi kakšno bolj pomembno nalogo. Vsaj morala bi jo imeti.

Toda ob vseh dilemah, kdaj in od kod voziti smeti, za kakšno ceno ter kdo pri tem potegne krajšo, krajani ali Komunala, gotovo ne gre prezreti, da sedaj stroški odvoza odpadkov sploh ne pokrivajo enostavne reprodukcije. Pomeni, da imajo komunalci s tem, ko vozijo smeti iz več krajev, tudi večjo izgubo. Na račun slovenske vladne politike in ekologije.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

● KRIVICE NEPOPRAVLJENE? - Za popravo medvojnih krivic ni pravne podlage. Nova država, ki lahko odškodninsko odgovarja, obstaja od 15. maja 1945. Slovenija je bila med vojno razkosana med tri tuje države in za škodo v tistem času pravno odgovarjajo te države. (Državni sekretar za pravosodje Jože Tratnik v intervjuju za Slovenca)

Dogodki v sliki in besedi

OBRтна ZBORNICA PODELILA 32 PRIZNANJ OBRtnikom — Ob koncu prejšnjega tedna je bil na Otočcu tradicionalni obrtniški ples, ki so ga združili s podelitvijo jubilejnih priznanj novomeškim obrtnikom, hkrati pa so proslavili tudi 10-letnico izhajanja Našega glasila, ki uspešno seznanja z dogajanjem v tej organizaciji blizu 1.300 obrtnikov. Srebrne plakete Obrtne zbornice Novo mesto so za petindvajset let dela prejeli: Albert Jordan in Jože Cesar iz Novega mesta, Stane Goršin iz Verduna pri Stopičah ter Martin Belež z Otočca. Na sliki: s svečane podelitve priznanj na Otočcu. (Besedilo in slika: Slavko Dokl)

GRADBENIKI KLJUBUJEJO KRIZI — Prejšnji teden je bil v Gornji Radgoni sedmi mednarodni sejem gradbeništva in gradbenih materialov, najpomembnejši v tem delu Evrope. Na njem se je tokrat predstavilo 298 razstavljalcev iz 13 držav. Med 215 slovenskimi razstavljalci je bil kot vedno doslej tudi GIP Pionir Novo mesto (na sliki). Predstavil je več svojih proizvodnih programov in izdelkov: osnovno (gradbeno) dejavnost ter posebej projekt rastoče bio hiše; pečnice in polmontažne peči iz programa Keramika; harmonika in preklonpa vrata, sestavljivi program Dan in program Franci programa Lesnih izdelkov; kiosk Piki programa MKI; opazni sistem ALU, valjar, mini bager, filtrirno napravo, gladilec betona, vibrirno letev in merilne instrumente iz programa MKO. Sejem, ki ga je spremljala cela vrsta strokovnih posvetovanj, je bil ena od priložnosti za pridobivanje del, s katerimi sicer tudi slovenskim gradbenikom v gospodarski krizi in investicijski suši vsaj doma bolj slabo kaže.

VINO IN KRUH PO BELOKRANJSKO - V belokranjskem muzejskem društvu se vsako leto vsaj enkrat potrudijo, da presenetijo svoje člane. Pretekli konec tedna so tako v Ganglovem razstavišču pripravili predavanje o vinu in kruhu na belokranjski mizi. Kruh in druge dobrote iz belokranjskih pečic so pripravile članice društva. O tem, kakšno vino iz metliške Vinske kleti morajo ob dobrotah postreči in na kakšen način, pa je svetoval sommelier ali vinski svetovalec Niko Veselič iz novomeškega gostinskega šolskega centra. (Foto: M.B.-J.)

BRUCOVANJE 93 — Restavracija hotela Kandija je bila v petek zvečer skoraj premahna za vse mlade, ki so prišli na letošnje brucovanje K luba novomeških študentov. Več kot 150 brucov in študentov je ob primerni glasbi pričakalo Zeleno bratovščino, stare bajte, ki so imeli čast sprejeti v svoje vrste zbrano brucad. Številnih nalog in vprašanj bruci zaradi svoje nezkušenosti seveda niso znali pravilno rešiti, zato so bili na veselje starejšega auditorija preventivno kaznovani z različnimi varnostnimi ukrepi. Priznati moramo, da so bruci kazni pogumno prenesli. Prijeten spored so zaokrožili s plesom starih in novopečenih študentov, ki je trajal vse do zgodnjih jutranjih ur. — Vsem, ki so kakorkoli pripomogli za dober uspeh tradicionalnega brucovanja, prisrčna hvala! (M.K.)

ANSAMBEL »KORENINE« — Brez dvoma se v imenu ansambla »Korenine« skriva več simbolov. Eden teh je harmonikar in vodja ansambla Tone Hrovat, ki je pričel igrati pri Kvintetu Hrovat v Birčni vasi nekako pred štiridesetimi leti, drugi je glasba, narodna in zabavna — za umirjeno vzdusje, tretji pa člani ansambla: hčerka Mojca poje, sin Vili igra na bas kitaro, drugi sin Rok pa pridno vadi harmoniko in pomaga pri ansamblu, da bo kmalu sposoben nadaljevati očetovo pot. Pri ansamblu, ki vsako soboto zvečer igra za ples v gostilni »Na hribu« na Škrjančah, poje še Natalija Pavlič (desno), klavirature pa igra Miran Zorko. (Foto: T. Jakše)

TENA Vrtna 19, Črnomelj, tel./fax (068) 51-396

Akcijska prodaja vrhunskih SAT sistemov

Novi modeli:
 ECHOSTAR SR 700, 185 kanalov, 750 DEM
 ECHOSTAR SR 70, 100 kanalov, 650 DEM
 PACE PSR 900, 200 kanalov, 2 vhoda, 770 DEM
 PACE PSR 800, 120 kanalov, 720 DEM

- po naročilu vrtljivi sistem za več satelitov
- možnost gledanja HTV, TVB in ASTRA z eno anteno
- posebne ugodnosti za monterje
- obročno odplačevanje

Delovanje sistemov lahko vidite in preizkusite v naši trgovini na »tržnici« v Črnomlju.
 Cene so z montažo naših strokovnjakov in garancijo 12 mesecev!

KS "Ivan Omerza" Livold - VAŠKI ODBOR objavlja, da je od 1.3.1993 uradno odprta mrliška vežica pri pokopališču v Livoldu.
 Vsi normativi začnejo veljati 15 dni po objavi.

OBVESTILO

M — Kmetijska zadruga Trebnje obvešča vse svoje člane, da bo letni občni zbor v petek, 16. aprila 1993 s pričetkom ob 18. uri v domu kulture v Trebnjem.

Vljudno vabljeni! Upravni odbor

Semičani so ostali praznih rok?

Denarja, ki so se ga za razvoj demografsko ogroženih nadejali v semiški in adleški šoli, očitno ne bo - Kako dokončati obnovo podružnične šole?

ČRNOMELJ - V črnomaljski občini je kar nekaj osnovnih šol, ki bi jih morali dograditi ali adaptirati. Najbolj v nebo vpjochi pa so problemi podružnične šole v Adlešičih ter semiške šole. Prvo sicer že adaptirajo, medtem ko druga že precej časa čaka na novo telovadnico z učilnicami. Toda kot kaže v zadnjem času, je vse manj možnosti, da bi delo v Adlešičih dokončali v dogovorjenem času, še manj pa, da bi ga v Semiču sploh pričeli.

Iz Črnomlja so na lanski republiški natečaj za sofinanciranje dograditev osnovnih šol na demografsko ogroženih območjih poslali elaborata za semiško in adleški šolo. Na natečaj je prispela 101 vloga iz 35 občin, in sicer za 5,677 milijard tolarjev. Iz republiškega proračuna so lani razdelili borih 33 milijonov tolarjev šolam v Črenšovcih, Fokovcih in Lenartu ter zanje rezervirali skoraj ves razpoložljivi denar tudi za letošnje leto.

Črnomaljši so v Ljubljani slišali celo očetek, da semiška šola ne more dobiti denarja za demografsko ogrožene, saj Semič ni ogrožen. Vprašanje pa je, koliko so zalegli protesti, češ da se v Semiču šolajo tudi otroci iz vasi, ki so premajhne, da bi bile v njih lahko šole. Čeprav občinski izvršni svet še ni vrgl puške v koruzo in si na republiko še vedno

prizadeva, da bi dobil denar za obe naložbi, so, resnici na ljubo povedano, možnosti skromne. Ker je denar za letos tako rekoč že razdeljen, so jim na ministrstvu za šolstvo dali jasno vedeti, da ni možnosti, da bi v tem letu dobili kakšen tolar za adaptacijo adleške šole, medtem ko semiške šole sploh ne štejejo med tiste na demografsko ogroženem območju.

Utopična pa je misel, da bi naložbi lahko končali samo z občinskim denarjem. Za 2.188 kv. metrov prizidka k semiški šoli bi namreč potrebovali 2.290.000 DEM, a za adaptacijo v Adlešičih še okrog 50 milijonov tolarjev. Toda za slednje je v letošnjem občinskem proračunu zagotovljenih le 10 milijonov tolarjev, drugih virov pa ni. Majhno je tudi upanje, da bi iz naslova demografsko ogroženih lahko v črnomaljski občini kaj iztržili prihodnje leto. Letos se namreč izteče zakon

- Kar zadeva krizo slovenskega jezika: "Kranjca" je treba v njegovi lenobi in samovšečnosti "s kolom po glavi". (Kmecl)
- Kriza jezika je kriza identitete. (J. Pogačnik)

o podpiranju razvoja demografsko ogroženih. Vprašanje pa je, ali bo kaj podobnega veljalo tudi v prihodnje, saj v mestih in na bolj razvitih območjih takšnemu zakonu niso naklonjeni.

M. BEZEK-JAKŠE

kultura
in
izobra-
ževanje

ZAPELI SO KRANJCI - V petek pod večer je oktet "Kranjci" pripravil letni koncert v prostorih motela na Čatežu. K sodelovanju in k prijateljskemu srečanju so povabili Ljubljanski oktet, ki je sicer maloštevilne goste razveselil z 10 pesmimi. Oktet "Kranjci" deluje zdaj že drugo leto v okviru Kulturnega društva Ivan Kobal iz Krške vasi in je poleg pišeškega edini moški oktet v občini. Strokovno ga vodi Vinko Zerjav iz Artič, sicer pa v oktetu prepevajo še: Andrej Turšič iz Žuče vasi, Stane Barbič iz Gazic, Jožeh Prah in Marjan Tomše iz Krške vasi, Vlado Gramic iz Krškega ter Stefan in Franc Urbanč iz Rače vasi. (Foto: B. D.-G.)

V TRETJE GRE RADO - Toni Gašperič se je na literarnem večeru v gostilni Badovinac na Jugorju spet pojavil v ženski družbi in očitno mu je bila kar všeč, kljub lastni izjavi, da je moški šovinist in mu ženska ustvarjalost ni posebej pri srcu. Po Mileni Stojkovič in Mariji Nemanič, ki obe pišeta avtobiografsko prozo, je tokrat na petkovem večernem gostilniškem kramljanju gostil kar dve: pesnico Marjančo Kočvar, ki sicer živi v Novem mestu, a misli, ustvarja in hrepeni po belokranjsko, saj je Metličanka po rodu in prepričanju, ter kantavtorico Stanko Macur, ki je s svojim petjem prijetno popestrila večer. (Foto: T. Jakše)

NASTOP OTROŠKE GLEDALIŠKE IGRALNICE

NOVO MESTO - V sredo, 14. aprila, ob 16.30 bo v Domu kulture premiera otroške igrice Borisa A. Novaka "Mala in velika luna". Z igrice se bo novomeški publiki prvič predstavil dvanajstčlanski ansambel otroške gledališke igralnice, ki jo pod okriljem ZKO vodi Staša Vovk. Nabavo kustumov in postavitev scene je omogočila zavarovalnica Tilia, glasbene efekte pa studio Luca.

Skromni, a delavni

Belokranjsko muzejsko društvo o svojem delu - Travnikar novi predsednik

METLIKA - Belokranjsko muzejsko društvo, ki šteje 209 članov, med njimi tudi dva častna, prof. Jožeta Dularja in prof. Janka Jarca, je pretekli teden na programsko-volilnem občnem zboru pregledalo delo v minulem letu. V črnomaljski podružnici so pričeli pripravljati video kaseto, v metliški pa etnološko topografijo občine, ki naj bi izšla kmalu. Sicer pa so člani naredili veliko na prvi pogled drobnih, toda pomembnih opravil. A vse z velikim navdušenjem in pičlim denarjem. Društvo je kot prvo tovrstnih društev v državi prejelo tudi Valvasorjevo priznanje, ki ga za dosežke v muzealstvu podeljuje skupnost muzejev Slovenije. V letošnjem letu pa bodo med drugim v sodelovanju z ostalimi nadaljevali s turistično predstavitvijo Bele krajine, obnovljali spominske plošče znamenitih osebnosti po Beli krajini, pripravili predavanje, izlet ter pomagali pri izbiri razpovednega znaka Bele krajine. Na občnem zboru so izvolili tudi novo vodstvo in organe društva. Predsednik je postal Milan Travnikar, sekretar skupščine občine Metlika.

ZADNJI NASTOP PRED TEKMOVANJEM

KRŠKO - V sredo, 7. aprila, ob 18. uri bo v Kulturnem domu v Krškem še zadnja preizkušnja učencev Glesbene šole Krško, izbranih za finalne nastope na državnem tekmovanju mladih glasbenikov Slovenije, ki bo v Ljubljani in Velenju od 16. do 23. aprila. Na sredinem javnem nastopu bo gostoval tudi trio Mag iz Ljubljane (klavir, klarinet, violončelo), učenci pa bodo nastopali v klavirskem paru, harmoniki, klarinetu in saksofonu. Prireditelj je za "izven".

NAŠ ROJAK KRALJ POLKE

TORONTO - Walter Ostanek, rojen v Kanadi, sin slovenskih staršev, je bil že pred petnajstimi leti zaradi velikega števila prodanih plošč neuradno proglašen za kanadskega kralja polke, letos pa je tudi uradno prejel Grammy, priznanje, ki ga v Ameriki podeljujejo za vrhunske uspehe na področju glasbe. Ostanek, ki sedaj živi na Niagari Falls, pri nas še najbolj poznamo po uspešnici "Žena naj bo doma".

500 LET
KOLEGIJNEGA KAPITLJA
V NOVEM MESTU
Znamki v čast 500-letnice kapitlja
Izšli bosta v petek

NOVO MESTO - V petek, 9. aprila, bo ob 11. uri v kapitljski dvorani predstavitev dveh znamk, ki jih je v čast 500-letnice Kolegijskega kapitlja v Novem mestu izdala PTT Slovenije. Vrednost znamk bo 7 in 44 tolarjev. Na znamki za 7 tolarjev bo Tintoretov Miklavž, na znamki za 44 tolarjev pa kapitljski grb. Oblikovalec znamk je Zvone Pelko, ki je hkrati tudi avtor celostne podobe praznovanja obletnice. Za filateliste bo gotovo zanimivo, da bo istega dne od sedme ure na novomeški pošti tudi priložnostni žig, ki bo ob 10.30 presencen na predstavitveni prostor, po prireditvi pa bo spet vrnjen na pošto. V kapitljski dvorani novomeški filatelisti pripravljajo tudi dve razstavi. Na eni bo moč videti znamke, pri katerih nastajanju je sodeloval novomeški rojak Božidar Jakac, na drugi pa stare razglednice Novega mesta.

Založba je pravi kulturni biotop

Dolenjsko založništvo ima pomembno vlogo v kulturnem življenju pokrajine - Tudi vrsta oblikovalcev in ilustratorjev sodeluje pri rojstvu knjig

NOVO MESTO - Razstava "Likovni jezik Dolenjske založbe", ki je bila februarja postavljena v prostorih SDK, je opozorila na to, da je izdajanje knjig umetnost, ki ni rezervirana le za avtorje besedila in tiskarje, ampak so vanjo aktivno vključeni še drugi soustvarjalci, predvsem oblikovalci in ilustratorji. Delo teh se pri ljubiteljnih knjig odraža le v bolj ali manj prijetnem občutku, ko knjigo primejo v roke in jo odpro, a je nepogrešljivo in pomeni za marsikoga pomeben vir vsakdanjega kruha. Kako je s tem, smo se pogovarjali z avtorjem razstave, likovnikom Jankom Oračem, ki je po osnovni izobrazbi grafik, pri delu v tiskarni in s svojim likovnim ustvarjanjem pa se je srečal tudi z ostalimi platni dela s knjigo.

• Zdaj ste svobodni umetnik. Kako si pravzaprav predstavljate svojo bodočnost v kulturnem okolju, kakršno je novomeško?

Odločitev za svobodno poklic je posledica dolgoletne želje. Delati, kar te veseli je užitek kljub težkim trenutkom. Za to sem se odločil po spletu različnih okoliščin. Osnovni pogoj je zaupanje vase, da verjameš in greš naprej. Moje delo sega tudi na področje grafičnega oblikovanja, kamor so vključene tudi likovne zasnove za knjige in brošure. To je širši, bolj gibljiv prostor, saj bi bilo preživeti samo od prodanih slik verjetno katastrofa.

• Za vas, ki ste po osnovnem poklicu grafik, mora biti to pri delu s knjižno opremo vsekakor prednost.

Vsi, ki se ukvarjamo s tem, bi morali čim bolj poznati proces nastajanja knjig v tiskarni, imeti pred sabo celoten postopek in si tako že na začetku predstavljati, kaj bo na koncu prišlo ven. Na to se spoznam, s tem sem delal. Pri Dolenjski založbi sem likovni oblikovalec knjižne zbirke Na krilih domišljije, hkrati pa nastopam v eni od knjig kot ilustrator. Oblikovalec mora imeti idejo o knjigi tako jasno, da v domišljiji vidi knjigo, kakršna bo izšla, že takrat, ko razen avtorja in še nekaterih nihče ne ve, da bo knjiga sploh izšla. V tem je čar in mikavnost. Oblikovanje in ilustriranje knjige sta tako zanimivi področji tudi zato, ker se srečujemo z različnimi in mnogoterimi izzivi.

• Kakšna je povezava med avtorjem knjige in med oblikovalcem, ilustratorjem?

Mislim, da mora biti povezava dobra. Lahko povem, da sedaj delam na knjigi Franca Režuna z naslovom Na mejah z neznanim, kjer je sodelovanje zelo dobro. Seveda pa to ni vedno možno. Vsekakor je treba dobro poznati vsebino rokopisa, o njej razmišljati, se poglabiti vanjo in dojeti njeno bistvo. Če do tega pride, je občutek čudovit. Pri tej, zadnji knjigi pa se je zgodilo, da so moje stvari nastajale, ko za Režuna sploh vedel nisem, on pa zame ne. Trčila sta dva svetova, ki sta se v knjigi po mojem mnenju

fantastično ujela. Če bi se zavestno pripravil na ilustracijo njegovega teksta, ga verjetno ne bi mogel tako zadeti. Torej so pristopi lahko tudi drugačni, a bolj kot izjema. Pravilo je, da je treba tekst prej dobro poznati, tudi če hočeš oblikovati le naslovnico. Različno pa je, kako komu uspe. Oblikovalci imamo različne prijeme in okuse in v tem je tudi čar. Tako so knjige različne in zanimive.

• Pa ima tako delo perspektivo ali je za vedno obojeno le na obrobje, na ugoden ali neugoden veter, ki bo vel v kulturi?

Perspektiva seveda je, čeprav je knjiga stvar, ki jo ljudje v zadnjem času kupujejo vedno manj. Vendar, ko govorimo o slovenstvu, o svojem narodu, brez knjige ne bo šlo. Kajti le kultura bo preživela ta čas, vse drugo bo odplavljeno. To dokazuje tudi zgodovina. V tem smislu vidim perspektivo za knjigo. Založba pa je pomemben dejavnik tudi za kraj, kot je Novo mesto. Mesto potrebuje založbo, da bo podpirala domače avtorje in da bo pripeljala sem avtorje od druge. Založba je kot nekakšen kulturni biotop, okoli katerega se rojeva kulturna klima. Novo mesto pa ima na tem področju že bogato tradicijo, o kateri Novomeščani sami premalo vedo.

• Se pravi, da bi razvejena založniška dejavnost pripomogla k ugodnemu ustvarjanju tudi siceršnje kulturne klime?

Vsekakor. To se vidi že po tem, kako je sicer mirni dolenjski tolmun razgibala revija Rast. Na razstavi smo predstavili samo nekaj ljudi in profilov, ki sodelujejo z založbo: Jova Grobovska, Jožeta Kumra, Darjo Malarič, Lucijana Reščiča, Petra Simiča in mene, se jih pa že sedaj na tak ali drugačen način in bolj ali manj redno z zunanjo podobo knjige ukvarja veliko več, kar je vsekakor spodbudno.

T. JAKŠE

Pesem štirih desetletij

V četrtek smo jih spet videli skupaj. Predstavili so faksimile pesniške zbirke, ki je izšla pred štiridesetimi leti; Kajetan Kovič, Ciril Zlobec, Janeza Menarta in Toneta Pavčka: Pesmi štirih. V tem vrstnem redu so se tudi predstavili številni novomeški publiki, ki jih je prišla poslušati v modro dvorano novomeškega hotela Metropol. Kajetan Kovič, nekoliko zamaknjen, razglablja o, Ciril Zlobec, romantično navdahnjen, zaljubljen, Janez Menart, prodoren, kritičen, Tone Pavček, mehak, dolenjsko oglat. Tako nekako so začeli, tako nekako so ostali sami sebi, svojimi delu in življenju zvesti vseh štirideset let.

Štiri desetletja - kratka doba v človeški zgodovini, precej v življenju človeka. Precej tudi v življenju slovenskega naroda, kajti v času, odkar je izšla ta pesniška zbirka,

se je zgodilo zanj marsikaj prelomnega. Prelomna je bila že pojava zbirke, ki je prinesla v tedanji čas kolektivizma človeka posameznika, iščočega, sposobnega in hotečega izražati lastna čustva, notranja doživljanja, razmišljanja in kritična presojanja: človeka individualista. Ta drža je še kako pomembna, kajti po tem vzoru je držo individualista v tistih času obdržal tudi slovenski narod, ki bi mu marsikdo v tedanji državni skupnosti privoščil (in mu jo verjetno tudi namenil) drugačno usodo. In brez tega ne bi bilo slovenske državnosti, ki ni prišla, kot bi padel komet z neba, ampak se je rojevala po drobcih, dokler ni dozorela in bila požeta, ko je zanj napočil čas.

Brez tega bi danes verjetno tudi

drugače razmišljali o slovenskem jeziku, ki je v tem času doživel prenekateri napad, najbolj premišljen in zahrbtn v projektu 8 skupnih jedrih, ki pa je bil kmalu razkrinkan in obelodanjen v pravi luči prav z močnim angažiranjem ljudi iz te četrice.

Hodili so svoja pota, a so vsak po svoje služili stvarim, ki so jih združile v zbirki Pesmi štirih: pesniškemu muzam, slovenskemu jeziku in lastnemu prepričanju. Usoda jim je namenila, da so skozi desetletja postali nosilni stebri slovenske kulture in slovenske inteligence. Usoda je hotela, da so se v najbolj kritičnih trenutkih, ko je k temu ključni čas, tudi politično angažirali. Tudi to je bila logična

posledica pokončne držbe, ki so jo že na začetku zavzeli in jo potem vseskozi nosili. Umaknili so se iz politike, ko so bili cilji doseženi.

Slovinci imamo pravzaprav srečo, da jih imamo. Da so tako različni in še vedno tako vitalni. Da še vedno snujejo in ustvarjajo, pač njihovim temperamentom podobno: eni vznoseno in eruptivno, drugi poglobljeno in premišljeno. In da je v njih še vedno toliko iskre, da so vedno pripravljani na nove spopade, kajti tudi ti jih gotovo še čakajo. Namreč "živemu človeku se vse primeri", pravi pregovor, mi pa smo se v četrtek lahko prepričali, da so še kako živi, tako kot ljudje in kot ustvarjalci. In da jih imajo ljudje radi. To so jim na četrtekovem literarnem večeru, ko so podali prerez svojega ustvarjalnega obdobja, Novomeščani spontano pokazali tudi z aplavzi.

T. JAKŠE

Kajetan Kovič

Ciril Zlobec

Janez Menart

Tone Pavček

SLIKAR PRI DELU - Janko Orač, grafik, oblikovalec, ilustrator in slikar pri delu v svojem ateljeju. (Foto: T. Jakše)

POTA IN STRAŠNOST

dežurni poročajo

UKRADEL DENARNICO Z DOKUMENTI — 31. marca je nekdo šaril po pisarni trebanjskega zdravstvenega doma. Iz ženske torbice je ukradel denarico z dokumenti ter nekaj gotovine in lastnico B. D. iz Sentrupertja prikrajšal za 5.000 tolarjev.

KAMEN ZALUČAL V OKNO — V nedeljo, 4. aprila, okoli 3. ure ponoči je neznanec zalučal kamen v okno kafe bara Rio v Metliki. Šipa, velika 140 krat 115 cm, se je razletela, za novo bo moral M. P. iz Bereče vasi odšteti kakih deset tisočakov.

ODNESEL LUČI IN TABLICE — V času med 25. in 31. marcem je nekdo splezal v ograjeni prostor Dolenjske trgovine v Zuzemberku in z avtomobilske priklovice ukradel luči in tablice. Trgovci so ob 5 tisočakov.

KDO JE ODPELJAL MOTORNO KOLO? — Neznan storilec je na 1. aprila dan izpred gostilne Vovko na Ratežu odpeljal odklenjeno motorno kolo, ki ga je

tam pustil neprevidni J. B. iz Velikih Brusnic. Neprevidnost ga je stala kar kakšnih 50 tisočakov.

Direktorji in boni pred sodnike

Kopica kazenskih ovadb zoper odgovorne osebe, ki so omogočile izplačilo dela plač v obliki vrednostnih bonov — Država ob več deset milijonov tolarjev

NOVO MESTO — Slabi finančni položaj številnih podjetij in z njim porajajoče se likvidnostne težave so v pretekli delovni organizaciji postavili pod vprašaj redno izplačilo mesečnih osebnih dohodkov delavcem. Da bi bil volk vsaj delno sit in koza približno cela, so se po številnih firmah odločili za salomonsko rešitev: del osebnih dohodkov so delavcem pričeli izplačevati v obliki vrednostnih bonov. Takšno početje je prišlo na ušesa kriminalistom novomeške UNZ, ki so s tem senanili Službo družbenega knjigovodstva.

Razlog je enostaven: z izplačilom v bonih so se podjetja v rešila nezadovoljstva delavcev in morebitnih štrajkov, pač pa tudi zakonsko predpisanih davkov in prispevkov, prav tako od teh zneskov niso bila nakazana sredstva v pokojninski sklad. Novomeška podružnica SDK je opravila temeljito kontrolo nad tovrstnim početjem in o svojih ugotovitvah obvestila upravo za notranje zadeve. Nadaljnja preiskava kriminalistov je privedla do nekaterih kazenskih ovadb. Tako naj bi se bil F. B., odgovorna oseba novomeškega krovnega podjetja, odločil, da predlaga izplačilo delavcem

v višini 28 odstotkov bruto osebnega dohodka v obliki vrednostnih bonov za čas od januarja 1992 naprej. S takšnim predlogom je F. B. seznanil kolegij odgovornih oseb v podjetjih hčerah, ki je navzlic nekaterim pomislekom ponujeno rešitev — čeprav je bila v očitnem nasprotju z veljavno zakonodajo — potrdil. Ob tem je bilo ugotovljeno še nekaj: resda je krovno podjetje ustanovitelj vseh omenjenih družb z omejeno odgovornostjo, vendar so te družbe samostojni pravni objekti, ustanovljeni v skladu z Zakonom o podjetjih, na čelu katerih so osebe osebe, ki so odgovorne za zakonitost dela podjetja s pravico zadržanja kakšnega sklepa, če ta, seveda, krši zakonodajo. Sklepa o izplačilu dela osebnih dohodkov v obliki vrednostnih bonov nihče ni zadržal, temu primerna je bila reakcija kriminalistov.

Tako je F. B. utemeljeno osumljen storitev kaznivega dejanja zlorabe pooblastil, saj naj bi bil kot odgovorna oseba krovnega novomeškega podjetja omogočil v času med januarjem in septembrom 1992 obračun in izplačilo 28 odstotkov bruto osebnega dohodka zaposlenih delavcev v obliki bonov, s čimer

se je izognil plačilu zakonsko predpisanih prispevkov in davkov in tako državo oškodoval za preko 8 milijonov tolarjev. Približno enak je besednjak v kazenskih ovadbah zoper četverico odgovornih oseb v hčerah krovnega podjetja. Tako je osumljen zlorabe pooblastil tudi B. F., ki naj bi z že pojasnjenim izplačilom plač v obliki vrednostnih bonov oškodoval družbo za 1.900.000 tolarjev, J. C. naj bi državo prikrajšal za 7 milijonov tolarjev, J. K. pa kar za 14.500.000 SIT. Zadnji na tem spisku je A. K., ki je prav tako utemeljeno osumljen zlorabe pooblastil, saj naj bi kot odgovorna oseba z namenom pridobitve protipravne premoženjske koristi podjetju v času med januarjem in septembrom 1992 omogočil obračun in izplačilo 28 odstotkov bruto osebnega dohodka zaposlenih delavcev in davkov v višini 4 milijone tolarjev.

Na novomeški UNZ pravijo, da ne gre le za vzorčen spisek kazenskih ovadb, pač pa za odločno akcijo, katere cilj je takšnemu početju prističi peruti, ne oziraje se na ime in ugled firme. **B. BUDJA**

Pregnali maskirana roparja

Razburljivo jutro v hiši Pavličevih na Senovem — Prijeti neznanec ni povezan z ropom

SENOVO — Pavličeva družina si bo jutranje ure letošnjega 30. marca gotovo zapomnila za vse življenje. Med 5.45 in 7. uro sta namreč skozi nezaklenjena vhodna vrata stanovanjske hiše Pavličevih na Senovem stopila maskirana in oborožena neznanca. Meni nič tebi nič sta stopila v prvo spalnico, jo temeljito pregledala ter iz nje odnesla več tujih deviz in tolarjev. Maskirana neznanca sta zatem stopila v kuhinjo, kjer je na kavču spal 44-letni Ivan Š., od tam pa v drugo spalnico, kjer sta ležala 73-letni Dominik Pavlič in njegova žena. Predzmeža sta ju zbudila, Dominik je urno pograbil berglo ob postelji in pričel mahati proti vlomilcem, ki sta jo po kratkem prerivanju popihala skozi vrata v jutro. A le za kratek čas, vrnila sta se že čez pet minut. Tokrat pa naletela na zaklenjena vhodna vrata. Vlomila sta jih, v hiši pa sta ju pričakala Dominik in Ivan. Prišlo je do pretepa, v katerem sta neznanca potegnili krajšjo, in ni jima preostalo drugega, kot da znova pobegneta. Da bi se še vrnila, jima potlej ni več padlo na pamet.

O dogajanju v hiši Pavličevih so bili obveščeni tudi posavski policisti, ki so urno zastavili akcijo iskanja maskiranih neznanec. Blokiral so vse območje in čez kratek čas jim je v roke padel 26-letni Ibrahim P., državljani ZRJ, začasno bivajoč na Senovem. O njegovem prijetju so pisali

tudi dnevnik in Ibrahima omenjali kot osumljenca za uvodoma opisano dejanje. Sedaj je že očitno, da Ibrahim P. z ropom v hiši Pavličevih nima nobenega opravka, zato pa je osumljen vlom v stanovanjsko hišo Ernesta B. na Dovškem, ki naj bi ga zagrešil tistega 30. marca ob 6.50. Iz hiše je odnesel avtomatsko puško z dvema okvirjema, v katerih je bilo 60 nabojev, in malokalibrsko pištolo z dvema okvirjema po pet nabojev. Krški policisti so plen našli pri Ibrahimu ob prijetju.

Tik pred zaključkom redakcije pa so nam iz UNZ Krško sporočili, da so tudi neznanca — bojda gre za dva mlajša moška, ki naj bi oropala Pavličeve — že na sledi. **B. B.**

IZ KLETI UKRADEL MOTORNO ŽAGO

BIZELJSKO — Neznan storilec je v noči na 4. april vlomil v klet stanovanjskega bloka in iz njega odnesel motorno žago Husquarna. 36-letni lastnik Božo Ž. je tako ob 40.000 tolarjev.

KDO JE REZAL TELEFONSKO ŽICE?

ČRNOMELJ — V noči na 2. april je nekdo pri nadvozu železniške proge med Črnomljem in Gradcem z lesenih drogov v dolžini kakih 200 metrov porezal šest bakrenih telefonskih žic. Novomeški postarji so zaradi te obestnosti oškodovani za 120.000 tolarjev.

Za samomor je zmanjkalo poguma

Dragico Kordiš so našli mrtvo v njenem stanovanju šele po petih dneh — Njen prijatelj Brane P. je osumljen, da jo je zadavil

RIBNICA — Smrt 31-letne Dragice Kordiš, ki so jo ribniški policisti našli v torek, 30. marca mrtvo v njenem stanovanju na Opekarski 45 v Ribnici, je med ribniškimi prebivalstvom vzbudila veliko zanimanja. Po štirih letih je bil to v Ribnici prvi takšen dogodek, ki je dal slutiti, da gre za storjeno kaznivo dejanje umora, čeprav so seveda natančen vzrok Dragičine smrti lahko pokazala šele obdukcija. V najrazličnejših zgodbicah, ki so se zaradi tega, ker je bilo ugotovljeno, da je bila Dragica verjetno zadavljena, spletle okoli tega med ribniškimi prebivalstvom, pa je bil točen pravzaprav le podatek, da je Dragica umrla že v petek, 26. marca.

Preko vikenda Dragice, ki je bila doma iz Šalke vasi pri Kočevju, in njene prijateljice, 45-letnega Braneta P. iz Velikih Poljan, s katerim je nekaj časa živela v zunajzakonski skupnosti, ni nihče resno pogrešal. Brane je bil nazadnje zaposlen kot skladiščnik pri Mercatorju, Dragica pa v ribniškem Itpj-ju, kjer so se njeni sodelavci v začetku prejšnjega tedna začeli spraševati, kaj je z Dragico, da ni prišla v službo. Na to, da ju je od petka ni nihče videl, so postali pozorni tudi sosedje. Ko so zato v torek zjutraj pogledali skozi okno v Dragičino stanovanje, so na tleh opazili rdeče madeže. Ker sta se Dragica in Brane, ki sta, kot pravijo okoliški sosedje, tudi rada pogledala v kozarček, že prej večkrat sprla in tudi strela, so ob pogledu na madeže pomislili na najhujše in o tem takoj obvestili policijo.

Na pozive policistov se v stanovanju ni nihče odzval, zato je kriminalistični tehnik stanovanje odklenil. V njem so našli Dragico — po ločitvi je živela v Ribnici, njena dva otroka pa sta ostala pri bivšem možu v Loškem Potoku — na postelji mrtvo. Ugotovljeno je bilo, da je že več dni mrtva in da je bila verjetno zadavljena. Krvavi madeži po stanovanju so pričali, da se je usodnega dne, v stanovanju moralo odigrati še kaj več.

Ker Braneta, ki so ga tako kot Dragico policisti poznali, ni bilo nikjer, so preiskovalci takoj posumili vanj in ga

začeli iskati. Izsledili so ga še istega dne okoli pol štiri popoldan na Prapročah pri Ortneku, kamor se je zatekel v neko prazno hišo. Brane se umora ni spom-

V OVINKU NA LEVO STRAN

SOBENJA VAS — V nedeljo, 4. aprila, okoli 20. ure je prišlo na cesti med Sobenjo vasjo in Cerino v brežiški občini do hujše prometne nezgode. 22-letni Franc Stopar iz Boršta se je peljal z osebnim avtomobilom proti Cerini in med vožnjo v levem in nepreglednem ovinku zapeljal na nasprotni vozni pas, po katerem je takrat pripeljal nasprotni osebni avtomobil, za krmilom katerega je sedel 26-letni Anton Semenič iz Sobenja vasi. Prišlo je do trčenja, pri katerem se je hudo poškodoval voznik Stopar, laže ranjen je bil Semenič — oba so prepeljali na zdravljenje v brežiško bolnišnico — le sled poškodbe pa je dobil Stoparjev 21-letni sopotnik Tine Vodopivec iz Grčeve vasi. Škode na zvitih pločevini je bilo za 200.000 tolarjev.

Vlomilca brez kuharskega znanja

Med številnimi vlemi sta J. K. in M. K. uničevala tudi posodo

BREZOVICA — Brata 17-letni J. K. in pet let starejši M. K., doma iz Brezovice pri Šmarjeških Toplicah, sta dolenjskim policistom in kriminalistom pobelila nekaj las. Mladeniča sta med drugim osumljena večjega števila kaznivih dejanj na območju Šmarjete. Tako naj bi si privoščila devet vlomov v vikende in priročna skladišča, ukradla naj bi dve kolesi, ob tem pa zagrešila še kaznivo dejanje poškodovanja tuje stvari. Fanta sta kradla predvsem hrano in pijačo, ne oziraje se na to pa sta z dejanji povzročala veliko materialno škodo. V ilustracijo navedimo le primer vлома v vikend, kjer sta s svojo objestnostjo oškodovala lastnika kar za 250.000 tolarjev. Ne le da sta popolnoma uničila pohištvo, ampak sta v slogu kuharskih vajencev med pripravo obrokov hrane docela uničila vso posodo. Možje postavbe so izračunali, da sta z naštetimi dvanajstimi kaznivimi dejanji povzročila za 401.000 tolarjev škodo.

Izigran poslovni dogovor

S. M. naj bi prodal vso količino smrekovih letev, ki jo je imel v konsignacijski prodaji, zaslužek pa spravil v žep

NOVO MESTO — Kazenska ovadba nadvse zanimive vsebine je te dni romala na naslov novomeškega javnega tožilca. S. M., odgovorna oseba v novomeškem mešanem podjetju, je utemeljeno osumljen storitev kaznivega dejanja zlorabe položaja in pravic, saj naj bi v obdobju med marcem in oktobrom 1992 z namenom, da svoji firmi protipravno pridobi znatno premoženjsko korist, nezakonito prodal 23 kubičnih metrov smrekovih letev.

Po ugotovitvah opravljene preiskave so se meseca marca lani predstavniki zasebnega podjetja iz Ljubljane ter novomeške mešane firme dogovorili o konsignacijski prodaji smrekovih letev. Sporazum je bil običajen za take vrste posle: novomeška firma se je obvezala, da bo vsako količino prodanih letev takoj odjavila zaloge in ljubljanskemu podjetju plačilo posredovalo v predpisa-

nem roku. Tako so Ljubljanci že koncem lanskega marca novomeškemu mešanemu podjetju dobavili 23 kubičnih metrov smrekovih letev, da zanje ne bodo prejeli niti stotina plačila, se jim takrat še sanjalo ni. Prvih devet kubikov letev; so Novomeščani prodali že v aprilu, Ljubljanci so jim za naročeni in dobavljeni material izstavili račun, ki pa ni bil nikoli plačan. Novomeško mešano podjetje je kasneje prodalo še vso ostalo količino dobavljenih letev, vendar zasebne ljubljanske firme o tem sploh ni obvestilo, kaj šele robo plačalo. Tako naj bi S. M. med drugim lanskega oktobra s prodajo desetih kubičnih metrov letev poravnal dolg lastnega podjetja. Eno z drugim: S. M. naj bi s prodajo smrekovih letev prišel do protipravne premoženjske koristi v znesku 335.500,00 tolarjev. **B. B.**

Cene rabljenih avtomobilov

KRŠKO — Na avtosejmu so se v nedeljo, 4. aprila, cene za rabljene avtomobile gibale takole:

zastava	letnik	82-84	950 do 1300 DEM
yugo 45	83-91	1400 do 5200 DEM	
zastava 101/128	84-90	1900 do 4900 DEM	
florida 1.4	89	7500 DEM	
R4	81-91	2300 do 6900 DEM	
lada 1300/1500	87-89	3300 do 5500 DEM	
jeta TD 1.6	87	14000 DEM	
kadett 1.5 D	90	18000 DEM	
golf D	84-90	6000 do 16000 DEM	
toyota celica 1.6	90	27000 DEM	

MAKO d.o.o., Bratov Cerjakov 42, tel. 0608/61-145, faks 0608/62-405

Ugodna ponudba kmetijskih strojev in rezervnih delov

BCS 622 benzin — petrolej	312.700,00 SIT
BCS 622 benzin	322.717,00 SIT
BCS 622 diesel	390.190,00 SIT
BCS 602 benzin	174.730,00 SIT
BCS 603 benzin	192.780,00 SIT
BCS KOSA 127 cm	2.118,00 SIT
BCS DUPLEX	206.482,00 SIT
Nahrbtna bakrena škropilnica 16 l	7.126,00 SIT
Nahrbtna kosilnica — Kawasaki BK	35.988,00 SIT
Visokotlačni razpršilec vode 130 barov	32.188,00 SIT
Motor za Gorenje Muta, Labin progres ALN 33053.000,00 SIT	
Nahrbtna škropilnica — Turbina 90	48.414,00 SIT

Cene so brez davka

Na zalogi imamo vse rezervne dele in zagotovljen servis. Nudimo vam tudi obročno plačilo.

POPRAVEK

Pri objavi javne dražbe, ki jo je prejšnji četrtek objavilo Temeljno sodišče v Novem mestu, enota v Novem mestu, na podlagi sklepa stečajnega senata z dne 30.3.1993 pod opr.št. 8/90 v stečajnem postopku nad stečajnim dolžnikom ISKRA, tovarna uporov in opreme, p.o., Sentejnerje, je prišlo pri točki A./II. (OPREMA) do napake: pravilno se glasi, da je izključna cena pod točko A 38.500.000,00 SIT.

VLOM V GARAŽO

VRHPEČ — Na 1. aprila dan je bilo vlomljeno v garažo nedograjene stanovanjske hiše na Vrhpeči, last I. S. Izginili so električni ročni vrtnak, električni kotni brusilni stroj ter električni stroj za oblanje lesa. Plen je med brati vreden vsaj 100.000 tolarjev.

VNOVČEVALA PONAREJENE BANKOVCE

KRŠKO — Uslužbenci urada kriminalistične službe krške UNZ so 29. marca pripravili 48-letno Lenšo J., državljanko Makedonije. Lenša je osumljena razpečevanja ponarejenih bankovcev, saj je tistega dne skušala v Sevnici spraviti v promet šest ponarejenih bankovcev za 200 nemških mark. Lenša J. je v Posavje pripotovala z zajetnim kupom deviz, pri sebi je namreč imela kar 40.000 DEM za plačilo blaga.

V POTOKU NAŠLI MRTVEGA

NOVO MESTO — 3. aprila okoli 10.25 so v potoku Težka voda našli utopljenega 64-letnega Marjana Kastreva iz Novega mesta. Na truplu ni bilo najdenih znakov nasilja.

ČIGAVI SO AVTORADII? — Novomeški policisti so lani in v začetku letošnjega leta obravnavali več vlomov v osebne avtomobile, iz katerih so storilci odnašali avtoradiokasetofone. Nekaj storilcev se je znašlo za rešetkami, pri njih pa je bil najden tudi vlomilski plen. Del tega so možje postavili vrtilni oškodovancem, nekaj avtoradiov pa še čaka na lastnike. Če bi kdo od teh na posnetku prepoznal svoj radio, naj se oglasi na novomeški policijski postaji.

KRONIKA NESREČ

OTROK SE JE S KOLESOM ZAPELJAL PRED AVTO — V ponedeljek, 5. aprila, okoli 15.40 se je 44-letni Rajko Rajer z Vinjega Vrha peljal z osebnim avtomobilom Yugo 45 AX po cesti od Bele Cerkev proti Šmarješkemu Toplicam. Še v Beli cerkvi je izza hiše s številko 14 s kolovozne poti na glavno cesto zapeljal s kolesom 5-letni Jure Gregorčič.

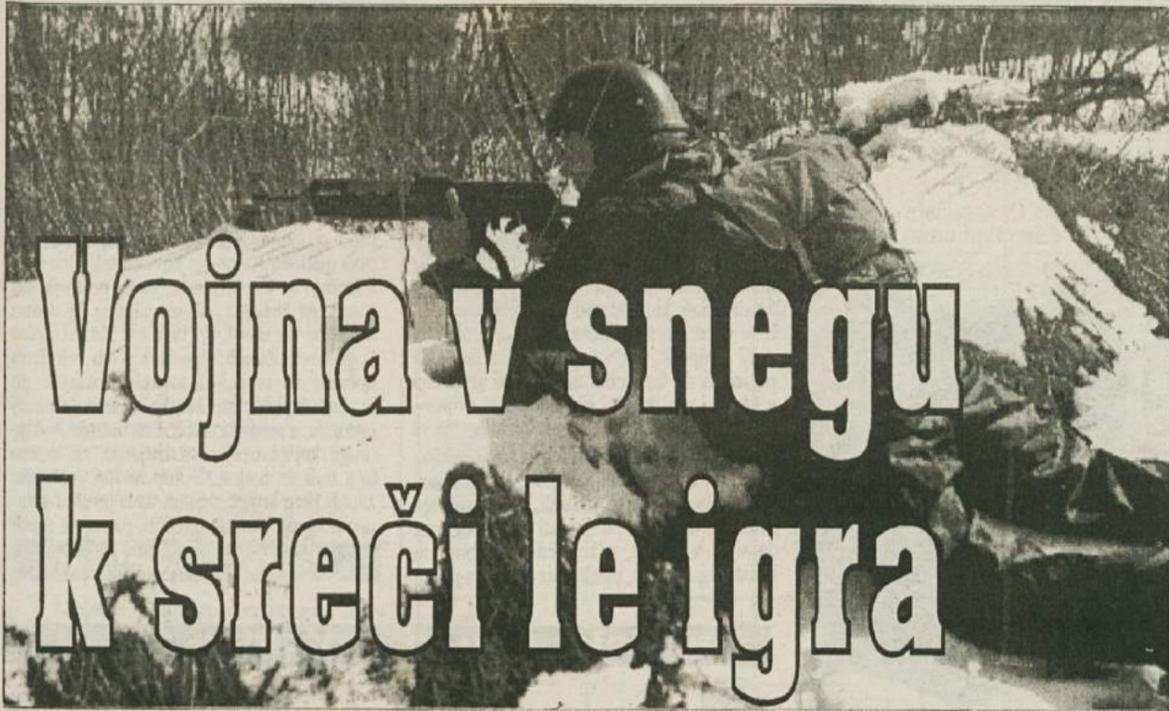
Rajer je sicer zaviral, vendar nesreče ni mogel preprečiti. Fanta je zadel in zbil po tleh. Huje po-

škodovanega Jureta so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

VLOM V TRGOVINO GAVRILOVIČ

KRŠKO — Še neznan nepridiprav je med 27. in 29. marcem vlomil v Gavrilovičevo trgovino v Krškem. Razbil je izločbeno steklo in skozi nastalo odprtino zvelkel v noč kraški prhut ter nekaj sladkarij in cigaret.

Novo mesto, 8. april 1993

Vojna v snegu k sreči le igra

Medtem ko gre njihovim vrstnikom iz nekdanjih jugoslovanskih republik na življenje in smrt, so vojaške vaje slovenskih vojakov k sreči le igra, a vendarle igra z vednostjo, da nas bo le dobra pripravljenost obvarovala strahot, ki jih lahko vsak dan spremljamo na televiziji

Oljivo zeleni vojaški puch ne čuti strmine, ko se mimo napol zaraščenih košenic, ostankov zapuščenih vasi in skozi temne gozdove dvigujemo proti Gačam. Za krmilom sedi stotnik prve stopnje Miro Gutman, pomočnik poveljnika za motiviranje in informiranje pri pokrajinskem štabu v Novem mestu, poleg njega pa major Mitja Teropšič, poveljnik novomeške vojašnice. Da smo se pravzaprav že kar precej dvignili bolj kot glas motorja opozarja pokrajina okoli nas. Ko smo pri Crmošnjicah zavili z glavne ceste, so nas kmalu pozdravile prve tanke lise snega, po nekaj kilometrih vožnje pa je okoli nas že vse belo in brazda ob cesti, ki jo je odrinil snežni plug, postaja vse višja. Če me spremljevalci ne bi posebej opozarjali, bi mislil, da se vozimo po popolnoma zapuščenem pokrajini. A v snegu so sledi človeških stopinj, in ko pozorneje pogledaš, vidiš postave v belih kamuflažnih uniformah.

"To so izvidniške patrulje," pravi major Teropšič. Kmalu srečamo tudi predhodnico in večjo pehotno enoto, ki s hitrimi koraki napreduje v našo smer. Ko po ozki snežni strugi pridemo z njimi vstric, se vojaki urejeno umikajo v sneg, ki ga mora biti tukaj v gozdu že kar blizu pol metra, in nas spustijo mimo. "Vojaki gredo iz taborišča na borbene položaje. Med pohodom urijo večšine, katerim mora biti kos enota na pohodu: odkrivanje in upiševanje zased, izvidništvo in zavarovanje. Čez kake pol ure bodo na dogovorjenem mestu, mi pa si tačas ogledimo taborišče," pravi major Teropšič in puch spet zagriže v snežne kolosnice. Še malo, in znajdemo se na prostrani košenici.

"Vse, kar vidite, so vojaki pred nekaj dnevi pripeljali s sabo in postavili taborišče," pripoveduje major Teropšič. Snega je precej in kolesa vojaških tovornjakov so vanj zaorala globoke jarke, da komaj preskakujemo iz enega v drugega. Sonce se blešči na globoko zasneženi košenici in kar težko si je tukaj predstavljati, da je nekaj kilometrov niže vlada že prava pomlad. Nekaj bivalnih šotorov se kot ogromne gosence razteza po ravnici in iz dimnikov, ki štrlijo iz njih, se veselo kadi. Poleg je še nekaj manjših šotorov. V enem je tudi kuhinja, malo naprej je nad improviziranimi mizami in klopni razpeto platno. To je jedilnica. Vojaki, ki bodo sredi aprila kot tretja generacija slovenske vojske v novomeški vojašnici dokončali sorazmerno kratko, a intenzivno vojaško usposabljanje, so si tu postavili skromno domovanje. V njem bodo nekaj dni spoznavali opravljanje vojaških nalog in bivanje na terenu v zimskih razmerah. Vreme jim je pravzaprav naklonjeno. Podnevi sončno, a hladno, ponoči pa jasno, mesečnato. Le mrzaz ponoči ostro pritisne in v tistem šotoru, kjer so zaspanci pozabili nalagati na ogenj, je lahko kar hladno. Pred šotori vidimo tnalno in nekaj vojakov, ki cepijo polena. Očitno se nameravajo za naslednjo noč dobro pripraviti.

Za trenutek vstopimo v šotor. Od kamina veje prijetna toplota. Ležišča so na tleh, tesno

drugo ob drugem. Udobje res ni hotelsko, a za prenočitev v naravi primerno. Tla so pregrnjena s plastjo smrekovih vej, na to je razprostrta slama, na slami pa ležijo še izolacijski podložki za spalne vreče. Vonj po senu je v šotoru močan in ležišča so nekoliko špartanska, a kmečki fantje, ki so svoj čas prenočevali na skednjih in senikih, bi bili tega kar veseli.

Taborišče moramo hitro zapustiti, kajti ne bi radi zamudili predstave, ki se pripravljajo. Vrnemo se v podnožje Toplega vrha. Kolone vojakov ni opaziti več. Pobočje z grmičevjem poraslega Toplega vrha je kot bi bilo izumrlo. Šile, pripravljene za napad, so razporejene. Šile braniteljev tudi. Tišina postaja mučna.

Tišina pred spopadom. Potem se oglasi zvok letalskega motorja in trenutek zatem se izza drevesnih krošenj pojavi letalo. Naglo zavije in izgine za obrobkom. Brnenje preneha, toda nenadoma se letalo spet pojavi. Zdaj napada. Slišati je eksplozije bomb. Manever se nekajkrat ponovi. Tišina, ki nastane, ko letalo opravi svoj posel, presekajo strelji. Najprej kratki rafali iz mitraljezov, nato tudi drugega pehotnega orožja. Vmes je slišati klice

poveljujočih. Taktična vaja napada z letalsko in topniško podporo se je pričela. Enote poročnika Boruta Angelija počasi prodirajo proti grebenu strateško pomembnega Toplega vrha.

"Vaja je pomembna tako za vojaške, ki bodo po končanih terenskih vajah opravili še streljanje z borbena municijo, kot tudi za naše častnike, da se urijo v poveljevanju in delu v enoti. Tukaj na taborjenju živijo skupaj s fanti in delijo z njimi dobro in slabo. Pokanja morda ni slišati toliko kot na vajah nekdanje vojske, saj moramo varčevati z municijo, ki je draga, pa tudi zato, ker poskušamo razmere čim bolj približati resnični bitki, kjer pa je strelivo življenjsko pomembno. Namesto tega izboljšujemo taktiko in koncentracijo, kar je bolj učinkovito," pravi major Teropšič. Gledam fante, kako se plazijo v snegu za skalovjem in grmičevjem, kako se mečejo iz zaklona v zaklon, kako prihuljeno klečijo v grmovju in vidim, da so se

naučili tisto, kar mi je pravkar povedal njihov poveljnik: taktika in izurjenost sta pomembnejši od brezglavega streljanja in praznega junačenja. Ko odhajam, je na pobočju še slišati kratke rafale in prasketanje pušk. Kdaj pa kdaj zadoni eksplozija mine. Za grmovjem leži skupinica vojakov za lansirnim kompletom za vodene protioklepne rakete. Čeprav na nastavku ni rakete, so se fante zvrili v bitko: "Vidim ga. Zdaj je moj. Pritisni!" In namišljena raketa je že uničila sovražni položaj nekje na hribu. V zavetju starih jablan stoji ambulanto vozilo. Medicinska sestra Nevenka Verbič je že pričela obvezovati prve "ranjence".

Odpeljem se v dolino in pustim fante pri njihovi igri, v katero so se tako zvrili. Zvečer si bodo ob kamini v šotoru sušili obleko in si pripovedovali dogodivščine dneva. Veseli so lahko, da je njihova vaja le igra, a hkrati tudi, da so pripravljeni, če bi se, bog ne daj, kdaj spremenila v kruto resničnost.

TONE JAKŠE

Medicinska sestra Nevenka Verbič v svoji ambulanti sicer nima pravih ranjencev, zato je vzdušje lahko sproščeno, a obveza, ki jo je dobil vojak, je vseeno prava in strokovno narejena.

spomladansko hujšanje

Vitke noge, polne denarnice in dolg nos

S pomladjo prihaja čas shujševanja, z njim pa priložnost za lahek zaslužek, po katerem hlepi veliko podjetnih rok. Sedanja slovenska zakonodaja potrošnika ne ščiti dovolj in lahkovernost kupuje vse mogoče v želji po hitrem hujšanju brez naporov. Tipita denarnica in zdravje.

Pomlad, dnevi so vse toplejši, prišel je čas, ko bomo pospravili v omare težka in okorna zimska oblačila. Prav v tem času marsikatera ženska ugotovi, da si je čez zimo nakopala kar nekaj odvečnih kilogramov, ki jih je pod zimsko garderobo še lahko skrila. Kaj sedaj? Pri tem ji ni treba kaj dosti razmišljati, saj so se na njene težave že prej pomislili spretni oglaševalci, ki spretno ponujajo rešitve v skorajda vsaki reviji in časopisu. Proizvajalci oz. oglaševalci raznih shujševalnih napitkov, tablet, hlačk in pasov dobro poznajo psihologijo ljudi, ki imajo težave z odvečno telesno težo. Skorajda vsi zagotavljajo, da so njihovi preparati zelo učinkoviti, da lahko že v najkrajšem času shujšate od 5 do 18 kilogramov mesečno, kajti dobro vedo, da ljudje s tovrstnimi problemi želijo shujšati v najkrajšem času. Mnogi oglašujejo tudi zagotavljanje, da bo vsakdo, ki se bo odločil za njihove preparate, shujšal brez lakote, torej brez muk.

Dober zaslužek s hitrim hujšanjem

Na slovenskem trgu je v zadnjem času, ko se v vseh stvareh podajamo na tržna pota, tudi teh preparatov vse več, kajti z njimi se da dobro služiti. Koliko ljudi s pomočjo teh preparatov shujša in je zaradi tega srečnejših, se ne ve. Koliko si s tem ljudje škodijo zdravju, se tudi ne ve, prav gotovo pa takšen hiter način hujšanja ob goltanju tablet za telo,

ki je navajeno sprejemati razno hrano, ni najboljši.

Slovenski trg je postal zanimiv tudi za tuje ponudnike najrazličnejšega blaga, odprlo se je namreč še eno, do sedaj nepokrito tržišče in še več, tržišče, ki lačno hlasta po vsem, kar diši po Zahodu. Poleg tega smo pri nas še vedno brez vrste zakonov, ki bi delali red na tržišču, in seveda tudi brez takih, ki bi varovali potrošnike. Predsednica Zveze potrošnikov Slovenije Breda Kutin pravi, da je tudi poplava preparatov za hujšanje znamenje neurejenega trga. Nikjer nobeden stvari ne testira, preverja ali prepoveduje, in kadar kaj ni izrecno prepovedano, je s tem dovoljeno. Npr.: Angleži so testirali različne videokasete za aerobiko in fitness vajami; ugotovili so, da nekatere, kljub temu da propagirajo zdravo telovadbo in iz nje izhajajoče vitko telo, lahko povzročijo pri ljudeh poškodbe, saj niso prilagodele kondiciji in sposobnosti ljudi, ki se do tedaj niso ukvarjali s telovadbo. Zanimiva je bila ugotovitev, da ima tudi program Jane Fonda določene pasti, ki se jih je treba izogibati. Sem sodi zelo širok sklop problemov, od t.i. bio prehrane do celotnega odnosa do kvalitete življenja. V Zvezi potrošnikov bodo v prihodnosti oblikovali skupine strokovnjakov, ki se bodo ukvarjale tudi s to problematiko in tako, kot je navada v drugih razvitih državah, bodo ljudi seznanjali z njihovimi neodvisnimi testi. "Pa še nečesa se bomo morali kot potrošniki navaditi, da bomo za povzročeno škodo zahtevali tudi odškodnino. Pri nas se namreč še vedno

uveljavlja samo tista najbolj direktna škoda," pravi Kutinova. Vendar za to se mora spremeniti v ljudeh miselnost, to pa zahteva čas.

Bio val

Ideal vitkosti muči bolj ali manj zaobljene ljudi tega planeta že več kot petdeset let. Zadnja leta je postalo modno, tudi za doseganje in ohranjanje vitkosti, nekakšno vračanje k naravi. Naenkrat je vse, kar je zdravo, zdravnilo, naravno oziroma bio. Naenkrat se pojavlja ekstremna bio prehrana, povsem drugačna hrana od vsakdanje. Pojavljajo se pripomočki za hujšanje na bio osnovah. Naenkrat pa je tudi kozmetika vsa polna naravnih sestavin. Nekateri proizvajalci namreč menijo, da že nekaj kapljic naravnega eteričnega olja spremeni sintetično kremo v naravni izdelek. Mr. ph. Breda Drenek - Sotošek je v neki razpravi o naravnih kremah dejala: "Pri nas na žalost kupcev in na veselje proizvajalcev še ni zakona, ki bi to urejal. Tako je v prodaji lahko "naravni" izdelek, ki vsebuje le 1 odst. naravne učinkovine. V Švici je oznaka bio dovoljena samo za izdelke, ki vsebujejo več kot 90 odst. dokazljivih naravnih sestavin." Na vse to bi lahko zaključili, da je npr. pri kozmetičnih preparatih pomembno predvsem to, koliko znanja stoji za kozmetičnim izdelkom.

V ozadju so psihološke težave

Ni vse, kar je naravno, najboljšo in tudi v naravi so pasti, ki jih je potrebno poznati. Predvsem pa je za vzdrževanje telesne teže potrebna uravnotežena prehrana in red. Ker pa reda v današnji prehrani v glavnem ni, je tistih, ki bi se radi znebili odvečnih kilogramov, veliko. Posel proizvajalcev shujševalnih preparatov pa cveti.

Dr. Gabrijele Humar, specialistka za šolsko medicino, ima za sabo že veliko izkušenj, tudi z mladimi dekletki, ki na hitro shujšajo oz.

si to želijo. Vendarle pravi, da na to ne vpliva le modni trend sluhljatih lepotic iz modnih revij in glasbene scene, ampak se za tem ponavadi skrivajo tudi problemi povsem psihološke narave, npr.: deklice se na ta način upirajo, da bi odrasle. "Kako se lotiti problema? Starši lahko naredijo pri tem največ, s svojim zgledom otroka podzavestno učimo prehranjevalnih navad in nasploh vsega, kar v življenju počnemo; otroci so naše ogledalo," pravi dr. Humarjeva. In če poskrbimo, da ima naš otrok vsako jutro zajtrk - če smo zaposleni mu ga pripravimo zvečer - je to že zelo veliko. Vsak otrok bi moral imeti v šoli malico in potem kosilo, če ne doma skupaj s starši, pa v šoli. "Ljudje bi morali jesti vsaj petkrat na dan, in če s hrano pri takih obrokih ne bi pretiravali, tudi problemov s preveliko težo ne bi imeli," pravi dr. Humarjeva. Pri tem pa poudarja, da bi se reda in načina priprave hrane morali mlade ljudi naučiti. Za izobraževanje nam ne bi smelo biti žal denarja. Zdravstvena vzgoja bi morala biti bolj prisotna in cenjena tudi v šolah, predvsem pa bi morali starši vsaj ob sobotah ali nedeljah pripraviti hrano drugače kot čez teden, jo tudi privlačno servirati, kajti kje naj se otrok nauči kulture prehranjevanja, če ne doma.

V časopisih in revijah je dandanes že zelo veliko nasvetov, kako bi bilo dobro prilagoditi prehrano našemu vsakdanjemu življenju. Kajti življenje ljudi se je v tem stoletju zelo spremenilo, predvsem za svoje delo porabimo manj kalorij, medtem ko je hrana v obilju. Toda ti nasveti, kot je dejala pred kratkim v Trebnjem na otvoritvi razstave domače obrti Helena Mrzlikar, ne bodo nič spremenili, če ljudje tudi v praksi ne bodo tega poskušali udejaniti. Ker pa je navada železna srajca, ki jo je le težko odvreči, je tudi najlažje skuhati to, kar že znamo. Mnogi se sprejemajo branijo, ker menijo, da je hrana z več zelenjave in manj mesa, maščob neokusna. Čeprav tisti, ki so morali čez noč močno spremeniti svojo dotedanje prehrano zaradi bolezni, vedo povedati, da ne bi mogli več na staro močno hrano, ker so se navadili na nov jedilnik. Pa še počutijo se boljše. Torej: navada je res železna srajca, vendar z dobro voljo se jo da sleči. Mogoče premislek o tem ne bo odveč vsaj v tem tednu, ko je za nami svetovni dan zdravja. Letos je opozarjal na nasile in brezbriznost, pa verjetno ne le do drugih, ampak tudi do samega sebe.

JOŽICA DORNIŽ

Izid knjige so spremljale grožnje

V drobni in na prvi pogled skromni knjižici z naslovom *Osemnajst nageljnov bralec ne bi pričakoval nič posebnega in pretresljivega. Življenjsko zgodbo pač, kakršnih je nešteto. In najbrž bi tako tudi zares bilo, če je ne bi napisala Metličanka Milena Stojkovič, ki jo mnogi domačini bolje poznajo kot Hudorovčevo Mileno. Romkinjo torej.*

Stojkovičeva se ne sramuje svojega porekla, se pa je, odkar se je zavedala svoje biti, poskušala iztrgati iz tradicionalnega romskega življenja. Težave na poti, ki so ji jo obilno posuli s trnjem tako njeni bližnji kot "civilizirani" someščani, je brez sprenevedanja, ovinkarjenja ali hinavščine opisala v tej drobni, a zanimivi knjižici. Ne zanimivi le zato, ker je to prvi knjižni izdelek katerega koli belokranjskega Roma, ampak zlasti zato, ker gre za pripoved o življenju, ki je tukaj, med nami, na našem pragu, a ga ne poznamo. Zato, ker ga ne moremo videti. Milena nam odpira oči, čeprav ne pomiluje Romov. Nasprotno, do njih je neizprosna, zlasti do tistih, ki se niti za kanček ne potrudijo, da bi bilo njihovo življenje boljše ali vsaj znosnejše. Rdečo nit vseh osemnajstih zgodb o prvih osemnajstih letih njenega življenja bi lahko strnili v treh stavkih, ki jih je zapisala o spoznanjih v svojih rosnih letih: "Grozno umazane obraze sem po našem mestu srečevala vse večkrat. Spoznala sem, da živi več vrt

ciganov. Spoznala sem tudi, da nihče ne more spremeniti človeka, če se človek sam ni pripravljen spremeniti." Toda koliko volje in potrpežljivosti je pri tem potrebovala Milena in koliko ponižanj je doživela, ne bi izvedeli nikoli, če se ne bi opogumila in sedla za pisalni stroj. "Vsakič, ko se mi je zgodilo kaj hudega, sem rekla sama pri sebi, da imam že toliko snovi, da bi lahko napisala celo knjigo. Tako sem pred leti res napisala nekaj strani svojega življenjepisa, a kmalu vse skupaj pustila ob strani. Potem pa je precej spontano začelo vreti iz mene. Zgodbe so si sledile kot po tekočem traku. S tem pa je naraščala tudi želja, da bi moja knjiga zares zagledala luč sveta in to čim prej. Ne le zato, da bi ljudje bolj spoznali romsko življenje, pa četudi v družini, kakršna je bila naša, ki je veljala za urejeno, apak predvsem zato, ker sem si želela vedno postati nekaj posebnega. Pač nekdo, o katerem ne bodo ljudje govorili: 'Žpoglej jo, ciganico!', ampak, da bodo lahko

rekli: 'ŽVidiš, to pa je uspelo narediti ciganskemu otroku.' Pri 37 letih mi je to vendarle uspelo," pravi Stojkovičeva.

Prodne muke Osemnajstih nageljnov so bile težke in dolge. Pred dvema letoma je

Milena Stojkovič

začela hoditi s šopom rokopisov po Novem mestu, toda tistega, ki bi bil pripravljen zgodbe izdati, ni našla. "Da ni denarja, sem slišala.

Namignjeno mi je bilo celo, naj bi knjigo napisala v romskem jeziku. Toda kako, ko ne znam niti besedice? Končno pa sem našla ljudi, ki so mi bili pripravljeni pomagati. Tako Severin Šali, ki je bil nad zgodbami navdušen in je rekel, da so odlične, kot tudi someščan Toni Gašperič. Najbolj prijetno pa sem bila presenečena, ko so bili na občinski skupščini v Metliki moj knjižni prvenec takoj pripravljeni založiti. Vsem tem in sploh vsem, ki so pomagali, da je knjiga izšla, sem iz srca hvaležna in se jim zahvaljujem," pripoveduje Milena. Mnogi, ki so knjigo prebrali, ji ob srečanju priznajo, da je morala zbrati obilo poguma, da si je v okolju, v katerem živi danes in iz katerega je izšla, upala brez dlake na jeziku

zapisati tako kruto in pretresljivo, a hkrati resnično pripoved. Prav resnica pa očitno marsikoga boli, saj so jo že pred izdajo spremljale grožnje. "Ko sem pred časom objavila v Dolenjskem listu eno od zgodb, so mi starši začeli groziti. Ko je izšla knjiga, so iskali vse, ki so zapisani, da so pomagali pri izdaji dela, celo pokojnega Severina Šalija. Toda k meni ni prišel nihče. Hudo mi je, da imajo drugi težave zaradi moje knjige. Ker pa sem prepričana, da starši sami knjige niso prebrali, bi bilo prav, da bi to storili počasi in s premislekom, pa bodo potem vsebino dojeli drugače kot v prvi ihti," se ne da Stojkovičeva.

Čeprav se Milenina zgodba v knjigi konča pred skoraj dvema desetletjema, ko je kot prva metliška Romkinja končala tekstilno šolo v Beti in se končno in za vselej poslovila od romskega življenja, pa marsikomu še vedno ne pride na misel, da bi z nje zbrisal pečat "ciganica". Zaradi tega je v vseh teh letih občutila na svoji koži nešteto krivic, ki jih je kot tenkočutna ženska marsikdaj tudi oprostila, a pozabila nikoli. Prav zato že nastaja druga knjiga o njenem življenju, za katero ima tudi že naslov. "Kljub hudim grožnjam zaradi prve knjige moram nadaljevati s pisanjem. Ljudje morajo izvedeti, pa naj se zgodi z mano karkoli," pravi odločno Stojkovičeva.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

na delo v tuje gozdove

Žganci zjutraj in zvečer

Težko delo gozdnih delavcev iz Loškega potoka, ki so si služili kruh z delom v hrvaških gozdovih, je spremljalo prijateljstvo in nedeljski počitek ob kozarčku vina. Tradicija se na svoj način ohranja tudi danes.

V visokih hribovskih vaseh je bilo življenje od nekdaj težko. Da bi preživel, so si ljudje pomagali, kakor so pač vedeli in znali. Oprijeli so se tistega, kar jim je bilo najbližje in najbolj domače. V Loškem potoku je bil to gozd. S priložnostnimi deli v domačih gozdovih in obdelavo lesa na domu so se ljudje, ki jim skopa kraška zemlja ni omogočala preživetja, izurili do te mere, da so postali znani kot dobri gozdni delavci tudi drugod. Cenjeni so bili zlasti pri sosednjih Hrvatih, delali pa so tudi po drugih tujih gozdovih, največ v Franciji.

Tradicija odhajanja revnih kmečkih in kajzarskih fantov in mož na delo v tuje gozdove se je prenašala z očetov na sinove in se je nadaljevala tudi potem, ko z gozdnimi deli prisluzeni denar, vsaj za nekatere, ni bil več nujen za samo preživetje. Dodaten denar je namreč prišel prav vsem, tudi kmečkim sinovom, saj nihče ni bil tako bogat, da bi se zaslužku lahko mirne duše odpovedal. Običaj je bil, da smo vsako jesen odhajali delat v hrvaške gozdove. Radi smo šli, tako kot so pred nami odhajali že naši očetje, dedje in pradedje. Ostajali smo dva do tri mesece, in čeprav je bilo delo težko in naporno, je bilo pravzaprav tudi lepo," se tistih časov spominja 84-letni Franc Benčina, po domače Johanov, iz Konca vasi pri Kočevju.

Kot 15-letni mladenič iz Travnika je šel prvič z eno izmed izbranih "kompanij" devetih mož na trimesečno delo na tuje. Takšne skupine oziroma kompanije, kot so jim rekli, so izbirali trgovci, za katere so delali, zato niso bile sestavljene vedno iz istih mož. Benčina je bil med njimi vsa leta, razen tisto leto, ki ga je preživel v Franciji, do leta 1939. Sprva je bil kuhar, tako kot vsi, ki so komaj začeli, čeprav se je z delom v gozdu in z lesom srečeval že od malih nog, saj so bili njegovi domači tesarji. "Ko smo prišli tja, kjer naj bi se sekali, smo bili prepuščeni sami sebi. Za vse smo morali skrbeti sami in vse sami narediti. Tako smo si najprej postavili barako in naredili pogrado, ki smo jih postlali z lesko in slamo ter prekrili z dekami oziroma tistim, kar je pač kdo imel s seboj," pravi Benčina.

V skupini je bilo vedno 8 ali 9 ljudi, ki so delali od jutra, ko se je naredil dan, do večera. Okoli pol osme ure zjutraj so zajtrkovali, ob 12. uri so imeli kosilo in okoli 7 ure zvečer večerjo. Zajtrk in večerja sta bila vedno enaka - koruzni žganci, špeh in ocvirki, za kosilo pa so imeli bodisi štruklje ali enolončnico s fižolom. Več njihov jedilnik, tudi če so bili zdoma vso zimo, ni prenesel, vendar je bila kljub enoličnosti to dovolj "močna" hrana za težko fizično delo.

"Vse smo delali ročno. Za žaganje smo uporabljali žage dolge 2,60 metra, za klestenje in obdelavo podrtega drevesa pa sekire

Franc Benčina

plenkače. Nekatera drevesa so bila debela tudi meter in več in takšno drevo je žagal 6 ljudi istočasno," se spominja Benčina, ki pravi, da je skupinsko delo zahtevalo, da so se delavci med seboj dobro razumeli, saj se ne spominja, da bi se kdaj spri. Za to niti ni bilo časa, takoj po večerji so razen ob sobotah zvečer legli k počitku. Ker ob nedeljah niso delali, so včasih ob sobotah zvečer odšli tudi na kakšen ples, če je bil kje v bližini. Benčina se rad spominja, da so bili hrvaškim dekletom všeč. Dobrodošli so bili tudi pri okoliških kmetih, kamor so zahajali ob nedeljah na kozarček ali dva domačega vina. Po napornem delu se jim je to še toliko bolj prilagelo.

"Čeprav je bilo naše življenje težko in smo trdo delali, smo radi hodili. Delali smo po gozdovih širom Hrvaške, nazadnje leta 1939 v Carevdaru v Slavoniji. Od takratne kompanije, v kateri smo bili France Lavrič-Lovričev, France Vesel, Franc Kordiš, ki je bil vodja ali kosatar, kot smo mu rekli, Janez Benčina, Vinko Vesel, Ivan Pezmeč, Alojz Košmrl in jaz, razen mene ni nikogar več, ki bi lahko o tem kaj povedal," pravi Franc Benčina-Johanov. Druga svetovna vojna je spremenila vse, tudi življenje ljudi v Loškem potoku, vendar se njihova stoltna tradicija gozdnih delavcev na svojevrsten način ohranja tudi danes. Na tuje že pol stoletja ne hodijo več, delajo pa v Inlesovem obratu v Loškem potoku pa tudi v lastnih gozdovih.

MOJCA LESKOVŠEK-SVETE

naše korenine

Dobil vojno, a izgubil sina

Pri Kamanju onkraj Kolpe so jih ustaši zajeli. Trije slovenski obveščevalci so bili. Pri neki učiteljici v vasi naj bi dobili podatke o tem, kako močne so sovražne enote okoli Karlovca in kako so razporejene. Pa učiteljice ni bilo več. Dan poprej so jo zaklali ustaši. Zdravnik, na katerega naj bi se obrnili, če bi bilo kaj narobe, je tudi pobegnil. Nekaj časa so še ostali v Kamanju, potem pa so se obrnili nazaj. Niso vedeli, da so jim ustaši že na sledi. Padli so jim v past. "Zdaj je pa konec," je pomislil Adlešič, ko so jim ustaši pobrali opasake in nahrbtnike. "Kaj, tudi ti si pri banditih?" je vpil ustaški oficir na Zvaba, Metličana, ki ga je ustaš dobro poznal, saj sta osem let hodila skupaj v gimnazijo. Zvabu je jezik dobro tekel in je legal, kakor je vedel in znal. Ustaši so se potem vendarle odločili, da jih ne bodo takoj ustrelili. Zakaj le, če jih lahko prej še izkoristijo za tovrstno živino in jih potem kje v bližini Karlovca še vedno potolčijo. Obložili so jih z nahrbtniki in municijo in kolona je odšla po dolgi prašni cesti.

Jože Adlešič je vedel za okrutnosti, ki so jih počeli ustaši, in edino, kar je lahko upal, je bilo, da mu bo naklonjena hitra smrt. Ko je koračil za svojima sotropinoma, Švabom iz Metlike in Mušičem iz Gradca, je še enkrat preletel življenje, ki naj bi se zdaj tako žalostno končalo. Kaj dosti lepega se ni mogel spomniti. Rodil se je na hrvaški strani Kolpe, v Žubrovcih. Starša sta bila oba Slovenca. Oče je bil iz Tribuč in si je kot mlinar na Kolpi služil kruh. Ko je bilo Jožku osem mesecev, se je družina preselila v Brdarce pri Dragatušu, kjer je oče kupil nekakšen grad s posestvom. A očeta se Jože ne spominja, 1908. leta je namreč odšel v Ameriko. Jožku še leto ni bilo takrat. Mati je s tremi otroki ostala sama na posestvu. Res, da je oče iz Amerike poslal kdaj pa kdaj kaj denarja, a brez njega ni bilo

lahko odraščati. Iz Amerike se ni nikoli vrnil. Jože je medtem odrasel, odslužil vojsko in se že tam srečal z idejami, ki takratni oblasti niso bile najbolj po volji. Ko je prišel domov, se je oženil. Z oblastjo pa je prišel še bolj navzkriž, ko se je udeležil "dragatuške bune" ob volitvah leta 1935. Takrat so orožniki streljali v razjarjeno množico, ki je zahtevala spustitev zaprtih somišljenikov, in enega od udeležencev ubili. Jože je od občinskega tajnika zvedel, da namerava oblast tudi njega prijeti, pa se je pravočasno umaknil v Nemčijo.

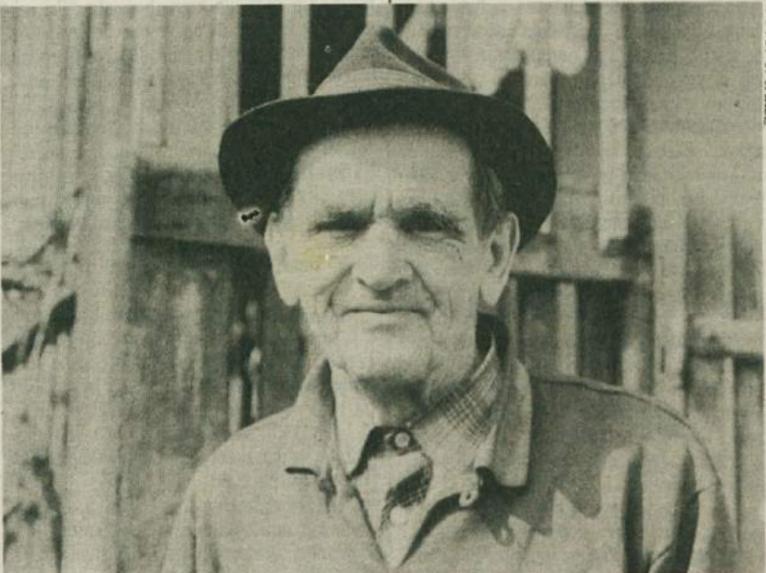
Medtem je kolesje svetovne zgodovine mlelo po svoje in Evropo je zajela vojna. V Nemčiji je postalo prevročje, zato jo je Jože kar brez papirjev popihal proti domu. Pot je bila polna avantur, a nekako je po ovinkih preko Avstrije le prišel do Ljubljane, od koder je s pomočjo znancev prečkal novo mejo med nemško in italijansko okupacijsko cono in prišel domov. Ne za dolgo. Poleti dvainštridesetega so vas obkolili Italijani. Jože je odvezal konja in poskušal, pretvarjajoč se, da ga pelje na pašo, pobegniti iz vasi, a mu ni uspelo. Skupaj z večjim številom moških iz bližnje in daljne okolice so ga odpeljali na Rab. Tam je okusil precej trpljenja, predvsem pa lakoto. Sama kost in koža sta ga še bila, ko je razpadla Italija. Pot pa ga ni vodila naravnost domov. Komaj so se interniranci toliko opomogli, da so lahko hodili, že so si oprtali puške in prisegli partizanski borbi. S 15. brigado se je udeležil nekaj akcij v Sloveniji in na Hrvaškem, potem pa opravil v Semiču tečaj in postal obveščevalec. Zdaj je bil v ustaških rokah. V daljavi je bilo že slutiti Karlovec. Kolona se je ustavila. Ustaši so ukazali Adlešiču in Mušiču, naj odložita prtljago in stopita z njimi v gozd. Konec.

"Kako pa ste se potem izvlekli?" sprašujem sončnega nedeljskega dopoldneva nekako devetinsirideset let pozneje Jožeta Adlešiča na njegovem domu v Dragatušu. "Zvab naju je rešil," pripoveduje Jože. "Če gresta onadva, grem tudi jaz," je rekel ustaškemu poveljniku. Ta je nekaj časa omahoval, potem se pa le odločil, da vse tri odpeljejo naprej.

"V Karlovcu so nas topli kot živino," se spominja Jože, "a sčasoma so nas čez dan le izpustili ven, da smo, dobro zastraženi, opravljali razna dela. Tako nas je po dveh mesecih, ko so postali že manj nezaupljivi, neki ustaš s čolnom peljal preko Kolpe delat na drugo stran. Ko se je čoln dotaknil brega, smo poskakali ven in jo ucvrli v hrib. Pokalo je za nami. Krogle so klatile zrele češnje z dreves, a jih ni bilo časa pobirati. Bili smo svobodni. Pozneje so nas prijeli hrvaški partizani in nas predali našim."

Jože se je vrnil na svojo postojanko v Mozelj. Tja je tik pred koncem vojne prejel vest, da mora hitro domov. Pohitel je in že v Starem trgu srečal voz, na katerem je ležal njegov starejši sin Mirko. Štirinajstletni fantič se je na paši igral s signalno pištolo in se ponosno držal. Strel mu je raztrgal trebuh. "Tata, nikarte jokati, meni ni nič," je fantič tolažil očeta, ko je ta s solzami v očeh spremljal voz v partizansko bolnišnico v Srbskih Moravicah. Tam so zdravniki zmajali z glavami. Deček je po dveh dneh umrl. Sovražnikove kolone so se umikale, pomlad je cvetela v deželi, vse se je radostilo zmage, novega življenja, Jože pa je dočkal konec vojne ves strt. Dobil je vojno, a izgubil sina.

STONE JAKŠE

Jože Adlešič iz Dragatuša

NAGRADA V RUMANJO VAS IN NOVO MESTO

Žreb je izmed reševalcev 12. nagradne križanke izbral MARIJO GAČNIK iz Rumanje vasi in MARJETO ZAMAN iz Novega mesta. Gačnikovi je pripadla denarna nagrada 3.000 tolarjev (sporoči naj nam številko tekočega računa ali bančne knjižice in EMŠO). Zamanova pa bo prejela knjižno nagrado. Nagrajenkama čestitamo.

Rešite današnjo križanko in rešitev pošljite najkasneje do 19. aprila na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 14. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vходу v stavbo uradništva v Novem mestu.

REŠITEV 12. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 12. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: BIH, LESICA, SAMOROKEC, TRIKOLORA, MELITA, HUMANITARN, ARS, AREA, TAKT, IZOPREN, RAC, KLAPA, TEK, ASIROLOG, IGO, SEJALNIK, ANAS, ANASTAZA, ŠOTA.

prgišče misli

Literature in slik ni potrebno razumeti, dovolj jih je občutiti za razliko od nekaterih drugih področij.

M. PAVIČ

Življenje je brezobzirno, to je ena njegovih bistvenih lastnosti.

M. KMECL

Zavest človekovega dostojanstva je več kakor vse znanje, če je sebično.

P. MOHAR

Vsako ponižanje in tlačanje kulture je zanesljivo približevanje neumnosti in nasilju.

M. MAHNIČ

Le iz dela izvira blagor človeka kakor tudi naroda, države ali vse družbe.

P. MOHAR

NAGRADNA KRIŽANKA

14

KEM. SIMBOL ZA FLOUR	GRŠKI MITOLOŠKI LETALEC	ZASPANKA	VRSTA VINSKE TRTE	NASLOV MUSLIMANSKEGA VLADARJA	AVTOR: JOZE UDIR	O'NEILL EUGENE	MODRILO	HLOD	KRADLJIVEC
					KAR KDO OPRTAV NOSI				
					HOKEJST ZUPANČIČ				
AMER. REZISER (VZHODNO OD RAJA)									
PRALJUDJE PO HAKLU						ŽENSKI GLAS			
						KONICA			
RUS. SKLADATELJ (JOSIP)								SAMEC PRI KOKOSIH	OHLAPNOST
JOSIP IPAVEC									
					MORSKA ŽIVAL				
					ST. JUD. VLADAR				
DOLENJSKI LIST	IZDELOVALEC KISA	VRSTA AGAVE (VLAKNA)			ŠPORTNIK				
DOLENJSKI LIST		USTVARJEN VITIS			JAPONSKO VELEMESTO				
DOLENJSKI LIST									
VODNI SESALEC			OČE	GRŠKO SVETIŠČE				PESTNER	
				POLET				VRTILNA KOLICINA V ATOM. FIZIKI	
PREMOŽENJE					SKAND. LETALSKA DRUŽBA			EDEN	
					POKLON			AMER. KUKAVICA	
VRSTA KLOBASE									
						SVETI JEZIK IND. BUDISTOV			
						TELEVIZIJA			
ŽENSKO IME					RADIOAKTIVEN KEM. ELEMENT				
FR. FILOZOF POZITIVIST (ERNEST)					RAVNO ZEMELJSKO PODROČJE				

K praktični KRIŽ A Ž

Modro je modno

Letos je kot protitutež vsem pisanim odtenkom spet posebno modna modra barva, in sicer temna, zamolka, ki daje poseben lesk modrim očem in tako svetlim kot temnejšim lasem. Posebej je primerna za slovesnejše priložnosti, na primer za maturantske večere oziroma za vse, kar ni siva vsakdanost, ampak ima za nas poseben čar. Da ta modrina ne bo preveč enolična, jo bomo seveda kombinirali z bluzami, blazerji, rutičami, nakitom, čevlji in torbicami kontrastnih barv, bele, rumene, rdeče, srebrnkasto sive. Čisto po letošnjih predpisih boste v dolgem, ozkem modrem krilu z visokim razporkom in v dolgem jopiču ali v dolgem temnomodrem krilu, ki ga že poudarja širok bel ali srebrnkasto siv pulover. Povejmo še, da modro-bele pike še niso za v pokoj, zelo priljubljene pa so letos spet tudi modro-bele (in druge) črte.

Vodni madeži

Čeprav je voda ena od sredstev za odstranjevanje madežev, pa so nam marsikdaj v nadlogo prav vodni madeži. Vodnih madežev na pohištvo se znebite, če jih zdrgete s petrolejem, s sveže pleskanih okenskih polic in okvirjev pa, če jih zdrgete s soljo in oljem. Madeže od vode na lakiranih predmetih odstranite s petrolejem, s parketa, ki ni polakiran, pa z drgnjenjem z bencinom, lanenim oljem ali rumenim voskom. S poliranega pohištva jih odstranite tako, da jih zdrgete z vrečko soli, potopljeno v olje. Vodne madeže na svili ali volnencem blagu prelikajte na narobni strani čez le rahlo vlažno krpo, s tafta jih zradirajte z radirko, klobuk, ki ga je zmogli dež, pa pred sušenjem zdrgete z alkoholom.

Orehov kolač

Za testo potrebujemo: 20 dag masla, 30 dag sladkorne moke, 4 - 5 jajc, 1 ščepec soli, 15 dag zmletih orehov, 38 dag moke, 1 zavitek pecilnega praška, po želji 10 dag čokolade, 1/8 do 1/4 l mleka. Nadev: poljubna marmelada. Glazura: 20 dag sladkorne moke, sok 1 limone, malo tople vode, nekaj orehovi polovic za krašenje. Maslo penasto umešamo, postopoma in izmenično dodajamo sladkor in jajca. Stepni masi prišamo sol, zmlete orehe in v moko zmešan pecilni prašek. Po želji dodamo še na drobne koščke zdrobljeno čokolado. Pečemo v pomoščnem in pomokancem obroščnem modelu pri srednji vročini. Ohlajen kolač enkrat prerežemo, ga namažemo z marmelado, sestavimo in tudi po vrhu namažemo z marmelado. Polijemo z belo glazuro. Dobro zmešamo presejan sladkor, limonov sok in nekoliko tople vode. Okrasimo z orehovimi polovicami.

Kaki

Če imate v vrtu prostor še za kakšno sadno drevo, pa ne veste, za katero bi se odločili, poskusite s kakijem. Za sajenje v nasadih je primeren le za Primorsko, saj zori pozno, v prvih dneh novembra, zato lahko drugje jesenska peza uniči pridelek. Vendar posamezne sadike sadijo tudi drugod po Sloveniji. V Beli krajini je kar nekaj precej starih dreves, ki obilno rodijo. Seveda se morate pri sajenju izogibati posebnih leg. Sicer pa rastlina za tla ni zahtevna, vendar se gnojenje in namakanje izplačata, ker je pridelek obilnejši in boljši. Zlasti v hudi suši drevo odvzame veliko plodov, če ga izdatno ne zalivate. Ob tem morate vedeti, da korenine segajo tudi nekaj metrov od debla. Plodovi nekaterih vrst kakija so ob pobiranju trpki in jih morate pred uživanjem umediti, drugi pa so užiti takoj.

Manj trenja

Trenje je ena poglavitnih ovir pri delovanju avtomobilskih motorjev. Sodobna tehnika ga poskuša premagati na različne načine. Kot uspešen dodatek za motorje se je izkazal Slick 50, ki so ga preizkusili že v številnih tujih inštitutih in potrdili njegove ugodne učinke. To je polietetraforetilenska tekočina, ki na kovinskih delih, s katerimi pride v stik, naredi en do dva mikrona debelo prevleko. Ta prevleka zmanjšuje trenje pri delovanju motorja, hkrati pa bolje tesni in zmanjšuje porabo goriva. Slick 50 zmanjšuje tudi obrabo delov, ki so z njim prevlečeni, in zmanjšuje količino dušikovih oksidov in izpušnih plinov. Učinkovanje prevleke iz tega preparata je zelo dolgotrajno, zato je dovolj, da predpisano količino dodamo motorju le enkrat.

sodni mlini stojijo

Vojni zločinci se ne boje kazni

Nedavna televizijska oddaja ameriške hiše ITN, ki so jo povzele vse velike svetovne televizijske mreže, je razglašala še eno skrito umazanijo balkanske vojne - poboj bolnikov vukovarske bolnišnice. Grozljivi prizori izkopavanja kosti ter delov bolniških oblačil so obšli svet in dvignili temperaturo javnega ogorčenja. Strokovnjaki za sodno medicino dokazujejo, da je šlo v tem primeru za vojni zločin. Ve se tudi, kdo so bili storilci, veliko vprašanje pa je, ali bodo kdaj stali pred sodiščem in prejeli zasluženo kazen.

Poboj bolnikov vukovarske bolnišnice pravzaprav ni bil prava skrivnost. Vedelo se je zanj, le pravih dokazov ni bilo zbranih. Ko so jugoslovanske sile po več mesecih strahotnih bojev zavzele Vukovar, so prehiteli predstavnike mednarodnega Rdečega križa in vdrla v tamkašnje bolnišnico. Iz nje so odpeljali nekaj sto moških, o katerih potem vse do danes kljub vsem poizvedovanjem ni bilo nobenega glasu. Vedelo se je tudi, da je izginilo še kakih dva tisoč Vukovarčanov, zvečinoma hrvaškega rodu. Vendar pa ni bilo mogoče zanesljivo reči, kaj se je s temi ljudmi zgodilo. Njihovi svojci upajo, da so ostali živi in da jih imajo Srbi kje v ujetništvu, poznavalci balkanskih razmer pa se ne slepijo, utemeljeno sumijo, da so jih četniki pobili in skrivoma zakopali v več množičnih grobiščih.

Za 200 do 300 žrtev se ve, da so končale trpljenje zunaj Vukovarja na kraju, ki mu pravijo Ovčara. Tu so jih četniki po pretepanju postrelili in zakopali v množičen grob. Pred dvema mesecema so izvedenci za sodno medicino izkopali del grobišča in zbrali dokaze o zločinu. V načrtu je, da bodo grobišče še natančneje preiskali in identificirali vse žrtve, enako pa bodo poskušali tudi na drugih krajih, kjer naj bi še bila množična grobišča.

Dokazi so že in še bodo zbrani. Ustanovljeno je tudi mednarodno sodišče za vojne zločine, kjer bi s pomočjo teh dokazov lahko obtožili znane vojne zločince. Toda ali jih bo res kdaj doletela zaslužena kazen? Odgovor je prej ne kot da. Svetovna skupnost je namreč v tem pogledu hudo nemočna, kar dokazujejo tudi nekateri drugi primeri. Poglejmo si, kako je z dokazanimi vojnimi zločini v El Salvadorju.

Posebna komisija Združenih narodov je v tej srednjeameriški državi po osmih mesecih dela pripravila 800 strani dolgo poročilo o grozodejstvih, storjenih med državljansko vojno, in v njem poimensko navedla tudi zanje odgovorne vojne zločince. Pred dvema tednoma je, kot piše Newsweek, obtožila tudi nekaj visokih častnikov, vključno z obrambnim ministrom Renejem Poncem, da so krivi hudih zločinov,

zabrisala umazano preteklost. Obrambni minister je nekaj dni pred objavo študije ponudil svoj odstop, vendar ga predsednik Alfredo Cristiani ni sprejel, pač pa je predsednik že spregovoril o potrebi po splošni amnestiji in pozval Salvatorce, naj obrnejo hrbet "žalostnim stranem naše zgodovine", se pravi 12-letni državljanski vojni, ki je terjala 75.000 življenj. Poskusi, da bi vse lepo zakopali in zakrili, kot da se ni nič zgodilo, so očitni. Poznavalci razmer v El Salvadorju menijo, da bi morala zdaj svetovna javnost pritisniti na salvadorsko vlado, da spelje sodne postopke, sicer bo opravljeno delo zaman.

Čemu poročila, čemu zbiranje dokazov in odkrivanje umazanih resnic, če pa je mogoče pravico čezno prepeljati prek vode, se sprašujejo skeptiki. Salvadorski pravni strokovnjak Francisco Lima opozarja, da bo vrednost takih prizadevanj doma in v svetu izgubila vso veljavo,

če ne bodo našli načina, kako sodno preganjati in kaznovati storilce. Ponavlja se zgodba iz Argentine, kjer je le malokaterga zločinca, vpletenga v krvave posledice politične represije, doletela kazen. Ponavlja se zgodba iz Čila, Kambožde in kdo ve še katera žalostna zgodba o nekaznovanih zločinih.

Kljub temu pa vse le ni tako brezupno. Tudi če zločincev ne kaznujejo, je odkrivanje zamolčanih in prikrivanih umazanih resnic pomembno za javnost, meni argentinski borec za človekove pravice Juan Mendez, saj ima resnica očistevalne učinke na družbo in krepi demokracijo. Pri tem ne misli le na splošno vedenje o grozljivostih in zločinih, pač pa na preverjene in dokazane resnice.

Ko se bo krvava vojna na Balkanu končala - nekoč se zanesljivo bo - se bo pokazalo, ali bo tudi tu pravica izigrana.

MILAN MARKELJ

zdravnikov kotichek

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda

Alkohol

Alkohol je prva droga, s katero se sreča mlad človek, in hkrati droga, po kateri najpogosteje posega. Čemur navadno rečemo pitje v družbi ali pa priložnostni kozareček, je nedolžen požirek, ki si ga privoščijo na milijone ljudi. Zmerno pitje piva, vina ali žganih pijač navadno ne škoduje zdravju. Lahko pa se skoraj neopazno sprevrže v škodljivo zlorabo alkohola. Nikoli ne smemo pozabiti, da je alkohol mamilo! Vsako mamilo, če ga uživamo čezmerno ali v neustreznem trenutku, postane škodljivo.

Učinek alkohola

Poglavitni učinek alkohola in eden od osnovnih razlogov za to, da večina ljudi pije zmerno, je postopno otopevanje reakcij v možganih in živcih. Od enega ali dveh kozarcev pijače se človek umiri ali sprosti. Celotno v majhnih količinah alkohol ne spodbuja, kakor misli mnogo ljudi. Kljub temu včasih prijetno razprši zadržke in to lahko včasih pripelje do ustvarjalnih dejanj, ki jih sicer ne bi bilo. Občasno lahko alkohol navda nekatero ljudo z občutkom, da so nenavadno budni in duhoviti - če se že v resnici ne pokažejo takšne.

Alkohol širi žile (je vazodilatator). Naval krvi v kožo iz razširjenih žil lahko ustvari občutek, kot da se toplota širi po ohlajenem telesu. Vrh tega je alkohol diuretik: povzroči večje izločanje vode iz telesa (mokrenje je pogostejše in obilnejše). Obilno pitje naglo zmanjša količino sladkorja v krvi. To lahko pripelje v nekaj urah po popivanju do hipoglikemije. Pivec se počuti slabo, v glavi se mu vrti, zmeden je in nenavadno lačen. Če se vam to primeri, spijte kaj sladkega ali vzemite tableto glukoze!

Pijača tudi rada poveča spolno poželenje, hkrati pa zmanjšuje

pri moškem možnost erekcije, najbrž zato, ker otopi živce, ki uravnavajo erekcijo.

Čeprav vsebujejo alkoholne pijače dosti kalorij v obliki ogljikovih hidratov, nimajo druge hranilne vrednosti.

Vino

Vino so vedno obravnavali kot hrano, poživilo in je še danes del različnih religioznih in ritualnih ceremonialov in pomemben element v socialnem življenju. Vsak izmed nas lahko najde pravičen odnos do vina oziroma svoje lastno ravnovesje med bogato ponudbo vina in varovanjem pred njegovo zlorabo. Vedeti moramo namreč, da človek, ko popije prvi kozarec vina, preneha biti abstinent. Le zdrav način življenja človeka obdrži v okolju zmernih oziroma kulturnih pivcev celo življenje, lahko pa se tudi konča v krogu nepopravljivih alkoholikov.

Če pijemo vino kulturno, v zmernih količinah in samo ob hrani, je vpliv alkohola na organizem minimalen, skoraj neopazen oziroma ima za človekovo počutje razmeroma ugodne vplive. Prav zaradi majhne količine alkohola v vinu in velike gastronomske vrednosti vina ima ta pijača posebno mesto v naši vsakdanji prehrani. Velika prednost nekaterih naših vin je prav nizka stopnja alkohola in prijetna kislost, ki daje vinu še poseben gastronomski pomen.

Vino, ne pa močna alkoholna pijača, je izvrstno sredstvo za vzbujanje teka in prebave, seveda, če imamo vino radi. Alkoholne pijače so vedno imele za močne stimulanse želodčnega soka. Dokazali so, da že enoodstotna alkoholna pijača lahko okvari del celicne površine v želodcu. Po podatkih strokovnjakov pijače z 8 % alkohola ali manj še ugodno vplivajo na sekrecijo želodca in tek in vidneje še ne poškodujejo želodčne sluznice. Zelo zanimivi so tudi podatki, ki so studirali vpliv alkoholnih pijač na izločanje želodčnega soka. Ugotovili so, da tako belo kot rdeče vino, ne pa žgane pijače, močno povečata izločanje želodčnega soka in tako pospešujeta tek. Vzroka za ta pojav niso pripisali alkoholu v vinu, temveč le določenim sestavinam v njem.

(Se nadaljuje)

Knjigi esejev

Knjižna zbirka Brevir, ki jo za zahtevnejše bralce izdaja založnik Mihelač, je bogatejša za dve novi knjigi, in sicer sta pred kratkim izšli knjigi esejev Jožeta Udoviča in Toma Virka.

Eseje pred petimi leti umrlega pesnika in prevajalca Jožeta Udoviča je izbral in uredil Jancz Gradišnik pod skupnim naslovom BRAZDA NA VODI. Knjigo je pripravil več let, vanjo pa je vključil pomembnejše Udovičeve eseje, knjižna poročila in studije, ki so izšle kot spremne besede k njegovim prevodom sodobnih pesnikov in pisateljev ali pa so bile natisnjene v revijah, prebrane na radiu in televiziji. Gre skratka za zapise, doslej raztresene vepsodov in tako težje dostopne, zdaj pa zbrane v eni knjigi in bralcu dostopnejše. Knjigo je vsebinsko razdeljena na pet sklopov: v prvem so trije eseji o poeziji, ki so redkost v Udovičevem delu, saj o sebi in svojih pogledih na pozicijo Udovič ni rad govoril, nato sledijo zapisi o sporu na dogmatični levi, nato pa eseji o posameznih pesnikih in pisateljih od Pasternaka, Celana, Persa do Kafke, Laxnessa, Jimenez, Loree, Nerude in Mistrala. O nekaterih ustvarjalcih je Udovič večkrat pisal, saj je ob novih natisih prevodov spremni esej znova napisal. Njegovi uvodi so toliko pomembnejši, ker je z njimi predstavljal slovenskemu bralstvu pri nas manj znane, a v svetu močno uveljavljene pesnike in pisatelje.

Tomo Virk je pri svojem pisanju, zbranim v knjigi KRATKA ZGODOVINA VEČNOSTI, izhajal iz ugotovitve Henrija Bressona, da so vsi veliki filozofi in pisatelji napisali cele knjige, da bi izrekli eno samo občutje, eno samo osnovno besedo, in se skušali iz te predpostavke približati velikim duhovnim opusom s področja literature in filozofije. Ugotavlja, da je opus vsakega velikega duhovnega človeka zaznamovan s temeljnim razcepom, ki ga poznamo pod oznako eros-tanatos. Tako ljubezen kot smrt pa sta povezana z vprašanjem nesmrtnosti in večnosti: ljubezen kot njen obet in upanje, da prek nje dosežemo in zaživimo večnost, smrt pa kot tisto, kar nam grobo pokaže, da večnosti v telesnosti ni mogoče doseči. Ta večni problem, ki je obsedel vsakega velikega duha, avtor obdeluje tako v svojih bolj interpretativnih esejih o delih velikih piscev in mislecev (Dostojevski, Pascal, Eliade, Hribar), zbranih v prvem delu

knjige, kot v bolj osebnopovednih esejih v drugem delu knjige.
MILAN MARKEJ

Zlagani raj

V Sigi, knjižni zbirki Dolenjske založbe, je ob koncu marca izšla pesniška zbirka Vlada Garantinja ZLAGANI RAJ. Avtor je doma iz okolice Zagorja ob Savi in je po poklicu učitelj. Vseskozi tudi pesnikuje in je pesmi do zdaj objavljali na radiu in v raznih publikacijah. Zlagani raj je njegov knjižni prvenec. Izid so podprli meceni iz litijske in zagorske občine.

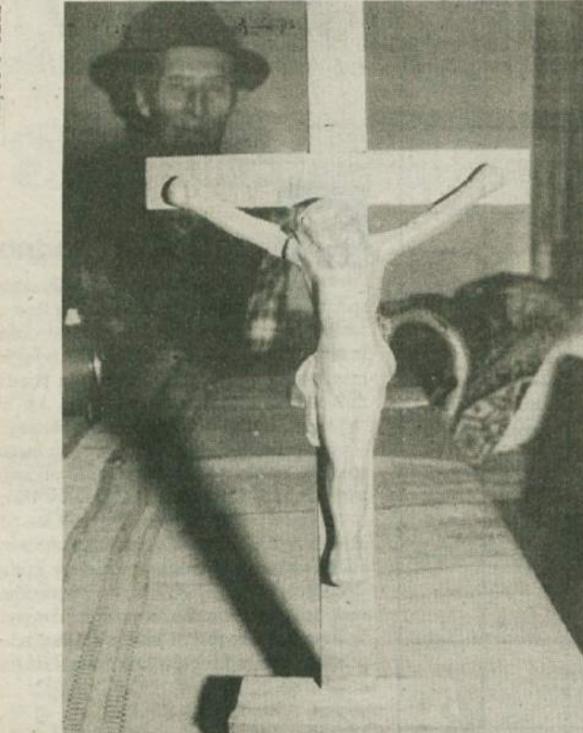

V zbirki je 50 pesmi, razvrščenih v tri razdelke: Spomin, Z roba mojega mesta in Zlagani raj. Naslovi razdelkov so bolj ali manj tudi naslovi tematskih sklopov oziroma glavnih motivov, ki jih obravnava zbirka. Najprej je tu seveda ljubezen do ženske, ki je v spominu zapisana kot trpko spoznanje ("stojiva/ vsak na svojem/ bregu samote"). Sledijo pesmi "z roba mesta", lirčna in z nostalgijo prepojena občutja. Po zakonu življenja se staro umika novemu in odhajanje ni brez bolečine. Mesto se je grozljivo postaralo, še rodni dom ni več, kar je bil nekoč. "Dom postane z leti/hladen", pravi pesnik, vse novo v njem postane tuje, domačnost mu ohranjajo le stare podobe, ki jih spomin obeša na stene.

Srečanje z domom je trenutek za premislek o sebi: kdo si, kaj si. Za soočenje s seboj. Pa ugotoviš, da nisi nič dosegel, nič ustvaril, da nisi dobil tiste sreče, po katero so te poslali v svet. Da si samo nekakšen pesnik, ki se vrača domov le pit vino in jest hrustljav kruh pa sanjarit in se do siteda naužit vonjev rož in oblakov, da bi potem v mestu lahko napisal kakšno pesem o tem. In ker nič drugega ne znaš, kot samo to, ker si tako rekoč popolnoma nepraktičen in neuporaben za tiste, h katerim se vračaš, boš zanje in tudi sicer samo naiven otrok, do konca odvisen od drugih. To pa zagotovo ni tisto, kar bi moral postati, pa nisi, to ni tista prava človeška sreča, ki so ti jo vsi zaželeli, ki si odšel v svet. Takšno življenje je zlagan raj, ugotavlja pesnik. Za spremembe je komaj še kaj časa, a višje od temelja najbrž ne bi prišel.

S tem spoznanjem se nekako zaključuje Garantinjina zbirka. Z vsebino pesmi se lepo živajo akvareli Zlatka Rudolfa.

IVAN ZORAN

"BOGA" NE DAJO - Razpela so bila po kmečkih hišah zelo pogosta. Skoraj bi ne našli hiše, za katero ni vsaj izpričan spomin na hišno razpelo. Praviloma so bila lesena in poslikana z oljno barvo, pred desetletji in še danes pa jih potujoči "restavradorji" prebarvajo na srebrno. S tem žal prekrijejo obstoječe barve in jasnost oblik. V največji meri so bili njihovi izdelovalci vaški rezbarji. Navadno je bilo razpelo postavljeno v bogovem kotu na trikotni polčki s prtičkom v glavnem bivalnem prostoru, v hiši. Odnos do hišnega razpela je bil zelo spoštljiv. Veljalo je za svet predmet in ga v nobenem primeru niso zavrli. V povojnem obdobju, ko se je razmahnilo trgovanje s starinami, ga tudi prodali ne bi. Močna čustvena navezanost in vera, da pri hiši ne bo več sreče, če bi oddali "boga", je ljudi vodila v prepričanje, da ga morajo obdržati doma. "Bog" naj le ostane, zavrnejo vsiljivca, ki jim ga hoče odnesti, pa celo če je to poslednji predmet v hiši. Razpelo na sliki je iz Orešja na Bizeljskem. (Pripravi Ivanka Počkar, kustos-etnolog)

Iz Irčinovih zapiskov

Dolenjski značaj je, da stori človek na enkrat kaj prav nepričakovanega, neumnega, včasih tudi kaj pametnega in plemenitega, kakor pride... Poštenega bogatina čisla ne ker je pošten, ampak ker mu lahko kaj da, posodi etc. Brez tega še bogme nepotrebne in nepraktične velikodušja dolenjsko spoštovanje kmali ugasne.

Vse rad potrja - Bogatinom in gospodi Dolenc vse rad potrja, vsaki neumni besedi njihovi smejal se bo kot izvrstni šali - dobričal se na vse kripje - in če bo dobil kaj zastoj bo jih hvalil... Če pa začne kdo kaj ugovarjati in govoriti da so pa ti ljudje gospodki vse eno vsi hudičevi in ni jim nič zaupati, bo Dolenc tudi precej pritrđil in povedal zoper dobrotnika vse, kar ve o njem slabega.

Okoličani Novega mesta niso le naj bolj neomikani, ampak tudi naj revnejši - čim dalje od mesta tem bolj je kmet premožen. Vzrok: zapravljanje v mestih o tržnih dneh in sicer.

Dan se že nagiba v večer, odhajam tja, kamor me pot vodi vsak dan ob tem času, na pokopališče. Še prej na domačem vrtu utrgam šopek marjetic.

Petra in jaz sva že od malih nog delali skupaj potičke v pesku. Kasneje, ko sva skupaj sedeli v šoli, sva popoldan šivali oblekice za punčke. Na koncu osmega razreda sta se najini poti čez teden ločili. Petra je odšla v Ljubljano, na turistično šolo, jaz sem se na novo-meško ekonomsko šolo vozila od doma, vendar sva se obvezno vsak drugi dan poklicali po telefonu.

Prišle so počitnice po prvem letniku, čas, ko sva že dolgo nazaj vse načrtovali, kako bova preživeli vroče poletne dni?

24. avgusta je Petra odšla s starši na morje. Bilo je že navsezgodaj zjutraj in še pred odhodom mi je prišla povedati, da je sanjala o Maretu, ki ga je tako ljubila. Njene besede: "Čao, zdaj moram iti! Uživaj, zvečer te pokličem," so za vedno ostale njene zadnje. Okrog

poldneva je namreč našo vas pretresla žalostna novica, da so se Novakovi na Krasu prevrnili v prepad. Za vedno utihnilo pet življenj. Poleg Petre in staršev sta v brezno smrti šli še obe Petriini sestri.

Lice so mi zalile solze. Šele ko so Petra položili v zemljo, sem se zavedela, da je slovo dokončno. Bilo mi je, kot da je z njo umrl del mene, saj sem izgubila res dobro prijateljico.

Mineva leto, odkar Petre ni več, in ne glede na vreme se vsak dan odpravim k njej. Vsak dan ji nesem šopek rož, ki jih je tako ljubila. Povem ji vse, kar se je dogodilo, in srečna sem, ker me ona poslušala in mi priključila. Zame Petra živi in bo živela.

Ko se vrnem domov, je že trden mrak. Nihče me ne vpraša, kje sem bila, saj vsi vedo, da sem šla na klepet k Petri. Z njo sem veliko izgubila, a ne volje do življenja, kajti zavedam se, da moram sedaj živeti zase in zanjo. Če že Petra sama ni mogla spoznati lepote mladosti in življenja, bom to zanjo jaz.

Polona Gorjanc:

Denar, njena edina ljubezen

Bila je punčka iz revnega predmestja. Drobnja kolena so ji pozimi in poleti gledala izpod krila.

Matere skorajda ni poznala, kadar je prišla domov, je v pijanosti jezno bentila nad njo.

Že s petimi leti se je naučila prosjati. Drobnja ročica je željno stiskala umazane novčiče. Tako iz leta v leto le skrbel za lačni žalodček. Edina ljubezen, ki se je prebudila v njenem surovem vzgojenem srcu, so bili zvenketajoči kovanci. Bila je majhna, a je vedela, da je od teh kovinskih stvarih odvisno, kaj in kje bo jedla.

S trinajstimi leti je pustila za seboj domače predmestje in odšla kot ljubko dekle v svet. Življenje je bilo težko in nekega zimskega večera je naveličano sedla v sneg poleg bogate hiše. Globok spanec jo je vlekel v prijetno belino.

Prebudila se je pri prijaznih ljudeh. Bila jim je všeč in popeljali so jo na oder. Postala je slavna plesalka. Ljudje so jo ljubili, a ona je ljubila le denar. Ni se menila za siromaštvo in nesrečo ostalih. Najraje je posedala zase in šela denar.

Postajala je vse bolj in bolj zaprta vase in je bila srečna le še v družbi denarja.

Potem so se začele nesreče. Obkajkrat je omahnila na odru. Občinstvo je bilo prestrašeno, ona pa se je le smehljala. Ponoči jo je tlačila mora: prihajali so ljudje in grebli po njenem denarju. In kričala je.

Odpejali so jo drugam. K ljudem z bolnimi dušami. Privezovali so jo, da ni tavalja po hodnikih. Tu je ni nihče obiskoval. Bila je osamljena vse do konca, ko je pozabljena ugasnila.

Ko so jo pokopavali, je pogreb od daleč opazovala majhna deklica. V ročici je trdno držala kovancec...

Lanski julij mi bo ostal v spominu vse življenje, saj sem ga preživela v Parizu. Pariz ni samo glavno mesto Francije, je središče svetovne kulture in zato za turiste eno izmed najlepših in najzanimivejših mest na svetu. Tu ti res ne more biti dolgčas, saj je znamenitosti, ki si jih "moraš" ogledati, kar preveč. Naj naštejemo samo nekatere: Eifflov stolp, muzej Louvre, Slavolok zmage, cerkev Notre-Dame, bazilika Sacre Coeur, Panteon. Kdo ne želi vse te lepote in zanimivosti videti na lastne oči?

Za Pariz sem se navdušila v gimnaziji, ko sem se tri leta učila francoščino. Francoski jezik mi je zelo všeč, deluje mi umetniško in skrivnostno. Je t'aime zveni čisto drugače kot ljubim te. Mislila sem si: "Ko bom v službi in bom imela svoj denar, si bom privoščila Pariz in preizkusila svoje znanje francoščine." To pa se mi je zgodilo že kar zdaj, ko sem še uboga študentka. Prijatelj Andrej mi je pomagal, da sem na eni izmed znanih pariških šol - L'institut catholique de Paris - dobila štipendijo za enomesečni tečaj francoščine. Tako je zame stvar postala resna, saj v Pariz prav gotovo ne bi šla, če ne bi dobila štipendije. Morala sem plačati le vpisnino in vožnjo, stanovanje pa je bilo zastoj, torej res več kot ugodno. In tako je Pariz za en mesec postal moj dom.

Na pot

Polna pričakovanj sem 2. julija lani ob 6. uri in 20 minut stopila na vlak, ki me je popeljal v Pariz. Vedela sem, da je pred mano dolga in naporna pot, dolga več kot 20 ur, zato sem se nanjo pripravila: bila sem spočita, naspana in obložena s sendviči, sokovi ter polna nas-

Lidija Murn

1

Pariz v enem mesecu

vetov, kako naj se na vlaku pazim tatov in nepridipravov, v Parizu pa "nevarnih" Francozov.

Potovanje se je začelo: Slovenija - Italija - Švica - Francija: Na vlaku sem vsa zagnana začela ponavljati francoske glagole in ugotovila, da sem veliko pozabila. Torej je zdaj čis, da začnem znova. Kmalu sem dobila družbo. K meni je sedla starejša gospa, s katero sem potem potovala do Milana. Zelo simpatična, zgovorna in vesela, da je našla nekoga, ki jo poslušala. Tako sem v nekaj urah izvedela za njeno življenjsko zgodbo, za vse podrobnosti o njenih dveh možih in hčerkah.

Ura je bila ena ponoči, ko sem v kupeju ostala čisto sama, utrujena, vendar preveč prestrašena, da bi si upala zaspati. V roki sem trdno držala kovček (ker je bilo toliko potnikov, je bila res nevarnost, da mi ga kdo sune) in yztrajno gledala skozi okno. Kmalu smo bili v Švici. Vstopita sta dva moža v uniformi, ki sta hotela videti vozovnico in potni list. Mirne duše sem jima pokazala, kar sem imela. Tedaj pa me začne eden od njiju spraševati, kje imam vizum. Debelo gledam in ne razumem, zakaj komplicira, ko pa imam vizum. Zahteval je švicarski vizum, jaz pa sem imela le francoskega. Nihče mi ni povedal, da Švica zahteva vizo, sama se pa tudi nisem dovolj pozanimala. Mož ni bil preveč prijazen. Rekel je le: "Če imaš denar, ga lahko kupiš, če ne, na prvi postaji dol!"

Nisem mogla verjeti, ampak ni mi preostalo drugega. Dala sem mu 200 frankov in se potem lahko peljala naprej proti "svojemu" Parizu.

Preden je mož odšel, je še na hitro zamomljal, da naj nikar ne pozabim v Lausanni prestopiti na drug vlak, če res hočem v Pariz. Cisto me je zmedel, najprej z vizumom, potem pa še z Lausanno. Na železniški postaji v Ljubljani so mi namreč rekli, da moram prestopiti v Ženevi. Kaj zdaj? Postajala sem nervozna, nikogar ni bilo, da bi ga vprašala.

Ko se je vlak v Lausanni ustavil, sem videla, da ni nihče izstopil, zato sem mirne duše obsedela na vlaku in si mislila: "Gotovo gre še kdo v Pariz, in ker nihče ne gre dol, potem je že v redu..."

Malce sem se sprehodila po hodniku, odprla okno in tedaj zagledala skupinico ljudi. Govorili so hrvaško in - čudno - se pogovarjali, kdaj odhaja vlak za Pariz. Takoj jih "napadem", če gredo v Pariz in ali je treba res prestopiti. Pritrdili so mi. Hitro sem stekla v kupe, zagrabila prtljago in že sem bila spodaj - zadnjo minuto, kajti moj dosedanji vlak je takoj zatem odpeljal.

Z novimi znanci sem uro in pol čakala na vlak za Pariz. Trije so bili Hrvatje, eden iz Bosne, vsi pa zelo prijazni. Zaupali smo si dogodivščine s potovanj (tudi oni niso imeli švicarskega vizuma in so ga morali kupiti).

Povedali so mi, da carinik ni bil pravičen, saj nekaterim potnikom ni dal možnosti, da bi vizum kupili na vlaku, ampak so morali na prvi postaji z vlaka. Torej sem imela res srečo.

Ob pol osmih zjutraj je vlak končno pripeljal. Nadaljevali smo pot v "obljubljeno" deželo Francijo. Seveda spet ne brez težav. Danes vsega tega najbrž ni več, tistikrat pa je bila Slovenija še povsem neznanova nova država. Ko smo prispeli na mejo, sta bila potni list in vizum v redu, zataknilo pa se je pri vozni karti. Imeti bi morala rezervacijo za hitri vlak (TGV), ki je seveda nisem imela, niso pa je imeli tudi moji "južni bratje".

Mislila sem, da zadošča nakup vozne karte Ljubljana - Pariz in da bom brez problemov prispela v Pariz. Pa ni bilo tako. Poskušala sem pojasniti uslužbenki, da je karta v celoti plačana, vendar brez uspeha. Uslužbenka mi je napisala račun za 150 frankov in povedala, da če ne bomo plačali račun, bomo morali pa kasneje, ko bomo dobili račun po pošti, plačati precej več in z visokimi obrestmi. Torej plačamo in si mislimo: "C'est la vie."

Ko smo že pozabili na ta pripetljaj, nova težava. Na neki postaji je vstopila skupina moških, ki so imeli rezervacije za naše sedeže. Ker se nismo hoteli prepirati, smo vstali in vso pot do Pariza stali. Bili smo brez besed.

Težav še ni bilo konec. V Pariz smo prišli z uro in pol zamude. Z Vidmarjevimi, slovenskimi prijatelji, pri katerih naj bi stanovala, sem bila dogovorjena, da me počakajo ob 10.30, ob prihodu v Pariz pa je bilo že pozno popoldan. Seveda Vidmarjevih ni bilo več na postaji. Poklicala sem jih in so me prišli še enkrat iskat. Šele potem sem se oddahnila in od zadovoljstva, da sem končno v Parizu, pozabila na vse te nesrečen pripetljaje.

nogomet

I. LIGA, 22. KOLO: GORICA-STUDIO D 0:1 (0:1)
 Strelec: Oblak v 36. minuti
STUDIO D: Mohor 7, Kobe 5 (Juršič /), Kramar 7, Kosič 7, Prelogar 6, Milanović 8, Rozman 8, Primc 7, Gliha 5 (Kostrevc 6), Oblak 6, Mesojedec 9.
LESTVICA: 1. SCT Olimpija 30, 2. Maribor Branik 29, 3. AM Cosmos Ljubljana 29, 4. Mura 28, 5. Živila Naklo 27, 6. Kompas Holidays 25, 7. Studio D 25, 8. Koper 23, 9. Rudar (V) 22 itd.
 V naslednjem kolu igrajo: Studio D-Potrošnik, Kompas Holidays-Maribor Branik, SCT Olimpija-Gorica, Publikum-AM Cosmos Ljubljana, Živila Naklo-Mavrica itd.
II. LIGA, 19. KOLO: ERA ŠMARTNO-AVTOBUM 3:2 (2:0)
 Strelec za Avtobum: Perica v 55. in Merdanović v 67. minuti.
AVTOBUM: Magič, Potočnik (Murn), Muhvič, Majerle, Perica, Bošnjak, Rajši, Merdanović, Struna, Rautar, Komočar.
LESTVICA: 1. Istragas Jadran 30, 2. Primorje 29, 3. Oria Rudar 26, 4. Avtobum 25, 5. Jelen Triglav 24 itd.
 V naslednjem kolu igrajo: Avtobum-SET Vevče, Primorje-Ilijija, Istragas Jadran-Era Šmartno itd.

rokomet

I. DRL, ženske, končnica, POLFINALE: KRIM ELECTA-OPREMA 26:20 (13:9)
 OPREMA: Jesenko, M. Dragičević 6, Lindič, Vuk, L. Dragičević, N. Kersnič I, Kralj I, Bejtović, Kondžič 8, D. Kersnič, Vinčić 4, Jovičič

odbojka

II. DOL, moški, 20. KOLO: PIONIR II-MISLINJA JEKLOTEHNA 3:2 (4, 10, -10, -14, 9)
LESTVICA: 1. Lutomer 36, 10. Mislinja 10, 11. Pionir II 8, 12. Celje 2.
 V naslednjem kolu igra Pionir II v gosteh z Olimpijo II.
II. DOL, ženske, 20. KOLO: BRASLOVČE-PIONIR 2:3
LESTVICA: 1. Mislinja Steel 38, 2. Pionir 34, 3. Alpin Triglav 30 itd.
 Novomeščanke igrajo v soboto doma s Cimosom II.
III. DOL, moški, zahod, 18. KOLO: MOKRONOG-BOHINJ 3:0 (6, 8, 7)
LESTVICA: 1. Pan Kovinar 34, 6. Mokronog 16 itd.
III. DOL, ženske, zahod, 14. KOLO: BLEND II-LIK TILIA II 3:2 (9, -7, 9, -1, 13)
LESTVICA: 1. Plamen 26, 7. LIK TILIA II 10, 8. Piran 6.

namizni tenis

I. DNITL, 14., zadnje KOLO: TAM G. V.-NOVOTEHNA 6:1
 Plohl-Horvat 2:0, Reviz-Kralj 2:0, Tancer-Hribar 1:2, Plohl, Reviz-Horvat, Hribar 2:0, Plohl-Kralj 2:0, Reviz-Hribar 2:0, Tancer-Horvat 2:0.
MELAMIN-POTROŠNIK 1:6
 Murn-Benkovič 0:2; Špelič-Unger 0:2; Lesar-Oeri 0:2; Murn, Lesar-Unger, Kus 0:2; Murn-Unger 1:2; Špelič-Kus 2:0; Lesar-Benkovič 0:2.
KONČNA LESTVICA: 1. Arcont 26, 2. Kovina 26, 3. TAM 20, 4. Potrošnik 16, 5. Ilijija 10, 6. Novotehna 8, 7. Melamin 4, 8. Merkur 2.

Prekinjena črna ligaška serija

Dragocena zmaga Studia D v Gorici — V nedeljo ob 16.30 proti Potrošniku — Rumeni kartoni — Usoden spodrsrlaj Avtobuma?

Črna ligaška serija je naposled prekinjena. Nogometaši Studia D so v petem prvenstvenem kolu drugega dela prvotligaškega prvenstva zabeležili prvo spomladansko zmago in tako odbržali stik z vrhom lestvice. Bolj kot zmaga odhaja tudi forma nekaterih igralcev, v prvi vrsti Milanoviča, Rozmana, Kosiča, igralec tekme pa je bil v nedeljo v Gorici Bogdan Mesojedec.

Polne tribune goriškega stadiona so v nedeljo pozdravile zaslužen uspeh novomeške enajsterice, ki je s to zmago - upajmo vsaj - naposled krenila na jesenska pota. Izkupiček po petih kolu je enak jesenskemu, le da je jeseni novomeški voz po tekmi z Gorico krenil navzgor. Bo tudi spomladati tako? Goričani si v devetdesetih minutah tekme niso priurili niti ene same resnejše priliko za doseg zadetka. Novomeščani so jih zapravili še tri: prvo Prelogar, katerega strel je domači vratar Zupan odbil v vratnico, drugo Oblak in tretjo Gliha. Slednji je bil ob Kobetu najslabši moč novomeške vrste, do forme, s katero je minulo pomlad kot za šalo tresel nasprotnikove mreže v drugotligaški kon-

kurenci, mu manjka še veliko, predvsem pa hitrosti in borbenosti. Prav ta je bila v

SPET ČOLNI NA KOLPI

OSILNICA — V treh tednih se bo na Kolpi vrstilo več mednarodnih veslaških tekmovalj. Najprej, že v soboto, 10. aprila, bo odprto prvenstvo v spustu za kajake in kanuje na divjih vodah. Start bo ob 11. uri pri Osilnici, cilj pa v 5,8 km oddaljenem Grintovcu.

Naslednjo soboto, 17. aprila, bo ob 11. uri začetek odprtega prvenstva Hrvaške v slalomu na divjih vodah. Tekmovanje bo na kajakaški progi v Starih malih. Istega dne bo prav tam tudi start raftinga. Cilj bo v okoli 20 km oddaljeni Vasi (pod šolo). Start bo skupinski. Težavnost stopnja proge je 2 do 4.

1. maja pa bo spet ob enajsti uri spust na progi Osilnica-Grintovec, in sicer za kajakaše in kanuiste. Nato bo še kajakaško-rekreativni maraton Kolpa 93 od Osilnice do Fare (20 km).

Organizatorji tekem so Kajakaška zveza Slovenije, Kulturno-športno društvo Tone Ožbolt Osilnica, Turistično športno društvo Kostel in kanu klub Riverfree iz Zagreba. Predsednik organizacijskega odbora je dr. Stanko Nikolič, vodja tekmovalja inž. Rade Kovačević, sodnik pa Jelko Stoj-savljčič.

nedeljo največja odlika radijcev. Rozman, Milanović, Primc in Mesojedec so kot za šalo razbijali jalove napade gostiteljev, z dobro igro se jim je pridružil še Kosič, v drugem polčasu pa je tudi Kramar dokazal, da še zna igrati nogomet. Navzile zmagi trener Gugolj po tekmi ni bil posebej vder, razlog za to so bili rumeni kartoni. Po dva imajo Prelogar, Oblak in Primc, pred vrati pa je tekma z okrepljenim Potrošnikom, ki še ni izgubil vseh upov za obstanek v ligi. Le zmaga bi potrdila goriški dosežek in tega se v klubu dobro zavedajo. Na srečo je rezervna klop dovolj močna, v ekipo se vračata Juršič in Pavlin, svojo priliko čaka mladi Zami-da, tu so še Kostrevc, Martinović, Vrbovec, Bracovič. Čas je torej tudi za prvo spomladansko zmago in prvi spomladanski zadetek pred zvestimi domačimi gledalci. Tekma se bo pričela ob 16.30.

Hud spodrsrlaj v boju za eno prvih dveh mest, ki v prihodnji sezoni vodita v I. ligo, pa so si v nedeljo privoščili Kočevci. V Šmartnem so ostali praznih rok in težko, da jim bo to uspelo nadoknaditi zaostanek petih oziroma štirih točk. Še zlasti, ker Primorje in Istragas Jadran igra dobro, brez nihanj in spodrsrlajev. Škoda, kajti Kočevci so v pripravljalnem obdobju pokazali odlično formo, znova pa se je potrdilo staro pravilo, kako so prvenstveni obračuni nekaj povsem drugega od prijateljskih tekem.

B. B.

IGOR KOGOJ DVANAJSTI

NOVO MESTO — Andrej Švent nam je tik pred zaključkom redakcije posredoval razveseljujočo vest, da se je novomeški triatlonec Igor Kogoj na drugi letošnji tekmi za svetovni pokal v Ironman triatlonu v Avstraliji uvrstil na odlično 12. mesto. Kogoj je za zmagovalcem zaostal približno 40 minut, ta dosežek pa ga je že uvrstil na svetovno prvenstvo, ki bo 30. oktobra na Havajih.

NOVOLES DRUGI

ZAGRADEC — Na uvodnem tekmovalju državnega prvenstva v raftingu na Krki od Zagradca do Drašče vasi je nastopilo kar 23 ekip Slovenije, Avstrije in Nemčije. Zmagal je Bober Ljubljana pred Novolesom Straža in Rojalom Ljubljana, lanskim zmagovalcem v skupnem seštevku. Žužemberk je bil osmi, najboljša tuja ekipa pa je bila Haag iz Nemčije.

šport

Prvoligaških bojev za zelenimi mizami je konec

Novotehna šesta, Melamin pa sedmi

KOČEVJE, NOVO MESTO — V soboto se je končalo drugo državno namiznoteniško prvenstvo. Z velikim presenečenjem seveda, kajti naslov najboljšega v Sloveniji se je po dolgih letih preselil iz Ljubljane, prvaki so postali igralci rad-gonskega Arconta.

Novomeška Novotehna je prvenstvo končala na šestem mestu, več od ekipe brez Smrekarja ni bilo moč pričakovati. Bojzani pred izpadom iz lige pravzaprav ni bilo, kočevski Melamin in kranjski Merkur sta bila pač preslaba nasprotnika za solidno novomeško vrsto na čelu s Hribarjem. Prav Kočevci so v drugem delu prvenstva naredili nemogoče: zbrali so štiri točke, premagali Merkur in Novotehno ter ostali v ligi. Tako slednjo Kranjčani zapuščajo, na njihovo mesto pa prihaja ekipa Vesne iz Zaloga.

TENIŠKE NOVICE

Do sobote, 10. aprila, zbirajo v TK Novo mesto prijave za dveletno teniško šolo, ki se bo pričela ta mesec na igriščih v Portovaldu. Prijave zbira sekretar kluba Marko Rems na telefonskih številkah 21-712 (dopolodne) in 28-236 (popoldne). Sestanek s starši in otroki bo 15. aprila, vsi prijavljeni bodo o tem pravočasno obveščeni.

Teniška igrišča v Portovaldu bodo te dni odprla vrata številnim ljubiteljem tega športa. Letno članarino in igralnino v to-larski protivrednosti 120 DEM (odrasli) in 100 DEM (mladina) bo moč ob pone-deljkih, sredah in petkih med 16. in 18. uro poravnati na igriščih, vsakodnevno pa v Dolenjski prodajalni športne opreme na Kidričevem trgu.

Novomeška zmaga v Avstriji

Boštjan Mervar dobil kolesarsko dirko za Veliko nagrado Gleisdorfa — Ugnal celo profesionalce — Zmagoslavje pionirjev v Gorici

NOVO MESTO — Boljšega uvoda v letošnje dolgo in naporno kolesarsko sezono si v KD Krka ne bi mogli želeli. Boštjan Mervar je minuli vikend zmagal na eni največjih spomladanskih dirk v Avstriji, preizkušnji za Veliko nagrado Gleisdorfa, na kateri je nastopilo kar 195 tekmovalcev, med njimi vsi najboljši avstrijski amaterji in profesionalci.

Boštjan je med drugim ugnal tudi Paula Poppa, enega boljših sprinterjev med profesionalci, in Dietmarja Hauerja. Sicer pa je bil eden junakov dirke Gorazd Stangelj, ki je po 161 prevoženih kilometrih pobežnil glavni in narekoval hud tempo. Zasedlovalci so ga s skupnimi močmi ujeli šele šest kilometrov pred ciljem, to pa je bila prilika za ostale krkaše, predvsem sprinterje. Boštjan Mervar je dokazal, da je vrhunski sprinter, kot strela se je pognal iz množice štiridesetih tekmovalcev in s prednostjo desetih metrov prvi prevozil ciljno črto. Od ostalih Novomeščanov se je izkazal še Milan Eržen, ki je zasedel sedmo mesto. Drugi del članske eki-

pe Krke je v soboto nastopil na dirki v italijanskem Col San Martinu; vodja ekipe Miran Štih nam je sporočil, da sta se zlasti Glivar in Ravbar dobro kosala s konkurenco.

Starejši mladinci so ta vikend tekmovali na Reki, kjer je bil med 70 tekmovalci na 120 kilometrov dolgi progi Filip Četrti, Murn 7, in Kastelic 9; mlajši mladinci pa so nastopili v italijanskem Logneru. Proga je bila dolga 65 kilometrov; kot tretji je na cilj pripeljal Dreganc, Macele pa je bil peti. Edina domača dirka, na kateri so minuli vikend nastopili krkaši, je bila tekma v Gorici za nagrado Mebla. Dirka je minila v zmagoslavju novomeških kolesarjev:

med pionirji A je na 22 kilometrov dolgi progi zmagal Peter Ribič pred Pediščičem in Šostaričem (vsi Krka), med pionirji B, ki so morali prevoziti 11 kilometrov, pa je zmagal Zrimšek pred Logarjem in Drobničem (vsi Krka).

ZMAGA SOP NOVOLINE

LJUBLJANA — Mlajši mladinci SD SOP Novoline iz Leskova pri Krškem so državnih prvaki in streljanju s serijsko račno puško. Ta uspeh so si pristreljali na sobotnem državnem prvenstvu v Ljubljani, njihovo zmagoslavje pa je dopolnil še Boštjan Arh z osvojitvijo srebrne medalje v posamični konkurenci.

E. SEČEN

Slovo Opreme od finala

Tudi v drugi polfinalni tekmi je Oprema izgubila proti Krimu Electi — Ljubljanski finale

Rokometašicam Opreme podvig ni uspel. Tudi v drugi polfinalni tekmi končnice prvotligaškega prvenstva proti Krimu Electi so ostali praznih rok. Bolj ali

manj pričakovani finale bo tako Belinka Olimpija-Krim Electa. Svojo priliko so Kočevke zapravile v prvi tekmi na domačem parketu, ko bi lahko z nekaj več odločnosti in sreče izsilile še tretjo tekmo. Tako pa je bil sobotni gbračun v dvorani na Galjevici bolj ali manj formalnost. Gostiteljice niso dovolile presenečenja, vodile so že s 24:12, na koncu pa so Kočevke visok poraz le nekoliko ublažile. Resnici na ljubo moramo povedati, da je tak razplet tudi pravičen, Ljubljankanke so pač boljša ekipa. Kočevska Oprema je veliko dosegla že z uvrstitvijo med štiri najboljše ekipe v Sloveniji. Cilj letošnje sezone je tako izpolnjen, škoda le spodrsrlaja v pokalnem tekmovalju, kajti tudi tam se je Kočevkam namihala uvrstitev celo v finale in s tem ponovitev lanskega podviga.

BREŽIČANI V II. SKL

BREŽICE — Košarkarji brežiškega Converta so tudi v drugem srečanju za vstop v II. slovensko ligo premagali KK Jesenice, tokrat s 76:60, in tako dosegli zastavljeni cilj - igranje v drugi državni ligi.

MEDALJE ZA NOVOMEŠKE KARATEISTE

LJUBLJANA — Minulo nedeljo je bilo v Ljubljani prvo državno prvenstvo v mehkejši obliki full contacta, na katerem je nastopilo tudi novomeško zastopstvo pod vodstvom trenerja Šemsa Šehića. Damir Ivandič, Gašper Cajner, Borut Rolih, Tomaž Naranč, Sebastjan Lazar, Iz-tok Plevnik, Goran Jakše, Borut Bratož in Aleš Suhorepec so med 72 tekmovalci pokazali veliko znanja in borbenosti. Zlasti velja to za Lazarja, ki je v svoji kategoriji zmagal, Bratož in Plevnik sta bila druga, Jakše pa tretji.

S KEGLJAŠKIH STEZ

Milena Veber, članica trebanjskega Mercatorja, je ponovila lanski uspeh in zmagala na posameznem prvenstvu Dolenjske. Končni vrstni red: Veber 808 po-drtih kegljev, Zupančič 781, Flisar 775, Prust 754, Veber 715, Jeraj 685 itd. Veberova in Zupančičeva bosta tako nastopili na II. državnem prvenstvu, ki bo 17. in 18. aprila.

Štiri kegljalke trebanjskega Mercatorja bodo jutri nastopile na XI. turnirju za Pokal jame v Postojni, kjer bo kegljalo 76 tekmovalk iz dvanajstih slovenskih klubov. (ng)

Velik klub v majhnem mestu

V KD Krka čakajo na prvo člansko medaljo s svetovnih prvenstev ali olimpijskih iger — Jože Peterlin o ciljih in kandidaturi za mladinsko SP

NOVO MESTO — Nekdo je pred dnevi posrečeno izjavil, da je KD Krka velik klub v majhnem mestu. Res so kolesarji v vseh pogledih za vzor ostalim športnim okoljem: z organiziranostjo kluba so kos domala vsem težavam, ki jih prednje postavljajo čas in razmere, v katerih živimo; delajo strokovno in načrtno, kar potrjuje rezultati; skrbijo za lasten kader in mislijo na jutri. Ni jim dovolj lanskih štirinajstih naslovov državnih prvakov, niso jim dovolj lani osvojene točke svetovnega pokala, zadovoljni bodo šele, ko bodo imeli v žepu prvo člansko medaljo s svetovnega prvenstva ali olimpijskih iger.

Jože Peterlin je ob Marjanu Zupanču in Peterlinu Majesu že dolga leta eden stebrov kluba, sprva kot človek, ki je skrbel zgolj za denarno pokritje ambicioznih načrtov, danes pa v vlogi predsednika KD Krka, kluba, pod čigar okriljem dela in tekmuje okoli sto ljudi, 70 med njimi je tekmovalcev. »Lanska bera je bila imenitna, za letošnje pričakujemo, da bo še boljša. Priprave so bile dolge, temeljite in strokovne, temu primerni so naši cilji. Člansko vrsto čakajo številni nastopi v tujini, omenim naj le dirko po Spodnji Saški v Nemčiji med 13. in 22. aprilom, Milk Race v Angliji, dirke v Luksemburgu, Franciji, Italiji, Portugalski, Bolgariji, Norveški, Avstraliji, Švici, Češki, Slovaški, Nizozemski. Kot zanimivost naj dodam, da se bomo po dolgih letih znova pojavili na največji amaterski dirki Tour d'Avenir in še bi lahko naštevali. Tu so seveda še vse pomembne domače preizkušnje, državna prvenstva itd. Ne dosti manj naporen je plan nasto-

pov starejših mladincev, ki jih čaka 20 dirk doma, 40 v tujini, ob teh pa še šest etapnih dirk. Mlajši mladinci bodo na startu štiridesetih dirk v Sloveniji, Italiji in Avstriji, pionirji pa bodo startali dvajsetkrat. Osrednja pozornost bo seveda veljala članskemu svetovnemu prvenstvu na Norveškem, kjer so med kandidati za dres z državnim grbom Papež, Štangelj, Fink, Ravbar, Mervar in Glivar, ter merjenju najboljših mladincev sveta v Avstraliji, kjer so med kandidati za nastop tudi Murn, Filip, Gašper in Kastelic. Ni skrivnost, da od članskega nastopa na svetovnem prvenstvu pričakujemo uvrstitev med prvo dvajseterico, reprezentanca pa naj bi se uvrstila med prvih šest ekip. Seveda slednje ni odvisno le od Krke.»

KD Krka pa se že nekaj let spogleduje tudi z organizacijo svetovnega prvenstva mladincev. Jože Peterlin, ki je tudi slovenski delegat v Evropski kolesarski zvezi UEC, pravi tako: »Danes smo tako daleč, da lahko z veli-ko verjetnostjo upamo, da bomo na kongresu svetovne kolesarske zveze UCI, ki bo v času svetovnega prvenstva avgusta v Oslu, uradno predali kandidaturu za organizacijo svetovnega prvenstva mladincev leta 1996. Dolenjska podpira ta projekt, čeprav nam do realizacije manjka še precej. V prvi vrsti velodrom, ki naj bi po zadnjih dogovorjanjih zrasel v Portovaldu. Šlo naj bi za večnamenski objekt, ki bi hkrati ponudil možnost povezave s sosednjimi državami v obliki organiziranja nekakšne lige dirkališnih tekmovalj. Naslednji večji problem bo nastanitev udeležencev; organizacija prvenstva bi bila nemara lepa prilika, da Novo mesto naposled dobi dostojen hotel, da drugih koristi takšnega dogodka — v mislih imam predvsem promocijo mlade države — ne naštevam posebej.»

Da so lahko v Krki kos takšnemu zahtevju, so pokazali tudi letos, ko so v svoje roke vzeli organizacijo prve dirke po Sloveniji, naslednice dirke Alpe-Adria. Dirko so uspešno predstavili na zadnjem kongresu evropske zveze v Milanu, kjer je bila deležna številnih pohval. Rezultat slednjih je bila odločitev o njeni uvrstitvi v višjo kategorijo tekem svetovnega pokala. Maja se tako ljubiteljem kolesarstva na Dolenjskem obeta res vrhunska prireditve.

Ni kar tja v en dan na skupščini KD Krka prejšnji teden izjavil Franc Hvast, direktor slovenskih kolesarskih reprezentanc: »KD Krka je prevzela vodilno vlogo v slovenskem kolesarstvu, tako tekmovalno kot organizacijsko.»

B. BUDJA

Jože Peterlin: »Avgusta naj bi v Oslu predali uradno kandidaturu za organizacijo mladinskega svetovnega prvenstva leta 1996.«

DVOJNO OLIMPIJSKO SREBRO — Nevenko Ravnohrib je sprejel predsednik Franci Koncilija. Na sliki levo: mentorica in trenerka Alenka Podkrižnik. (Foto: Janez Pavlin)

Nevenki olimpijska medalja

Nevenka Ravnohrib je na olimpiadi prizadetih osvojila dve srebrni medalji

NOVO MESTO — Devetnajstletna Nevenka Ravnohrib, doma s Sel pri Ratežu, je že od rojstva lažje prizadeta in dela v Delavnici pod posebnimi pogoji v Smihe-lju. Njen konjiček je smučanje in letos se je uvrstila v slovensko smučarsko reprezentanco, ki je prvič zastopala barve Slovenije na olimpiadi prizadetih v avstrijskem Schaladmingu 24. in 25. marca. Bila je uspešna in Sloveniji med 1572 udeleženci iz 63 držav sveta prislužila dve srebrni medalji v slalomu oz. veleslalomu.

Tudi po zaslugi mlade Novomeščanke se je Slovenija pridružila mednarodni organizaciji »Special olympics«. Za uspeh ji je s telegramom čestital tudi predsednik Milan Kučan, v tem tednu pa bo vseh 12 slovenskih udeležencev olimpiade sprejel predsednik olimpijskega komiteja v Ljubljani. Slovenska reprezentanca je bila na svojem prvem nastopu zelo uspešna, saj je osvojila kar 18 medalj (5 zlatih, 11 srebrnih in 2 bronasti).

»To je le del terapije za prizadete, ki jim pomaga, da lažje najdejo stik z normalno družbo,« pravi mentorica in Nevenkina trenerka Alenka Podkrižnik, ki je imela s pripravami na pot veliko dela. Na sprejemu pri predsedniku občine Franciju Konciliji se je zahvalila vsem, ki so pomagali, da so se njene in Nevenkine želje uresničile. Zahvala velja zavarovalnici Tilia, Izvršnem svetu občine Novo mesto, Dolenjskemu listu, Mercatorju, podjetju Gorjan-cji, Obrtni zbornici, Novotehni, Ergu Dvor in nekaterim drugim.

J. PAVLIN

Zdravila za bolnišnice na Hrvaškem

Prošnja za pomoč

Ob nedavnem obisku delegacije Izvršnega odbora Zveze združenj borcev in udeležencev NOB Slovenije pri borbeških in veteranskih organizacijah Republike Hrvaške so nas obvestili o velikem številu ranjenih na Hrvaškem ter zlasti iz Bosne in Hercegovine, ki se zdravijo v hrvaških bolnišnicah. Življenja ljudi v teh deželah so težko prizadeta zaradi njihove nenehne izpostavljenosti agresivni vojni izčrpanosti, katere žrtve je predvsem civilno prebivalstvo, zlasti žene in otroci. V bolnišnicah na Hrvaškem je veliko pomanjkanje zdravil in sanitetnega materiala. Zato je Združenje hrvaških vojnih veterancev zaprosilo vse borbeške in veteranske organizacije v svetu za nujno humanitarno pomoč. Zaposili so nas, da bi Zveza združenj borcev Slovenije s tem seznanila svoje članstvo in slovensko javnost, ter nam izročili seznam zdravil, ki jih najbolj primanjkuje.

Izvršni odbor Zveze združenj borcev Slovenije je sklenil, da v vrstah lastne organizacije kakor tudi v širši slovenski javnosti organizira humanitarno akcijo zbiranja pomoči za nakup zdravil, ki jih bomo poslali hrvaškim bolnišnicam. Pozivamo vse, ki so pripravljeni podpreti to našo humanitarno akcijo, da nakažejo svoj prispevek na žiro račun 50100-678-45473 z oznako "zdravila za hrvaške bolnice".

ZZZB NOB Slovenije

Veliko gnilega v zadrugi in HKS

Odgovor na članek s tem naslovom, objavljen v Dolenjskem listu 14. januarja, ter na članek z naslovom Ekipa rešuje, zadruga razpada (DL 1. aprila)

V prvem članku, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu, z zgovornim naslovom Veliko gnilega v zadrugi in HKS, novinarka ga. Dušič-Gornik navaja oceno g. Antona Zevnika o moji primernosti in strokovnosti glede mojega imenovanja za vršilca dolžnosti direktorja Kmečke zadruge Brežice. Ko se moje ime zopet pojavi v časopisu 1.4.1993 v članku »Ekipa rešuje, zadruga razpada« pa avtorica članka navaja, da se je potrdila teza g. Antona Zevnika iz prejšnjega članka. Glede strokovnosti ocene g. Zevnika sem mnenja, da o njej ni potrebno dati posebnih izjav. V nobenem od obeh člankov pa ni omenjeno, da je bila zadruga ob mojem imenovanju za v.d. direktorja v zelo slabem finančnem položaju. Po slabih treh mesecih (13.3.1993) me je isti Upravni odbor, ki me je imenoval, tudi razrešil funkcije v.d. direktorja zadruga. Na mesto v.d. direktorja je Upravni odbor na isti seji imenoval g. Romana Baškoviča, ki pa do tega dne ni bil upokojen. Do svoje razrešitve sem se trudil voditi zadrugo tako, da je bilo njeno poslovanje normalno. Po moji razrešitvi pa je zadruga širši račun blokirala. Članek »Ekipa rešuje, zadruga razpada« nikjer ne govori o tem, da je reševalna ekipa sestavljena iz istih ljudi, ki so sedeli v organih upravljanja zadruga zadnji dve leti in so zadrugo z direktorjem g. Romanom Baškovičem tudi pripeljali do stanja, v katerem je danes. Nič se ne zamisli nad strokovnostjo ali primernostjo vodje reševalne ekipe g. Pribožiča, ki je bil zadnji dve leti predsednik Nadzornega odbora zadruga, ali nad strokovnostjo direktorja g. Romana Baškoviča ali g. Gramca, podpredsednika Upravnega odbora zadruga.

V obeh člankih se omenja tudi HKS

in se govori o v.d. vodji HKS, nikoli pa ni bilo zapisano njeno ime, omenjena je samo kot »njegova žena«. V.d. vodja HKS, Nataša Tičar, sem bila imenovana na to funkcijo decembra 1992 na seji Upravnega odbora HKS. V članku z dne 1.4.1993 se omenja AFERA, ki sem si jo privoščila po razrešitvi mojega moža Bojana Tičarja, nakar so razrešili še mene. K moji razrešitvi ali aferi, kot je napisano v članku, je potrebno povedati še nekaj podrobnosti. Kmečka zadruga pod vodstvom direktorja g. Baškoviča ni poravnala tekočih obveznosti do HKS v letu 1992. Zato je bilo ogroženo poslovanje HKS-a, ob tem pa tudi ostale soustanoviteljice niso hotele poravnati tekočih obveznosti zaradi za-

druge. Ko g. Baškovič ni bil direktor, je zadruga poravnala vse obveznosti za leto 1992, po njegovi vrnitvi pa je zadruga zopet prenehala poravnati obveznosti do HKS. Takšnemu poslovanju sem se uprla in zavarovala poslovanje HKS-a z vnovčitvijo akceptnega naloga, katerega je izdala zadruga za zavarovanje kreditov, ki jih ima pri HKS. Zaradi moje nepostojnosti glede zavarovanja poslovanja HKS-a sta mi g. Roman Baškovič in g. Vojko Šušterič 18.3.1993 vročila sklep, s katerim se razrešujem funkcije v.d. vodje HKS in se mi prepoveduje vstop v prostore HKS in prostore zadruga. Sklep z razrešitvijo mi je bil vročen brez predhodnega sestanka Upravnega odbora HKS-a, o (ne)zakonitosti navedenega sklepa pa bo svoje povedalo sodišče.

V enem izmed člankov se tudi navaja, da se denar preliva od podjetij soustanoviteljic k zadrugi in kmetom, kar pa ne drži. Res je, da imajo ravno kmetje največ denarja naloženega v HKS-u in se lahko preliva denar le od kmetov v podjetja.

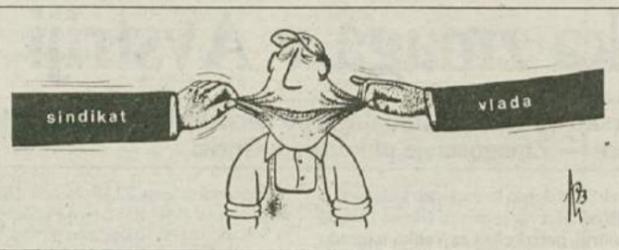
S tem odgovorom oziroma pojasnilom predvsem na zadnji članek, objavljen pod naslovom »Ekipa rešuje, zadruga razpada«, sva si dovolila osvetliti stvari v zvezi s Kmečko zadrugo Brežice in HKS ter priimkom Tičar iz drugega zornega kota, s tem pa ne dvomiva o dobronamernosti pisanja novinarka, gospe Dušič-Gornik.

NATAŠA TIČAR, dipl. oec.
BOJAN TIČAR, ing.

ZAHVALA NOVOMEŠKIH ŠTUDENTOV

Klub novomeških študentov se zahvaljuje Krki, tovarni zdravil LB — Temeljni dolenjski banki ter zavarovalnici Tilia, ki so s svojimi prispevki omogočili uspešno izvedbo letošnjega brucovanja novomeških študentov. Zahvaljujemo se tudi g. Miru Škufci, direktorju Gostinstva Novo mesto, in upravi Mladinskega kulturnega centra za njun prispevek, s katerim smo lahko pripravili prijetno letošnje brucovanje.

MARKO KRALJ
predsednik KNŠ

V babičini skrinji!

Uspel etnografski projekt šmihelskih petošolcev

NOVO MESTO - V sredo, 31. marca, so učenci petih razredov šmihelske osnovne šole dokončali projekt, imenovan "Pukajmo v babičino skrinjo", in iz zbranega gradiva za javnost pripravili zanimivo razstavo. Navzoči so imeli kaj videti, saj so se učenci naše dediščine, take, ki jim je še dosegljiva na domačih podstrešjih in shrambah ter v raznih zapiskih, temeljito lotili.

Na stenah in mizah v šolske telovadnice je bilo tako kaj videti. Na stenah so viseli plakati, popisani z ljudskimi pregovori, stari slovenskimi imeni za mesce, ter številni spisi na temo razstave, mize pa so bile obložene z najrazličnejšimi stari predmeti: likalniki, petrolejkami, karbidovkami, mlinčki, z žico zvezanimi lončenimi posadami, stari

orodjem, knjigami, učbeniki, molitveniki, spominski knjigami in drugim. Manjkalo ni niti prhov ter potic in pogaç, narejenih po babičinih receptih. Vse je bilo lepo opremljeno s podatki o poreklu predmeta in o njegovi starosti.

Zbiranje "bogastva iz babičine skrinje" je poskus pri mladini izostriti posluš za kulturno dediščino in za spoštovanje vrednot, ki so oblikovale našo narodno identiteto. Zbrani predmeti in pisni izdelki dokazujejo, da je bil ta cilj dosežen. Projekt so učenci delali štiri mesece, idejo zanj so dali učitelji slovenskega jezika, v njem pa je poleg učencev sodelovalo tudi pet učiteljev in knjižničarka, mentorici pa sta bili Fanika Prime in Anica Bugar.

R. ŠKOF

Najstarejši še pridno dela

Jože Južnič iz Slavskega Laza je te dni praznoval 90 let — Obrezal trto — Lovec in ribič

Jože Južnič iz Slavskega Laza je 22. februarja praznoval 90-letnico rojstva. Sam je pred nekaj dnevi spet napravil drva in obrezal trto pri hiši ter opravil še mnoga druga dela.

Rojen je bil leta 1903 v Slavskem Lazu, kjer živi še danes. Za časa stare Jugoslavije je odšel na delo v francoske premogovnike. Tam si je zaradi prepaha prehladil ušesa, zato nekoliko slabše sliši. Med drugo svetovno vojno je bil v internaciji, nato pa v partizanih, kjer je bil ranjen.

Po vojni je bil zaposlen pri Upravi gojitvenih lovišč Slovenije. Največ, kar 36, je uplenil divjih prašičev; najtežji je imel kar 200 kg. Največ dela pa je imel s tistim, ki mu je hudo ranjen pobegnul na Hrvaško in so mu ga pomagali iskati hrvaški lovci. Ta, katerega trofejno ima, je tehtal 135 kg.

Posebno zaslužen je Jože Južnič, s katerim sva se pogovarjala prav na njegov god, 19. marca, za razvoj ribogojstva v Sloveniji. On je tisti, ki je postavil na noge slovenski zavod za ribištvo. Prej so namreč odvajali ribe za razplod z mrežo, prav Jože Južnič pa je kljub pimslekem takratnih ribogojcev, uvedel odlavljanje plemenic z agregatom. Pri Slavskem Lazu je uredil tudi vališče za ribe, kjer je vzgajal sulce in lipane. Pove, da je smukal samico sulca, ki je bila teža 18 kg, pod njegovim vodstvom pa je neki ribič iz Ljubljane uplenil 15 kg težkega sulca in to je bil tudi najtežji uplenjeni sulc

LOVEC IN TROFEJA — Na fotografiji sta 90-letni Jože Južnič in njegova trofejna divja prašič. Južnič je dobitnik več lovskih, ribičkih in partizanskih odlikovanj.

na območju Kolpe, kjer je bil on ribički čuvaj in vodič.

Jože Južnič ve še več zanimivih zgodb o svojem srečanju z medvedmi pa o lovu lisic itd. Ve tudi, zakaj se reče njihovi vasi Slavski Laz, zakaj se imenuje slap pri Tišpenpolju Nežica, kako je dobila ime bližnja Koblija jama itd. Vendar o tem kdaj kasneje.

J. PRIMC

Volitev ne priznamo za veljavne

Pod plaščem demokratičnosti so bile volitve v organe KS Trebnje izvedene na nedemokratičen način, ki je močno spominjal na stare komunistične čase

Potek volitev v skupščino KS Trebnje je potekal, kot smo slutili, na nedemokratičen način. Spominjal je na komunistične čase. Tudi ljudje, ki so pripravljali volitve, so uporabili znanje in prakso iz preteklosti, čeprav sedaj pripadajo strankam, katerim naj ne bi bila beseda demokracija »spanska vas«.

Kot smo omenili v našem zadnjem pismu, naša stranka in tudi ne krajni KS Trebnje niso imeli nobenega vpliva na določitev pravil o volitvah, na sestavo volilnega odbora KS ter na določitev volilnih odborov na voliščih. Predvidena ni bila nobena kontrola. Brez tega pa ne moremo trditi, da so bile omenjene volitve demokratične.

Dejstvo je, da primanjkuje veljavne zakonodaje, vendar to ne opravičuje sestavljenega pravilnikov, da so si izmislili nestrokovna in nedemokratična pravila o volitvah. Celotni členi v pravilniku so si bili v nasprotju. Iz nam neznanih razlogov so bila sprejmeta volilna območja, tako da ni bilo doseženo približno enako število volilcev v volilnih območjih. Čudna je bila tudi zahteva, da moramo tam, kjer smo volili dva kandidata, obkrožiti dejansko tudi dva kandidata. Zaman smo čakali na volilne razglase o kandidatih; morali bi namreč biti obešeni na javnih mestih vsaj 7 dni pred volitvami. Ljudje so negodovali in niso vedeli, ali volitve sploh bodo in kdo so kandidati. Namen skupine ljudi (lobija) je očitno bil, da pride na volitve čim manj ljudi ter da bi bilo malo razprave o kandidatih med ljudmi. To se je očitno posrečilo. Druga nesramnost pa je bila, da na volilnem listku niso bili navedeni predlagatelji kandidatov. Dobilni smo odgovor, da so to želele stranke. Naše stranke o tem ni nihče vprašal.

PROŠNJA NOVINARJEM

Vljudno Vas prosimo, da ste pri navajanju strankarske pripadnosti poslancev, zlasti poslancev Samostojne poslanske skupine (Marjana Staniča, Saša Lapa, Braneta Eržena, Irene Oman in Marjana Poljska), pazljivejši, saj ste doslej pri njihovem navajanju običajno nepravilno uporabljali ime stranke. Omenjeni poslanci so samovoljno izstopili iz poslanske skupine, kasneje pa so bili izključeni tudi iz Slovenske nacionalne stranke; torej niso več člani Poslanske skupine SNS niti člani stranke. So le člani Samostojne poslanske skupine.

Vodja:
ZMAGO JELINČIČ

Prepričani pa smo, da je bila to nakana dveh strank, ki v tem trenutku postavljata po svoji volji kandidate v razne občinske organe. Bilo jih je strah, da bi volilcem javno predstavili svoje kandidate. S tem so bili volilci zavedeni.

Zaradi vseh omenjenih postopkov ne moremo priznati teh volitev za veljavne. Cilj nekaterih je bil dosežen s tem, da so bili izvoljeni ali določeni v skupščino KS. Tako bodo lahko pod plaščem demokratičnosti odločali naprej. Vemo, da se pripravljala referendum za nov samoprispevek. To je bil verjetno tudi eden izmed razlogov, da so bile izvede-

Mirna gora naj ostane mirna gora

Prvoaprilska šala: teniško igrišče na vrhu?

V zadnjem Dolenjskem listu (1.4.1993) me je ob sicer spodbudni novici o obnovi planinskega doma na Mirni gori zbudil pripis o nameri planinskega društva, ki naj bi načrtovalo ureditev teniškega igrišča na najvišjem belokranjskem vrhu. Upam, da je to le prvoaprilska potegavščina tako imenovanih vitezov razvoja, saj drugače ne smejo (!?) ideje ni mogoče razumeti.

Mirna gora, 1048 metrov visoki vrh roškega pogorja, je ena najbolj obiskanih planinskih, pohodniških in izletniških točk na Dolenjskem. Vpeta je v razvejeno mrežo planinske Trdinove poti, pred časom pa je dostop na vrh poestrila tudi gozdna učna pot Planina—Mirna gora. Razgledi z vrha razglednega stolpa, preurejenega zvonika nekdanje cerkve, so enkratni. V okolici je izjemna narava, ki jo prežema preteklost, povezana s Kočevarji in z bogastvom ljudskega izročila.

Presenetljivo, če že ne neverjetno, je, da prav planinci razmišljajo o ureditvi teniškega igrišča na katerikoli planinski točki. Tovrstne ureditve predstavljajo v zadnjem času popularno obliko zadovoljevanja potreb po športni in rekreativni dejavnosti v urbanih okoljih, kjer se je kot kuga razlezla v primernih ali pa neprimernih lokacijah. Zato upam, da bodo vsaj planinci po tehtnem premisleku doumeli, da na tak »posvečen« košček sveta, kot je Mirna gora, teniško igrišče ne sodijo.

Mirna gora naj ostane »mirna« gora; ohraniti mora čimbolj naravno podobo in lepoto, ki je že tako ogrožena s številnimi obiski predvsem motoriziranih »planincev« in nedeljkih piknikarjev, saj ti pogosto nimajo pravega odnosa do narave.

ANDREJ HUDOKLIN

Potoške vesti

• Kakih 100 ha pretežno gozdnih površin, ki so bile nekoč skupni pašniki, posamezni nerazmejni deli pa vključeni na posamezne kraje, spet burijo duhove. Ti pašniki so bili po zadnji vojni nacionalizirani, in so, ker se je pašna živina opuščala, postali gozdovi, s katerimi je gospodarilo ali še vedno gospodarji GG in po katerih je spet roko stegnila država. Krajanje pa si s takimi krivičnimi prenesenimi pravicami ne strinjajo. Res je težko ugotoviti velikost in lokacijo posameznih deležev, še težje je ugotavljanje dedičev, zato predludje mnenje, naj gozdovi in podobne površine ostanejo v lasti vaških skupnosti.

• Konec leta 1992 je kraj imel 1655 stalnih prebivalcev ali 0,5 odst. več kot leto poprej. Rahlo povečanje gre verjetno na račun priseljenih oseb, saj se je v preteklem letu po podatkih Matičnega urada rodilo 29 otrok, prav toliko občanov pa je umrlo.

• Zadnji občinski samoprispevek se bo junija iztekkel. Kar nekaj se je s tako zbranim denarjem postorilo, glavni namen, telefonija, pa ni uresničen; zlasti velja to za krajevno skupnost Loški Potok. O obljubljenih nekaj sto telefonskih priključkov ni ne duha ne sluha. Več je bilo narejenega v občinskem središču glede telefonije, kar posredno vpliva na boljše povezave v celotni občini, razočarani pa so naročniki, ki že desetletje čakajo na telefonski priključek. Pri KS Loški potok premissljujejo o novem samoprispevku, ki pa naj bi bil izključno lokalnega značaja.

• Čeprav društvene dejavnosti vse bolj usihajo, je treba za športno društvo reči kar nekaj spodbudnih besed. Zlasti gre novemu vodstvu pohvala, da so zažele tudi dejavnosti, ki so bile do nedavnega nekako v sencni malega nogometu. To velja predvsem za košarkarje, ki že dolgo pridno trenirajo. Da so dosegli primerno kvaliteto, pričča tudi odigrana tekma s košarkarji območne ZS Triglav Ljubljana.

A. KOŠMERL

SKLAD ZA DRAGE MEDICINSKE PREDMETE

NOVO MESTO - V sklad za drage medicinske instrumente pri OORK so prispevali: nečakinja Nežka Jordan in Anica Obranič pokojne Marije Kotar za nego in lajšanje bolečin v Splošni bolnišnici Novo mesto 5.000 tolarjev; družina Kastelic iz Novega mesta namesto cvetja za pokojnega Franca Gorencsa s Ceste herojev 5.000 tolarjev; sosedje iz Ceglence pri Novem mestu namesto venca za pokojno Vido Zupančič 6.500 tolarjev; Somrakovi sorodniki namesto venca za Ano Somrak 5.000 tolarjev; Ana Počrvina z družino iz Muhaberja pri Novem mestu namesto cvetja na grob pokojne Anice Somrak 7.000 tolarjev; sosedje iz Paderšičeve ulice v Novem mestu ostanek od cvetja za pokojno Anico Somrak 4.100 tolarjev. Vsem darovalcem iskrena hvala!

POPRAVEK

V 12. številki našega lista je v rubriki »Halo, tukaj je bralec Dolenjska« v odgovoru o dolgi čakalni dobi v zobodravniku v trebanjskem zdravstvenem domu prišlo do neljubne napake, kjer smo konkretnega zobozdravnika opredelili za najboljšega. Namen članka pa ni bil rangiranje delavcev.

Uredništvo

Otroci prišli domov lačni

Petdnevno taborjenje otrok iz VVZ Krško na Logu pod Mangartom ni bilo takšno, kot so ga predstavili staršem

K pisanju me je vzpodbudil članek o postojnski šoli v naravi. Takih šol in vrtec je pri nas še veliko. Da pa na tem področju ni prave konkurence, pričča dejstvo, da svoje otroke prepuščamo nepedagoškemu prijemom in še manj pedagoškemu pedagogom.

V Krškem že več let VVZ organizira taborjenje na Logu pod Mangartom. Starši smo bili na sestanku zavedeni, saj so nam predstavili program petdnevnega taborjenja kot tečaj smučanja pod vodstvom smučarskega voditelja na umetnem snegu - to je bilo vključeno v ceno taborjenja. Tudi pri prehrani ni bilo tako, kot so nam obljubili, otroci so bili lačni, hrana je bila neustrezna. Trdim, da je bilo nad tem premalo kontrole in rečem samo hvala bogu, da so se nam vrtili celi, zdravi še zdalece. Naj omenim tudi komfort, ki so ga bili deležni nekateri otroci: tudi po trije so spali na dveh posteljah! Oskrbnina za pet dni je znašala 140 nemških mark brez

računa. Ker pa se je na dan odhoda tako mudilo, je vzgojiteljica denar zaokrožila, tako je nastala razlika 330 tolarjev njim v dobro! Da pa je to letovanje prišlo ceneje, kot sicer, je VVZ poprosil tudi krška podjetja in vožnja z avtobusom je bila zastoj.

Ni dvoma, da se je nekdo pošteno okoristol. Dragi naši pedagozi, ali se zavedate, kako smo zbrali denar za to? Vsi sorodniki smo pomagali, da naš otrok ni imel ne svoje postelje ne ustrezne prehrane, da o snegu ne govorimo. Zadnji dan so dobili le zajtrk, domov pa so prispeli ob 5. uri popoldan. Kje so meje, kje je etika? Rada bi bila kritična, ne kritizerska, zato sprejmite to razmišljanje za ravnanje v bodoče. Poskus, da bi se pogovorili, je na znanih primerih naletel na gluha ušesa. V vrstič se premalo zavedajo, da so tam zaradi naših otrok - dobrih, boljših, samostojnih, nesamostojnih.

T. K.

Odprto pismo ob urejevanju ulic

Ne delajmo enakih političnih napak, kot jih gradivo za osnutek odloka očita nekdanji oblasti! — Še je čas, da o vsem trezno premislamo in upoštevamo mnenja

NOVO MESTO — Projektni skupini za ureditev ulic v Novem mestu sem konec marca poslal vrsto pripomb k osnutku odloka, ki je izšel v letošnji 1. št. glasila ODLOČAJMO. V njih je tudi več mnenj znancev in prijateljev, ki mislijo približno tako, a se niso javno oglašili. Zato jih objavljam v skupnem pismu in dajem v presojo še novomeški javnosti.

V Novem mestu živim 47 let in sem v tem času dobila spoznal miselnost prebivalcev kraja; njihova narodnostna zavest v marsičem daleč presega podobna občutja občanov nekaterih drugih krajev. Svoje udeležbe v vrstah OF slovenskega naroda Novomeščani nikoli niso zatajili. Uspešen boj proti fašizmu je veliki večini med njimi tudi danes zaslužen v ponos.

Zivimo v gospodarsko zaostrenem času, ko je veliko ljudi brez dela. Marsikdo ga bo izgubil, življenjska raven občanov zaradi različnih vzrokov usiha tudi v našem mestu. V tako kritičnih razmerah posega občinska skupščina po izredno korenitih spremembah v preimenovanju ulic. Tudi to je po mojem mnenju eden izmed vzrokov, da ljudje ne gledajo z naklonjenostjo na tako velike napovedane spremembe.

Neustrezna vijolična dvorana

Sklilatelji javnih razprav, ki so kraje kar 11 krajevnih skupnosti vabili v »Vijolično dvorano« na Novem trgu, niso imeli srečne roke. Za ljudi iz Bršljina, Šmihela, Regrče vasi, Grma, Gotne vasi, M. Slatnika itd. je pot do te »Vijolične dvorane« zelo dolga — kljub zanimivosti napovedane javne obravnav! Kaj pa, če je bil namen, da ljudje na taka srečanja ne bi prišli v večjem številu, in so zato bili zbori sklicani, milo rečeno, zelo »nerodno« in »proti krajevnim običajem« — se pravi ne tam, kjer se ljudje v posameznih KS sestajajo že desetletja?!

Projektarna skupina predlaga, da se ukinejo imena sedanjih 12 ulic oz. cest ali trgov, poimenovanih po nekdanjih borcih oz. enotah NOV. Pritrditi je treba merilom PS, da je treba zaradi zgodovinskega vidika v največji meri ohraniti uveljavljena ter med ljudmi priljubljena imena, nekaterim ulicam pa vrniti prejšnje ime, če je še danes živo med ljudmi. Čeprav naj bi se po predlogih PS izognili poimenovanjem po političnih in takih dogodkih, pa je le treba reči, da so se nekatera izmed imen ulic, ki so predlagane za opustitev, ljudem v desetletjih priljubila in jih ne motijo. Nekaj primerov:

Odpihnjena Partizanska cesta...

— **Partizanska cesta** naj bi bila zgradjena oz. priključena k Kandijski cesti (predlog je dal občan Franci Bačar, ki živi na Dolžu, kot sem zvedel na OO ZB v N. mestu). Bodoča soseska Kandija bi po tem predlogu dobila še Kandijsko cesto, kar ustvarja nepotrebno zmedo.

— **Kurirska pot** je po predlogu osnutka črtana »z levo roko«.

— **Ulica Majde Šilc** naj bi izginila in postala Jakčeva ulica. Krajanje sedanje KS Majde Šilc so proti takemu predlogu: to so povedali na sestanku in nato še na letni konferenci tamk. KZ ZB. — Seveda je prav, da se mesto oddolži

DRUŠTVO VINOGRADNIKOV O SVOJEM DELU

SEMIČ - Na občnem zboru Društva vinogradnikov Bele krajinje, ki je bilo konec marca v Semiču, so pregledali uspešno delo v preteklem letu ter sprejeli bogat program za leto. Med pomembnejšimi sklepi, ki so jih sprejeli, je bil tudi, da morajo biti vzorci vina, ki jih bodo dali vinogradniki v ocenjevanje za razstavo belokranjskih vin, vzeti komisjsko, v sodu pa morajo imeti vinogradniki najmanj 200 litrov vina. Tisti, ki jim bo prva degustacijska komisija izločila vzorec, se bodo lahko pritožili. Na Vinski vigradi, ki bo v Metliki od 21. do 23. maja, bo imelo društvo slavnostno sejo, na kateri bodo podelili vinogradnikom medalje za nagrajena vina, trem članom pa priznanja za prizadevano delo. Sklenili so tudi, da bo črnomaljska podružnica SLS pripravila skupaj z društvom okroglo mizo o problemih v vinogradništvu.

• **Posmrtnega življenja** ni. Telefonski sem na oni svet, nihče ni dvignil slušalke. (Petan)

• **Ameriška televizija** ima eno samo sporočilo: da je poraba tista zlata cesta, ki vodi v raj. (Postman)

• **Američani** so narod televizijskih gledalcev. (Postman)

mojstru B. Jakcu in mu dodeli ustrezno ugledno ulico, želje krajanov v KS oz. Ulici M. Šilc pa je vendarle tudi treba upoštevati.

— **Spremembi za Kristanovo in Jerebovo ulico:** imeni njenih nosilcev (z zamenjavo uglednih pok. občanov B. Komelja in dr. I. Smrečnika) naj bi »izginili« iz zavesti občanov, čeprav je delež obih pokojnih zaslužnih prvoborcev proti fašizmu že sestavni del naše nedavne zgodovine! Tu lahko govorimo o kupčiji »ime za ime«, o politični zamenjavi torej oz. o želji, da se spomin na pomembna nosilca upora v našem mestu zabiše in pozabi.

— **Če je bil pred več kot 100 leti Josip Rosina** odvetnik in narodni buditelj, menda samo zato še nima moralnih in zgodovinskih pogojev, da bi moral zamenjati znano partizanko Milko Šobar, katere ime je zaradi njenega dela v NOB znano in spoštovano. Prav nič nimam proti nekdanjemu narodnemu buditelju J. Rosini, toda ime M. Šobar zadnja desetletja živi med krajanje.

Novi trg naj ima še »Novi most«!

Zato predlagam projektni skupini: 1. ponovno naj dobro pretrese predloge občanov in zborov ZB, ki so bili v zadnjih tednih. Z njimi naj seznanijo tudi delegate občinske skupščine hkrati s popravki in dopolnili osnutka odloka o preimenovanju ulic.

2. Predlagam, da se ime »Šmihelski most« ne upelje, saj nima nobene neposredne zveze s Šmihelom, razen tega pa ne vodi le v Šmihel, temveč tudi v druge smeri, ki se na desnem bregu Krke takoj za mostom razcepijo! Imamo pa v neposredni bližini mostu »Novi trg« in ljudje že tri leta (od gradnje naprej) uporabljajo za ta most ime »Novi most«. — Mimogrede še tole: v »Utemeljivih naloge in problematiki« (OD-

ČATEŽANI IMAJO TO LETO VELIKE NAČRTE

ČATEŽ OB SAVI — V nedeljo je skupščina KS Čatež razpravljala o delu v preteklem letu, sprejela zaključni račun in ugotovila, da je bilo delo KS uspešno, čeprav je ostalo nekaj nerešenih zadev še za tekoče leto. Med najpomembnejše naloge so uvrstili vodovodno omrežje, ki naj bi ga prevzelo v upravljanje podjetje KOP. Poročilo je tudi izgradnja telefonskega omrežja, saj v najbolj oddaljenih vaseh še ni telefonske napeljave, čeprav so krajanje že pripevali po 1000 mark za izgradnjo centrale v Brežicah. Zaradi varnosti otrok naj bi še letos začeli graditi pločnik ob Topliški cesti, poleg tega pa zgradili še avtobusna postajališča in dokončno uredili pokopališče. Ker je njihov kraj turistično pomemben, so napovedali boj javnim odlagalščem smeti.

F. Z.

Še: Resnica o podpori po Jelinčičevo

Odmev na pismo predsednika OO SNS Jožeta Turka

G. Turk je v odgovoru na moje pismo v zadnji številki Dolenjskega lista nanizal nekaj vprašanj, na katera mu moram odgovoriti. Podatek o številu podpisov v podporo Jelinčičevemu dobi iz DL (Novomeška kronika, če me spomin ne vara) in pa ustno od nekaterih članov OO Novo mesto, ki so bili na tem sestanku. Podobno velja za OO Črnomelj, le da je bil članek objavljen v časopisu Slovenec.

Kje pa ste, g. Turk, dobili podatek, da OO Gradec ne obstaja? Morda iz Zmagovih »zaupnih« virov ali pa je že dosegel izbris vseh OO, ki ga ne podpirajo, kar me končno niiti ne bi presenečalo (ob poznavanju njegovih sposobnosti)? Da sem se v prvem pismu bralec podpisal kot predsednik OO, bo nedvomno držalo. Upošteval in ubogal sem navodila. Vendar ste, g. Turk, iz ednine naredili množino. Glede na dejstvo, da imate dobrega učitelja, me tudi to ne preseneča.

Močno pa me zanima, zakaj je Vaš kolega in znanec, poslanec v državnem zboru, g. Kužnik (s katerim menda dobro sodelujeta), v Črnomlju na prej omenjenem sestanku tako urno pokazal pete. S takšnim dejanjem je samo dokazal da si ne zasluži poslanskega dodatka za delo z volilci, pavšala 30.000 tolarjev. Za to vsoto mora marsikateri Dolenjec delati tudi dva meseca! Pa pustimo to, saj se tu ne da nič popraviti, vsaj zaenkrat. Končno pa, kot pravi g. Jelinčič, bo že čas pokazal, kdo ima prav. Čas in volilci na naslednjih volitvah!

SILVESTER JAKŠA

LOČAJMO, str. 12) je F. pri točki 9 sama zapisala: »Podobno je z Ljubljansko cesto, katere začetek se prestavi k novemu mostu...« Mar ni to samo dokaz več, da se je tako ime že »prišlo«?

Kdo po 600 letih leze v zadnjico nemškemu fevdalcu?

3. Užaljen in močno sem prizadet zaradi predloga PS, da bi se bodoča povezovalna cesta med Ločenskim mostom in Bučno vasjo imenovala »Rudolfova cesta«. Komu je po 628 letih, odkar je Rudolf IV. Habsburški ustanovil Novo mesto (saj ga je moral zaradi svojega prodiranja proti morju in utrditvi svoje hišne moči ter posesti med Donavo in morskimi obalami!), spet potrebno lesti v zadnjico nekdanjih tujih gospodarjev naše zemlje? Čemu in komu se hočemo s takim predlogom prikupiti, čigav sploh je ta predlog? Mar ni v PS dovolj uglednih strokovnjakov, ki pa vendarle dopuščajo tak nečasten, hlapčevsko ponizen in za naš narodni ponos skrajno žaljiv predlog? Ali ne bi našli za to bodočo povezovalno cesto kakšnega lepega domačega izvrsnega imena (npr. Bučenska cesta, Hmeljniška cesta, Podtrškogorska cesta, Vinogradniška cesta, Cvičkova cesta itd.)? Je mar to značilnost novih »ideoloških pozicij« sedanje oblasti, ki v obrazložitvah odloka na več krajih govori o nekdanjih »ideoloških prijemih« pri preimenovanju ulic in trgov v mestu?

4. Pri dajanju predlogov za preimenovanja nastopajo nova imena. Predlagam, da imena nekaterih ulic ostanejo ohranjena po mnenju krajanov z njihovih zborov, ker so se uveljavila in med ljudmi udomačila. Hkrati menim, da bi bilo treba imeti stalne spisek novopredlaganih imen zaslužnih mož za poimenovanja novih ulic. Sedanje dobre ideje je treba hraniti v stalni evidenci, najbolje pri Dolenjskem muzeju.

Ne delajte enakih političnih napak, kot jih gradivo za osnutek odloka očita nekdanji oblasti! Še je čas, da se o vsem zares trezno premisli in upoštevajo mnenja ter predlogi krajanov. Nič ne bomo izgubili, če tej pomembni nalogi odmerimo potreben čas. Zda ga je bilo kljub vsem prizadevanjem Projektna skupina, izvršnega sveta in občinske skupščine vendarle premalo. To ni očitke nikomur, temveč ocena položaja; kakršnokoli nepotrebno hitenje bi nas lahko mimogrede zapeljalo do slabih sklepov. Teh si Novo mesto s svojimi ljudmi vred prav gotovo ne zasluži.

TONE GOŠNIK

Oliver v Vrhpolju

V diskoteki Kosov hram bo gostoval že drugič

VRHPOLJE — Boris Kranjc, lastnik tukajšnje diskoteke, po poklicu gradbenik, se je za gostinstvo odločil pred osmimi leti predvsem zato, da bi se gostilna njegovega pradedra ohranila še dandanašnji. Uspešno mu je že več. Iz vaške gostilne je zrasla moderna diskoteka, ki jo je lansko leto prenovil in poskrbel za parkirne prostore, letos pa namerava poleg diskoteke oziviti še restavracijo z dobro kuhinjo in razširiti parkirišče. »Nastopi glasbenih skupin in znanih glasbenikov, kot je Oliver Dragojevič, ki se bo v naši diskoteki ta petek predstavil že drugič, so postali tradicija in tako mladi kot tudi starejši generacije so se na žive glasbene večere zelo hitro navadili,« pravi Boris. Kot je za Dolenjski list povedal tudi pevec Oliver Dragojevič, sta ambient v Vrhpolju in publika tista, zaradi česar rad prihaja pod Gorjance. In Slovenci, znani kot dobri pevci, znajo sprejeti pesmi, pisane za srce in dušo. Veseli ga tudi, da se je slovenska popevka Tih deževen dan ali tretje mesto. Leta 1966 je kot avtor tudi sam sodeloval na evrovizijskem festivalu v Luksemburgu; njegovo skladbo Brez besed je zapela Berta Ambrož in se uvrstila na 6. mesto.

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 8. IV.

SLOVENIJA 1

- 10.05 - 23.05 TELETEKST
- 10.20 VIDEO STRANI
- 10.30 ZGODBE IZ SKOLJKE
- 11.20 TEDENSKI IZBOR IGNALO, danski film
- 13.00 POROČILA
- 15.15 FILMSKO POPOLDNE JEZUS IZ NAZARETA, ponovitev TV nadalj., 2/4
- 16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
- 17.15 OTROŠKI PROGRAM: ŽIV ŽAV
- 18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
- 18.50 16 ČRK, TV igrca
- 19.15 RISANKA
- 19.22 TV NOCOJ
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 ŽARIŠČE
- 20.35 ISKANJE SALOME, švicarska nadalj., 3/6
- 21.25 TEDNIK
- 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.43 POSLOVNA BORZA

SLOVENIJA 2

- 9.45 - 0.15 Teletekst
- 10.00 Video strani - 10.10 Tedenski izbor: Turizem; Sanjska potovanja (5/12); 10.45 Športna sredi - 13.00 Poročila - 13.05 Video strani - 15.30 Akcent - 17.20 Svet poročil (ponovitev) - 18.00 Videošpon - 18.45 Že veste? - 19.17 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov - 19.22 TV nočaj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Umetniški večer: Niko Grafenauer; Antologija slovenske poezije - 21.20 Hommage a Gallus - 22.30 Sova: Jezus iz Nazareta (TV nadalj., 3/4)

PETEK, 9. IV.

SLOVENIJA 1

- 10.05 - 0.15 TELETEKST
- 10.20 VIDEO STRANI
- 10.30 TEDENSKI IZBOR NAJLEPŠE PRAVLJICE SVETA, 2/9 VIDEOŠPON UMETNIŠKI VEČER
- 13.00 POROČILA
- 13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
- 13.15 VIDEO STRANI
- 14.20 FILMSKO POPOLDNE 14.20 JEZUS IZ NAZARETA, ponovitev TV nadalj., 3/4
- 15.55 VRNITEV NA OTOK ZAKLADOV, angl. nadalj., 10/10
- 16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
- 17.15 OTROŠKI PROGRAM 17.15 HUCKLEBERRY FINN IN NJEGOVI PRIJATELJI, angl. nadalj., 5/26
- 17.40 OSCAR JUNIOR
- 18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
- 18.50 16 ČRK, TV igrca
- 19.15 RISANKA
- 19.22 TV NOCOJ
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 FORUM
- 20.25 VELIKI PETEK PRI EVANGELJANIH, reportaža
- 20.35 RUŠEVEC, ponovitev dok. oddaje
- 21.10 KRIŽEV POT V KOLOSEJU, prenos iz Rima
- 22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.05 INTERVJU

SLOVENIJA 2

- 10.40 - 0.30 Teletekst
- 10.55 Video strani - 11.05 Tedenski izbor: Že veste?; 11.40 Gospodarska oddaja: Made in Slovenia; 12.05 Iskanje Salome (švicarska nadalj., 3/6) - 13.00 Poročila - 16.40 Osmi dan (ponovitev) - 17.30 Alpe-Donava-Jadran - 18.00 Tok tok (kontaktna oddaja za mladostnike) - 18.50 Znanje za znanje: Učite se z nami - 19.22 TV nočaj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Studio City - 22.10 Glasbeni utrinek - 22.35 Sova: Jezus iz Nazareta (zadnji del TV nadalj.)

SOBOTA, 10. IV.

SLOVENIJA 1

- 10.45 - 1.20 TELETEKST
- 11.00 VIDEO STRANI
- 11.10 TEDENSKI IZBOR: 11.10 RADOVEDNI TAČEK 11.20 TUDI TO JE AMERIKA, 1. oddaja

GLASBA JE ŽIVLJENJE

3. aprila se je zgodil glasbeni dogodek leta za Slovenijo. Naša država se bo 15. maja prvič kot samostojna predstavila na evrovizijskem festivalu. 1 X band se je s skladbo Tih deževen dan zavihtel na prvo mesto.

Ker je bila zmaga vendarle v rokah žirije, sem za našo glasbeno zaslusljivo mizo povabila slovenskega člana žirije Mojmirja Sepeta. Pravi, da je težko biti v taki žiriji, vendar »kuhinje«, kar se rado očita, ni bilo. Če bi lahko podelil točke naši skladbi, bi jo uvrstil na drugo ali tretje mesto. Leta 1966 je kot avtor tudi sam sodeloval na evrovizijskem festivalu v Luksemburgu; njegovo skladbo Brez besed je zapela Berta Ambrož in se uvrstila na 6. mesto.

- 11.50 OSCAR JUNIOR
- 12.15 TOK TOK
- 13.00 POROČILA
- 13.05 TEDNIK, ponovitev
- 15.00 FILMSKO POPOLDNE 15.00 JEZUS IZ NAZARETA, ponovitev zadnjega dela
- 16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 SVET ODKRITU, amer. poljudnoznan. serija, 2/11
- 18.00 REGIONALNI PROGRAMI - LJUBLJANA
- 18.45 TV MERNIK
- 19.00 RISANKA
- 19.12 ZREBANJE 3 x 3
- 19.22 TV NOCOJ
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 UTRIP
- 20.30 ONA + ON
- 21.35 TVOJO SMRT OZNANJAMO..., posebna velikonočna oddaja
- 22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.50 SOBOTNA NOČ: NOCNI VIDEOMEH

SLOVENIJA 2

- 9.35 - 0.40 Teletekst
- 9.50 Video strani - 10.00 Tedenski izbor: Jakec in čarobna lučka (26/26); Pet prijateljev (2/13); Klub klobuk; Zgodbe iz školjke - 13.00 Poročila - 13.05 Veliki koreografi - 14.20 Video strani - 16.20 Športna sobota - 19.00 Moja knjiga o džungli (26/27) - 19.22 TV nočaj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Blaznost (angl. dok. serija, 3/5) - 21.05 Homo turisticus - 21.35 Pogled in zadaci - 22.40 Sova: Alo, alo (angl. naniz., 6/18); 23.05 Maigret (angl. naniz., 1/6)

NEDELJA, 11. IV.

SLOVENIJA 1

- 9.00 VIDEO STRANI
- 9.10 OTROŠKI PROGRAM ŽIV ŽAV, ponovitev
- 9.55 VELIKONOČNA MAŠA IZ KAPITELJSKE CERKVE V NOVEM MESTU, prenos
- 11.15 TVOJO SMRT OZNANJAMO, ponovitev posebne velikonočne oddaje
- 11.55 URBI ET ORBI - PAPEŽEVA VELIKONOČNA POSLANICA, prenos iz Rima
- 12.30 SLOVENSKA LJUDSKA GLASBILA IN GODCI: OPREKELJ
- 13.00 POROČILA
- 13.35 ONA + ON
- 15.35 FILMSKO POPOLDNE 15.35 ALO, ALO, ponovitev angl. naniz., 6/18
- 16.00 VELIKA PRIČAKOVANJA, angl. nadalj., 4/6
- 16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 MAIGRET, ponovitev 1. epizode angl. naniz.
- 19.05 RISANKA
- 19.17 LOTO
- 19.22 TV NOCOJ
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 ZRCALO TEDNA
- 20.25 PODARIM - DOBIM
- 20.55 NA KONJU V NARAVO, potopisna reportaža
- 21.25 GALAHAD Z EVERESTA, angl. dok. serija, 3/3
- 21.55 DNEVNIK 3, VREME
- 22.20 ŠPORTNI PREGLED

SLOVENIJA 2

- 8.40 - 1.20 Teletekst
- Opomba: 14.50 F-1; 16.50 nogomet Olimpique-Glasgow
- 8.55 Video strani - 9.05 Tedenski izbor: Pogled v zadnji; Vrnitev na otok zakladov (angl. nadalj., 1/10); Alpe-Donava-Jadran - 11.25 VDV (angl. animirani film) - 13.00 Poročila - 14.50 Športna nedelja - 19.22 TV nočaj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Sedemdesetletna raztopina (amer. film) - Maks Strmečnik: Pasijon po evangelistu Mateju (za očet, mehani zbor in orgle) - 22.53 TV jutri - 22.55 Sova: Hal Roach predstavlja: Ameriška burleska, 5/29; Maigret (angl. naniz., 2/6); Jute City (angl. nadalj., 1/3)

PONEDELJEK, 12. IV.

SLOVENIJA 1

- 9.30 - 0.15 TELETEKST
- 9.45 VIDEO STRANI
- 9.55 TEDENSKI IZBOR 9.55 DESETNICA, predstava Lutkovnega gledališča

SLOVENIJA 2

- 9.30 - 22.45 TELETEKST
- 9.45 VIDEO STRANI
- 9.55 TEDENSKI IZBOR 9.55 NAJLEPŠE PRAVLJICE SVETA, 4/9
- 10.20 GRADOVI NA SLOVENSKEM, 1/13
- 11.05 MOZART, TV nadalj., 2/3
- 12.00 NOVOSTI ZALOŽB
- 12.10 OSMI DAN
- 13.00 POROČILA
- 13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
- 13.15 GALAHAD Z EVERESTA, ponovitev angl. dok. serije, 3/3
- 14.25 FILMSKO POPOLDNE: MAIGRET, ponovitev angl. naniz., 4/6 ZGODBA, KI JE NI, slov. film
- 16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
- 17.15 KLUB KLOBUK
- 17.50 ŠTIRI V VRSTO, TV igrca
- 19.15 RISANKA
- 19.22 TV NOCOJ
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 ŽARIŠČE
- 20.35 FILM TEDNA POD LEDENIKOM, islandski film
- 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.45 OČI KRITIKE

SLOVENIJA 1

- 10.30 FORUM
- 10.45 TV MERNIK
- 11.00 KAM NAJ NESEM CVETJE
- 12.00 PODARIM DOBIM
- 12.30 VIDEOMEH
- 13.00 POROČILA
- 13.05 BLAZNOST, ponovitev angl. dok. serije, 3/5
- 14.15 FILMSKO POPOLDNE 14.15 PONOVIČEV AMER. BURLESKE, 5/29
- 14.35 MAIGRET, ponovitev angl. naniz., 2/6
- 15.30 GENERAL, amer. film
- 16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
- 17.05 OTROŠKI PROGRAM RADOVEDNI TAČEK
- PET PRIJATELJEV, angl. naniz., 9/13
- 18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
- 18.50 ŠTIRI V VRSTO, TV igrca
- 19.15 RISANKA
- 19.22 TV NOCOJ
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 SEDMA STEZA
- 20.30 MAGIJA + MODA
- 21.25 SVET NA ZASLONU
- 22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.40 GOSPODARSKA ODĐAJA 10000 OBRAVTOV
- 23.10 PORTRET HARFISTA ANDREASA VOLLENWEIDERJA

SLOVENIJA 2

- 11.10 - 0.05 Teletekst
- 11.25 Video strani - 11.35 Tedenski izbor: Znanje za znanje: Učite se z nami; Slovenska ljudska glasbila in godci; 12.30 Športni pregled - 13.00 Poročila - 15.30 Intervju (ponovitev) - 16.30 Utrip, Zrcalo tedna (ponovitev) - 17.00 Slovenci v zamejstvu - 17.30 Dober dan, Koroška - 18.00 Orion - 18.50 4x4 - 19.22 TV nočaj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Po sledih napredka - 20.35 Znanost (15. oddaja) - 21.00 Čarostelec v Berlinu (nemška drama) - 22.25 Sova: Najstrašnejši umor (angl. naniz., 6/6); Maigret (angl. naniz., 3/6)

TOREK, 13. IV.

SLOVENIJA 1

- 9.10 - 22.55 TELETEKST
- 9.25 VIDEO STRANI
- 9.35 TEDENSKI IZBOR 9.35 NAJLEPŠE PRAVLJICE SVETA, 3/9
- 10.00 ORION
- 10.45 HOMO TURISTICUS
- 11.15 SVET ODKRITU, amer. poljudnoznan. serija, 2/11
- 12.05 PO SLEDEH NAPREDKA
- 12.35 ZNANOST, 15. del
- 13.00 POROČILA
- 13.05 SVET NA ZASLONU, ponovitev
- 15.20 FILMSKO POPOLDNE: 15.20 NAJSTRAŠNEJŠI UMOR, ponovitev angl. naniz., 6/6
- 15.50 MAIGRET, ponovitev angl. naniz., 3/6
- 16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
- 17.15 OTROŠKI PROGRAM TUDI TO JE AMERIKA, 2. oddaja OSCAR JUNIOR
- 18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
- 18.50 ŠTIRI V VRSTO, TV igrca
- 19.15 RISANKA
- 19.22 TV NOCOJ
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 ŽARIŠČE
- 20.50 GLASBA. SHOW IN CIRKUS: NEVERJETNE ZGODBE, 10. oddaja
- 21.45 KRONIKA, kanadska dok. oddaja, 1/12
- 22.15 DNEVNIK 3, VREME,

OKVIRJI OKVIRJI OKVIRJI OKVIRJI

UVOŽENI MATERIALI

Gospodična
Prodajna galerija
in okvirjanje slik

okvirjanje
* slik
* fotografij
* postrov
* plakatov
* gobelinov
* ogledal

in odkup umetniških slik, predvsem starih mojstrov

KUPON

10% popusta
za okvirjanje

VELIKA RAZPRODAJA AKUSTIKE

od 8. 4. do 14. 4. 93

— SAT ANTENE z mont. 499 DEM — 10 kom
— VIDEORECORDERJI 539 DEM — 3 kom
— AVTORADIJI že od 239 DEM — 4 kom
— AVTOZVOČNIKI 79 DEM — 4 kom
— VIDEO KASETE (1 kom) 12 DEM — 20 kom
— TELEFON z vrvcio, URA, RADIO, DALJ. TELEFON samo 239 DEM — 3 kom
IMAMO GARANCIJSKI SERVIS V SLOVENIJI
ZA FIRMO MAJDIČ AVSTRIJA

RTV SERVIS in trgovina

ROŽIČ POD TRŠKO GORO 45, Novo mesto
(068) 21-229

Garancijski servis v Sloveniji
za firmo Majdič

HRANILNO-KREDITNA SLUŽBA AGRARIE BREŽICE

razpisuje delovno mesto za nedoločen čas

VODJE HRANILNO-KREDITNE SLUŽBE

Razpisni pogoji:

- višja izobrazba ekonomske ali pravne smeri z najmanj dvema letoma delovnih izkušenj
- srednja izobrazba ekonomske ali pravne smeri z najmanj 6 leti delovnih izkušenj.

Kandidati lahko oddajo svoje prijave do vključno 14. 4. 1993 na sedežu Hranilno-kreditne službe, Pod obzidjem 39, Brežice. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po preteku razpisnega roka.

Podjetje DARJA — DIA D.O.O., PROIZVODNJA, UVOZ-IZVOZ

išče

potnike

za prodajo tekstilnih artiklov na debelo na šentjurskem področju, novomeškem in zasavskem.

Vse informacije lahko dobite po tel. 0608/79-677 oz. 0608/70-560 (popoldan) ali na naslov DIA d.o.o., Koprivnica 1, 68282 KOPRIVNICA.

Trgovsko podjetje CENTER Ljubljana Poslovalnica Novo mesto Bršljin 2

objavlja prosta dela in naloge

prodajalca —

pripravnik (gradbenega materiala) za določen čas s končano (poklicno) šolo za prodajalce (IV. stopnja). Pisne ponudbe pošljite na naslov: Trg. podjetje CENTER Ljubljana, poslovalnica Novo mesto, Bršljin 2.

OBVESTILO KMETOVALCEM

Skupščina občine Novo mesto je na seji konec marca 1993 obravnavala in sprejela proračun občine Novo mesto za leto 1993, v katerem so zagotovljena finančna sredstva za intervencije v kmetijstvu v višini 38 milijonov SIT. Finančna sredstva so namenjena kmetovalcem v obliki regresov pri nakupu mineralnih gnojil, kakovostnih semen (koruza, krompir, pšenica, ječmen, grah, travno-deteljne mešanice), regresa za nakup plemenske živine (goveje plemenice, pl. svinje in merjasci ter drobnica), regresa za vhlavljanje telet in regresa za trsne cepljenke in sadne sadike.

Vse informacije glede koriščenja občinskih interventnih sredstev dobite pri kmetijskih svetovalcih v Žužemberku, Straži, Mirni Peči, Grabnu pri Novem mestu, Škocjanu in Šentjerneju ter Sekretariatu za kmetijstvo in gozdarstvo občine Novo mesto. Sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo

STINGRAD d.o.o.

STROJNIŠTVO, INSTALACIJE, GRADBENIŠTVO
Novo mesto, Runkova 2

išče:

1. KV zidarje
2. KV tesarje
3. Gradbene delavce

Pogoji:

- 2 leti delovnih izkušenj
- državljan RS
- znanje slovenskega jezika

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas. Pisne prijave morajo kandidati poslati v 8 dneh po objavi razpisa na gornji naslov. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh.

Svet Vzgojnovarstvenega zavoda Oton Župančič, Črnomelj

razpisuje dela in naloge

1. RAVNATELJA

Za ravnatelja je lahko imenovan, kdor izpolnjuje splošne z zakonom določene pogoje in posebne pogoje, ki so:

- da je vzgojitelj predšolskih otrok, učitelj, pedagog ali specialni pedagog,
- da ima opravljen strokovni izpit,
- da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu v vzgojnovarstvenem zavodu, od tega najmanj 2 leti s predšolskimi otroki,
- da ima organizacijske in strokovne sposobnosti, ki jamčijo, da bo s svojim delom prispeval k uresničevanju smotrov in ciljev zavoda, kar dokazuje s svojim delom,
- da je pri svojem pedagoškem delu dosegal delovne rezultate, iz katerih izhaja, da bo lahko uspešno opravljal dela in naloge pedagoškega vodje zavoda.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v roku 8 dni po objavi razpisa na naslov: Svet VVZ Oton Župančič Kidričeva 18 b 68340 Črnomelj

Rok za zasedbo delovnega mesta je 1. 9. 1993.

Trgovina DULE,

Smolenja vas, tel. (068) 26-483

in

trgovina ROSA, Vavta vas, tel. (068) 84-830

želita vsem svojim strankam vesele velikonočne praznike, ob nakupu nad 5.000 SIT darilo — majica z napisom.
Se priporočamo!

REPUBLIKA SLOVENIJA SKUPŠČINA OBČINE METLIKA SKUPŠČINA OBČINE ČRNOMELJ

Komisija za izbiro razpoznavnega znaka Bele krajine

objavlja izid natečaja za izdelavo razpoznavnega znaka Bele krajine

Skupščini občin Metlika in Črnomelj sta v Dolenjskem listu št. 5 z dne 4. 2. 1993 objavili javni anonimni natečaj za izdelavo razpoznavnega znaka Bele krajine.

Komisija v sestavi:

Dr. Stane Bernik, dipl. um. zg., Ljubljana, predsednik
Andreja Brancelj, prof. um. zg., Metlika, članica
Ksenija Khalil, Črnomelj, članica
Mag. Janez Kramarič, dipl. iur., član
Jože Mihelčič, Metlika, član
Boris Mužar, Črnomelj, član
Zvonko Rus, prof. geogr., Metlika, član

je na seji dne 30. 3. 1993 ugotovila, da je do razpisnega roka na natečaj prispelo 26 predlogov.

Po pregledu prispelih predlogov je komisija sprejela naslednje SKLEPE:

1. Komisija ugotavlja, da natečaj ni dal pričakovanih rezultatov, zato prve nagrade ne bo podelila.
2. Komisija se je odločila odkupiti dva prispela predloga — elaborata, ki sta se po rezultatu oziroma idejni rešitvi najbolj približala razpisani zastavljeni nalogi. Enakovredna odkupa znašata vsak po 250 DEM v toarski protivednosti Ljubljanske banke Dolenjske banke na dan plačila. To sta deli pod šifro »BELA 21« avtorja Boruta Dvornika, Stari trg 34, 68230 Mokronog in pod šifro »DUMA« avtorja Ernesta Peklarja, Ulica Milke Šobar 2 b, 68000 Novo mesto.
3. Komisija je predlagala obema razpisnikoma natečaja, da natečaj ponovita s sodelovanjem Društva oblikovalcev Slovenije.
4. Komisija poziva avtorje predlogov pod šiframi FANNY 4-1-21-16-23-10-4-ALEN PISANICA 1993 KIER POKA PIKA POČ RISBA NI KONJ 2333 JAMES BOND 007 ASSURNA SIRPAL da ji sporočijo svoje naslove.

Komisija za izbiro
razpoznavnega znaka
Bele krajine

Avto-hit

POSEBNA PONUDBA OSEBNIH AVTOMOBILOV

OPEL ASTRA 1.4i, GL, 5 vrat	25.600 DEM
VW GOLF 1.9 TD CL, 5 vrat	31.000 DEM
FORD FIESTA 1.1i, 3 vrata	17.400 DEM
FORD FIESTA 1.3i, 5 vrat	18.900 DEM
FORD ESCORT 1.6i — 16V, 5V	24.700 DEM

RABLJENI AVTOMOBILI	
VW GOLF GTD. LET. 91, siv metal.	21.000 DEM
R 21 1.4 TL, LET. 91, siva metal.	19.000 DEM
OPEL KADETT 1.4S, LET. 91, bel	17.500 DEM
R 4 LET. 89, rjave barve	5.000 DEM

Možnost odkupa rabljenih vozil, kredit in leasing. Dobava takoj.

**AVTO-HIT d.o.o., Stranska vas 1,
68000 Novo mesto
tel./fax 068/43-502
Mobitel: 0609613881**

»AGROCVET« Cikava 50, Grosuplje tel./fax. (061) 773-310

Cenjenim kupcem nudimo:

- beli pesek za grobove
- korita in lončke za sajenje rož
- specialne zemlje (substrate) za sajenje in presajanje rož
- specialna gnojila za vrtnice, jagode, rododendrome in trate
- okrasno keramiko, celofane in okrasne trakove
- plin za gospodinjstvo

Delovni čas: vsak dan, razen nedelje, od 7. do 19. ure.

Mercator KZ »KRKA«

PE KRMILA
Bršljin 16
Novo mesto
tel. (068) 21-463
fax. (068) 21-891

PROGRAM KRMNIH MEŠANIC

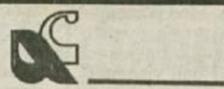
V mešalnici močne krme pripravljamo vse vrste krmnih mešanic za prašiče, govedo, perutnino po lastnem programu in po želji kupca. Za dopolnjevanje obrokov pripravljamo koncentrate, iz katerih lahko sestavite popolno krmno mešanico s svojimi žiti ali dopolnite osnovni obrok! Na voljo so vam:

beljakovinsko-vitaminsko-mineralne mešanice:
TL-D — za teleta do 16 tednov starosti,
GD-32 — za krave molznice in mlado pitano govedo,
GD-32D — za mlado pitano govedo,
GD-D — za goveje pitance nad 200 kg teže,
BEK-D — za prašiče v pitanju in plemenske svinje,
BEK-M — za prašiče v pitanju z lastnimi sojinimi tropinami,
BRO-D — za piščance od drugega tedna starosti in jarkice,
NS-D — za kokoši nesnice.

vitaminsko-mineralni mešanici:
VIMIN-K — za krave molznice,
VIMIN-GP — za govedo v pitanju.

Vse mešanice lahko zmešate z mletimi žiti v mešalcih za krmila, manjše količine v mešalcih za beton, čas mešanja ne sme biti krajši od sedem minut! Navodila o pripravi mešanice so na vsaki deklaraciji. Vsako sredo med 7. in 11. uro vam strokovnjak v tovarni svetuje sestavo obroka!

Želimo vam uspešno rejo!

agrariacvetje
proizvodnja in trgovina čatež po

Čatež, Topliška 34, Brežice

razpisuje:
odprodajo dela starega voznega parka, in sicer:

1. Renault Trafic T 1200 D — povišan, leto izdelave 1987, NM 125-068
2. Renault Trafic T 1200 D — povišan, leto izdelave 1986, NM 113-167
3. Renault Trafic T 1200 D — povišan, leto izdelave 1987, NM 124-003
4. Renault Trafic T 1200 D — povišan, leto izdelave 1986, NM 113-156

Vsa vozila z vsemi podatki so na ogled od dneva objave dalje na dvorišču podjetja. Zanimani kupci naj v roku 10 dni po objavi dostavijo pisne ponudbe za odkup vozil. Vozila bodo prodana interesentom, ki bodo ponudili najboljše pogoje glede cene in roka plačila.
Informacije: (0608) 61-702.

Pivo, ki ima 40% manj
alkohola in kalorij!

Prvo domače lahko pivo!

Nič lažjega!

JELOVICA

Šk.Loka, Kidričeva 58, tel.064/631-241, fax/632-261

HIŠE, VRATA, OKNA, SENČILA,
VRTNE GARNITURE IN OPUŠČENI PROGRAMI

LJUBLJANSKI

SAJAM

POLEJ
10-35%
GOTOVINSKEGA POPUSTA
VAM KUDINO V ČASU SEJMA

ŠE
SEJEMSKI POPUST,

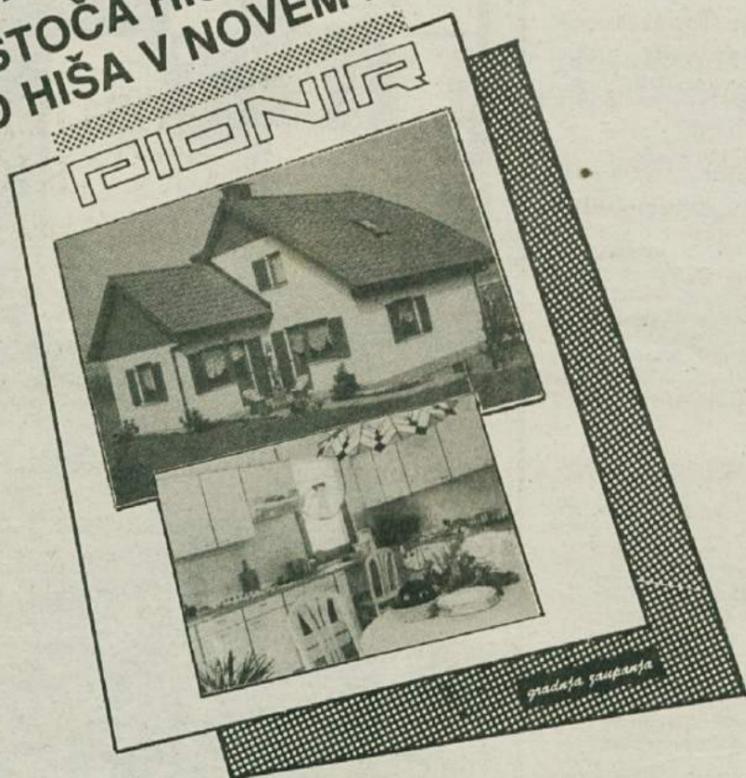
3% ZA MONTAŽNE OBJEKTE
5% ZA STAVBNO POHIŠTVO

ki velja za pogodbe in naročila, sklenjena v času sejma
na vseh naših prodajnih mestih

MURSKA SOBOTA Cankarjeva 25, tel.: 069/22-921

DISKONT UNIVERZAL KRIŽEVCI

PROMOCIJSKA
RASTOČA HIŠA —
BIO HIŠA V NOVEM MESTU

V naselju Regerške Košenice v Novem mestu prodajamo Rastočo hišo, zgrajeno iz Bio materiala — opekona. Hiša s 170,5 m² netto koristne površine je v celoti in moderno opremljena, skratka v njej lahko živite že jutri.

Informacije in prodaja:
GIP »PIONIR«, Kettejev drevored 37, Novo mesto
tel.: (068) 21-826, 23-686

ODLOČITE SE, VREDNO JE!

trgovsko podjetje
NOVO MESTO d.o.o. — Ljubljanska 27 — 68000 Novo mesto

VČERAJ NA TELEVIZIJI,
DANES PRI VAS DOMA

trgovina **elvod**

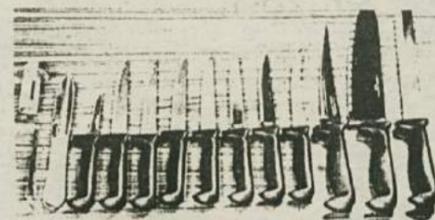
- elektroinstalacijski material
- bela tehnika
- drobni gospodinjstvi aparati
- akustika
- rezervni deli za pralne stroje in štedilnike

- svetila SIJAJ HRASTNIK — 15% popust

Se priporočamo!

UGODNE CENE — PESTRA IZBIRA

tel./fax. (068) 26-071

NOŽI Z LASERSKO OSTRINO

KOMPLET VSEBUJE 11 NOŽEV IN 3 DODATKE

- OBLIKE NOŽEV:
- LASERSKA OSTRINA
 - BREZ BRUŠENJA
 - GIBLJIVOST REZILA
 - TRDNOST

UGODNO! CENA: 5.490,00 SIT

VAKO d.o.o., Kolodvorska 56,
68340 ČRNOMELJ
Tel: 068/52-073, 52-555, 53-173
Fax: 068/52-073, 53-173

Cenjene stranke obveščamo, da imamo na zalogi naslednje izdelke iz hladilne tehnike:

- komercialni hladilnik 745 I 148.800 SIT
- steklena vrata 38.000 SIT
- zamrzovalna skrinja 310 I 33.250 SIT
- zamrzovalna skrinja 260 I 173.088 SIT
- vitrina DVS 2 m

Cene so veleprodajne, fco. Črnomelj.

MÜLLER

ČRNOMELJ, ČOPOVA 8
tel. (068) 51-059

— RENT-a CAR: R5,
VW PASSAT CL,
C-25 furgon

PRODAJA AVTOMOBILOV,
PRENOS LASTNIŠTVA

terme čatež d.d.

topliška cesta 35, 68250 brežice

objavljajo prosta delovna mesta

TREH MASERJEV

pogoji:

- IV. ali V. stopnja ustrezne šolske smeri — zdravstveni tehnik ali fizioterapevt
- opravljen maserski izpit
- delo je za določen čas, za dobo 12 mesecev
- poskusno delo 60 dni

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov:
TERME ČATEŽ, d.d., Čatež ob Savi, Topliška c. 35,
68250 Brežice

MODNO
ŠIVILJSTVO

Slavica Cindrič
Kajuhova 4
68340 Črnomelj
tel. 068/51-933

Danes naročeno
jutri narejeno!

RENAULT

Servisno prodajni center

Alojz Vrtnin

Črnomelj, Kočevje 21
tel. in fax: 068/54-638

VI NAM — MI VAM

POGREBNE IN
POKOPALIŠKE
STORITVE

Oklešen Leopold

K Roku 77
Novo mesto
tel. (068) 26-193
delovni čas: non stop

- prevozi pokojnikov — tudi iz tujine
- prodaja pogrebnega materiala
- ureditev pokojnikov — tudi na domu
- urejanje dokumentov v zvezi s pokojniki
- kompletne storitve pri pogrebi
- storitve v zvezi z upepelitvijo
- posredovanje vencev in cvetja
- izredno konkurenčne cene
- brezplačen prevoz do 20 km
- 10% popust ob takojšnjem plačilu
- možnost plačila na 3 čeke ali 3 obroke

NOVOTEHNA
AVTOMOBILI
NOVO MESTO

Izjemna priložnost za nakup avtomobilov:
CIMOS CITROEN: popust za omejeno število vozil
V zalogi: FIAT — Panda 4 x 4, UNO
1,1 s 3V, UNO 1,1 S 5V, UNO 1,7 DS, LANCIA DEDRA 1.8 ie
LANCIA THEMA 2.0 16 V LE
ŠKODA FAVORIT 135 LX in GLX, FORMAN in PICK-UP
LADA SAMARA 1300 in 1500, LADA NIVA
HYUNDAI: LANTRA 1.6 GLSi 16V, PONI HATCHBACK 1.5
GLSi
Novo mesto (068) 28-066, Trebnje (068) 44-025, Metlika
(068) 58-197, Krško (0608) 32-500.

PVC ohišja za nagrobne sveče

Čez 20 vrst ohišij za sveče vam nudi Kovinoplastika Lokar, Lokve 21/a, Črnomelj, tel. (068) 52-505.

Večje količine dostavljamo brezplačno.

REPLAY
BLUE JEANS

Generalni zastopnik za Slovenijo išče ekskluzivnega zastopnika (prodajalna butik) za Novo mesto

Gornji trg 4, Ljubljana
tel.: (061) 222-586

Pripravljamo dokumente
za carinjenje
in
opravljamo
(mednarodne) prevoze.

Strokovno in hitro!

MEDNARODNA ŠPEDICIJA IN TRANSPORT
Partizanska 10, 61310 Ribnica, SLOVENIJA
tel. (061) 860-659, fax (061) 860-659

**DOMUS —
CENTER ZA ZAŠČITO POTROŠNIKOV, d.o.o.**

Za predstavitev našega novega programa na področju celotne Slovenije vabimo k sodelovanju:

1. VODJE ZASTOPNIŠKIH SKUPIN
2. ZASTOPNIKE

Iščemo komunikativne ljudi z vsaj srednješolsko izobrazbo ter sposobnostjo organiziranja prodaje. Vašo prijavo pričakujemo v 8 dneh na paslov: DOMUS, Slovenska 17, LJUBLJANA, z oznako CZP

**GALA
ZA
VAS**

Gala Metlika, Kidričevo naselje

DOBRI RAZLOGI ZA NAKUP

- širok asortiman
- možnost osvežitve v prenovljenem bifeju
- menjalnica
- velik parkirni prostor
- odprto tudi ob sobotah in nedeljah

ODLIČNI PLAČILNI POGOJI

- 5% popust za upokojece
- možnost plačila na 2 ali več čekov
- možnost plačila s karticami ACTIVA, EUROCARD, VISA, TIMA, KM, Hmezad

Prijazno vas vabimo k obisku!

**Iščete nov poslovni
prostor v Metliki?**

Na odlični lokaciji v novem trgovsko-poslovnem centru v Metliki prodamo ali oddamo v najem popolnoma nove poslovne prostore. Primerni so za trgovsko in vse vrste storitvenih dejavnosti.

Izbirate lahko različne velikosti, poleg tega pa poslovne prostore lahko tudi prilagodimo vašim potrebam.

Najmanjša enota je 40m².

Nudimo ugodne prodajne cene - od 800 do 1400 DEM/m² in zelo ugodne kreditne pogoje!

Rok izročitve: julij 1993.

Ogled prostorov predvidoma vsak petek po predhodnem dogovoru.

Za informacije in ogled prostorov se oglasite na:

SKB - Nepremičnine & Leasing d.o.o.
Slovenska 54, 61000 Ljubljana
telefon: 061/313-468, 301-632
telefaks: 061/121-202

SKB - nepremičnine & leasing d.o.o.

JELOVICA

Šk.Loka, Kidričeva 58, tel.064/631-241, fax/632-261

HIŠE, VRATA, OKNA, SENČILA,
VRTNE GARNITURE IN OPUŠČENI PROGRAMI

LJUBLJANSKI

SAJAM
POLEG
10-35%
GOTOVINSKEGA POPUSTA
VAM NUDIŠO V ČASU SEJMA
ŠE
SEJEMSKI POPUST,
3% ZA MONTAŽNE OBJEKTE
5% ZA STAVBNO POHIŠTVO

ki velja za pogodbe in naročila, sklenjena v času sejma na vseh naših prodajnih mestih

NOVO MESTO Ob potoku 5, 068/22-772,
METLIKA Vinogradniška41, 068/58-716, KRŠKO CKŽ 21, 0608/21-236

MERCATOR STANDARD d.o.o.
Glavni trg 3
68000 NOVO MESTO

RAZPISUJE

zbiranje ponudb za oddajo v najem trgovskega lokala
PREČNA v Prečni 8

Trgovina je prenovljena, sodobno opremljena. Objekt oddamo z vso pripadajočo opremo.

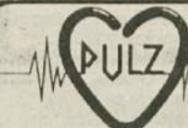
Pogoji:

- opravljanje enake dejavnosti
- prevzem vseh stroškov
- vključitev v poslovanje z najemodajalcem
- uporaba kolektivne znamke Mercator

Trgovski lokal oddajamo za 10 let; medsebojna razmerja bosta stranki uredili s pogodbo.

Ponudbe sprejemamo 15 dni po objavi razpisa na naslov: MERCATOR STANDARD d.o.o., Glavni trg 3, 68000 Novo mesto.

Interesenti dobijo podrobnejše informacije v zvezi z razpisom po telefonu 26-035 pri g. Hribarju ali 21-418 pri g. Hočevarju.

PULZ, d.o.o.

Miklošičeva 24, Ljubljana, tel./fax: 061/131-043

Najbolj pogosta težava v današnjem času

POVIŠAN KRVNI TLAK

Ali ga lahko držimo na vajehtih?
Z digitalnim merilnikom krvnega tlaka in srčnega utripa **OMRON** je to preprosto.

CENA 9980 SIT

- Preprosto in hitro merjenje.
- Merilnik je lahek, priročen in lep na pogled.
- Namenjen je za dom. uporabo.
- Jamstvo 1 leto.
- Zagotovljen servis.

**UGODNE CENE
GRADBENIH MATERIALOV
BAUMIT**

Salonit Anhovo vam do konca meseca aprila nudi po zelo ugodnih cenah gradbene materiale Baumit

- toplotnoizolacijske omete
- notranje omete
- sanacijske omete
- plemenite omete in barve

Za podrobnejše informacije pokličite Salonit Anhovo, tel. (065) 51-030 in (065) 27-480.

FINET sistemi - sistemi nove generacije

tel.: (063) 701-225 fax: (063) 701-033; strojna oprema, programska oprema, grafika, multimedija, računalniške mreže, komunikacije, svetovanje

TIP RAČUNALNIKA	RAM	40 MB	85 MB	120 MB	170 MB	240 MB	425 MB
386 SX 25	1 MB	97200	105240	115920	122400	149400	
386DX 33/64 KB	2 MB	113880	119680	131680	138000	165360	239760
386DX 40/128 KB	2 MB	116880	122680	134680	141000	168360	242760
486DX 33/256 KB	4 MB	189600	200400	205200	232800	307080	
486DX2 50/256 KB	4 MB	208800	220200	225000	252600	326280	
486DX2 66/256 KB	4 MB	235200	246000	250800	267840	351600	

DISKETE	DS/DD	DS/HD
BASF EXTRA 3.5"	144	227
BASF EXTRA 5.25"	90	138

Cene so v tolarjih!

OSNOVNA KONFIGURACIJA

osnovna plošča, delovni spomin *** MB RAM, AT BUS kontroler, 2 x ser. in 1 x par. izhod, disketni pogon 1.2 MB, trdi disk QUANTUM (CONNER), VGA gr. kartica TRIDENT 512 KB, VGA MONO monitor 14" PHILIPS, ohlajše mini tower z LED displayem, tipkovnica CHICHONY s SLO znaki

V SPOMIN

*Kako bi dihal rad, poslušal, gledal,
sedel med vami, katero vmes povedal —
pa me tišči steptan nad mano grob,
da s čelom butam ob ta nizki strop.
(O. Župančič)*

Po kratki in zahrbtni bolezni naju je v 59. letu starosti zapustil naš dobi at

MIRKO ARH

Rožančeva 16, Krško

V boleči praznini sva hvaležni vsem, ki ste z nama sočustvovali, darovali cvetje, sveče in svete maše. Posebej se zahvaljujemo duhovnikom za lepo opravljen obred, govornikom g. Bučarju, g. Colariču in g. Vodopivcu, pevcem, godbi in sodelavcem podjetja Videm. Iz srca hvala!

Njegovi

ZAHVALA

V 81. letu je umrla dobra žena, mama, stara mama in setra

GABRIJELA PEČARIČ

rojena Marin

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje. Posebna hvala sosedom in vaščanom, Antonu Vraničarju za poslovilne besede pred domačo hišo, gospodu župniku za lepo opravljen obred, pevkam za zapete pesmi ter vsem, ki ste pokojnico spremlili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: mož Janez, sin Zvonko z družino, sestre Tončka, Štefka in Suzana

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je zapustila naša mama, stara mama, teta in botra

ALOJZIJA ZORAN

iz Herinje vasi 27

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in sosedom za podarjene vence, cvetje, sveče ter denarno pomoč. Hvala tudi zdravstvenemu osebju dermatološkega oddelka in interni bolnišnici Novo mesto za vso skrb in nego, delovnim organizacijam Dolenjka Novo mesto, OŠ Sentjerne, Tovarni zdravil Krka za podarjene vence in pomoč. Zahvaljujemo se tudi Marjanu Peru in Ivanu Novaku za poslovilne besede, g. župniku za lepo opravljen obred ter vsem, ki ste pokojno v tako velikem številu pospremlili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: vsi, ki smo jo imeli radi

tedenski koledar

Četrtek, 8. aprila — Valter
Petek, 9. aprila — Bernarda
Sobota, 10. aprila — Alenka
Nedelja, 11. aprila — velika noč
Ponedeljek, 12. aprila — vel. ponedeljek
Torek, 13. aprila — Ida
Sreda, 14. aprila — Valerij

LUNINE MENE
13. aprila ob 21.39 — zadnji krajec

kino

BREŽICE: 8. in 9. (ob 20. uri) ter 10. in 11.4. (ob 18. in 20. uri) ameriška akcijska komedija Napihnjenci. 14.4. (ob 20. uri) ameriška drama Neopročeno.
CRNOMELJ: 9. (ob 18. uri) in 12.4. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Levjesrčni. Od 9. do 11.4. (ob 20. uri) ameriška drama Neopročeno.

KRSKO: 9. in 11.4. (ob 18. uri) ameriški ljubezenski film Telesni stražar. 12.4. (ob 17. in 19. uri) ameriška komedija Napihnjenci.

METLIKA: 9. in 11.4. (ob 20. uri) ameriški psihološki film Bele pečine.
NOVO MESTO: Od 8. do 12.4. (ob 18. in 20. uri) ameriška črna komedija Krvava Marie.

kmetijski stroji

KMETOVALCI! AGROIZBIRA KRANJ, trgovina Slavko Prosen, nudi ugodno akumulatore Vesna in Topla vseh vrst. Primer: 12 V 97 Ah - 7.300 SIT, 12 V 150 Ah - 15.900 SIT, traktorje gume Barum, Pirelli, rezervne dele za traktorje IMT, Ursus, Tomo Vinkovič, Zetor, Univerzal, Store, Deutz. Pokličite nas na ☎ (064)324-802! 1072
SAMONAKLADALNO PRIKOLICO za seno Kruger 20 m3 prodam. ☎ (0608)75-199. 1387
SAMONAKLADALNO 20 m3 prodam. Struna, Potov Vrh 1 b. 1391
KOSILNICO BCS in mlatnico s popolnim čiščenjem prodam. Anton Kuckenberger, Gor. Ponikve 20, Trebnje. 1402

TRAKTORSKO FREZO Leon, širine 145, in dvobrazdni plug Batuje za tomo vinkoviča prodam. ☎ (068)52-472. 1403

URSUS 360 prodam. ☎ 85-734. 1405

MOTOKULTIVATOR Labinprogres (Goldoni), 8 KS diesel, s frezo in mulčarjem, ter škroplilnic 200 l za motokultivator Muta - Kosor prodam. Ogled: Turk, Brod 25, Podbočje. 1411
TRAKTOR URSUS C 355, 4200 ur, prodam. Blažič, Ždinja vas 1, Novo mesto. 1417

ROVOKOPAČ SKIP BN 80 in traktor IMT 560 z originalno vgrajenim vilom Inland, 5 ton, prodam. Vinko Rudman, ☎ (068)85-799. 1426
TRAKTOR Tomo Vinkovič 730 prodam. ☎ 85-163. 1429

MOTORNO nahrbtno kosilnico Stihl prodam. ☎ (0608)60-202. 1440

Trgovina KLAS d.o.o.
Biška vas 1, Mirna Peč
tel. (068) 78-098
v sodelovanju z

tehnostroj
MODERNA OPREMA - LJUTOMER d.d.

traktorskih kiper prikolic
ETK 453 6,50 X 16 (4) — 249,133.50
ETK 453 8,25 X 15 VZM — 237,006.00
ETK 453 8,25 X 15 VZM — 221,846.60
kombajn za izkop krompirja — 12.500 DEM

Žitni kombajn FAR širina 2,8 m, s kabino 36.400 DEM
Popusti za gotovinsko plačilo, ugodni kreditni pogoji!
Za kombajne velja cena z znižano carinsko stopnjo.
Cene veljajo do razprodaje zalog.

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o.
UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Jožica Dornič, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svete, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milana Markelj (urednik Priloge) in Pavel Perc.

IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 85 tolarjev; naročnina za 2. trimesečje 1.050 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 2.100 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te vrednosti. OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase 1.500 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 3.000 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 1.700 tolarjev. Mali oglas do deset besed 950 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 95 tolarjev.

ŽIRO RACUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto). NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefon: uredništvo in računovodstvo (068) 23-606, 24-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 23-610; mali oglasi in zahvale 24-006; telefaks 24-898.

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvajalce informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst. Casopisni stavek, prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p. o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ROTACIJSKO KOSILNICO, rabljeno dve leti, prodam. ☎ 21-764, po 16. uri. 1452

TRAKTOR ZETOR 4911 in rezervne dele za Zetor prodam. ☎ (061)770-162. 1453

ZETOR 5011, 700 ur, kombajn Fahr M 600 in traktorski vilicar prodam. ☎ 78-086. 1455

TRAKTORJA ZETOR 5211, 3000 ur, in Ursus C 335, 2000 ur, prodam. Udovc, Črmošnjice 55, Stopiče. 1457
KMETOVALCI, POZOR! Še lahko kupite traktorje SAME, URSUS, UNIVERZAL, LINDNER, DEUTZ, TOMO VINKOVIČ po konkurenčnih cenah ter rabljene traktorje raznih tipov takoj ali po naročilu ter prikluček zanj na kredit do 5 let pri Agroavtu Kranj, Gorenjesavska 17, pri železniški postaji. Za informacije kličite na ☎ (064)221-192, od 8. do 16. ure, sobote od 8. do 12. ure. 1482

kupim

KAMNIT PORTAL, primeren za kmečko hišo kupim. ☎ (068)78-222, zvečer. 1446

motorna vozila

JUGO 45 E, letnik 1987, ugodno prodam. ☎ 47-071. 1385

JUGO 45, rdeč, letnik 1990, in 126 P, letnik 1988, prodam. ☎ 78-284, po 15. uri. 1386

R 4, letnik 1990 prodam. ☎ 20-529. 1390

Ljubljanska 27, NOVO MESTO (Javna skladišča)

— prodaja vozil Fiat, VW, Renault
— gotovinski odkupi rabljenih vozil
— posredniška prodaja po vaši ceni
— staro za novo, staro za staro

Ponudba meseca:
VW POLO 18.700 DEM
GOLF 1,4 CL/5 vrat 26.000 DEM
GOLF 1,9, TD/3, vrata 30.000 DEM

'Vozila so na zalogi, cene so do registracije!
Delovni čas: od 8. do 17. ure.
Tel. (068) 26-010.

GOLF JXB, 12/89, malo vožen, odlično ohranjen, prodam. ☎ (0608)82-574. 1392

Z 128, letnik 1987, registrirano do marca 1994, ugodno prodam. ☎ 21-932. Maja. 1395

Z 128, letnik 1987, prodam. Pirc, Zg. Mladetiče 13 a, Tržišče. 1398

R 4, letnik 1989, registriran do 6/93, prodam. ☎ 28-555. 1399

R 4 GTL, letnik 1984, prodam. ☎ 76-444. 1400

Z 750, letnik 1985, prodam. Krevs, Vel. Bučna 15, Novo mesto. 1401

GOLF D, letnik 1986, bel, veliko dodatne opreme prodam. ☎ 22-573. 1406

JUGO 45, letnik 1989, 30.000 km, prodam. ☎ 43-718. 1407

R 5 CAMPUS, letnik 12/89, bele barve, prodam. ☎ (068)24-790. 1412

GOLF D, letnik 1982, registriran do 3/93, prodam. Škrlec, Mala Cikava 12, Novo mesto. 1413

JETTO CL DIESEL, letnik 9/89, prevoženih 72.000 km, prodam ali menjaj za cenejšo vozilo. ☎ 65-391. 1415

JUGO 45, letnik 10/89, registriran do oktobra, prodam. ☎ 65-271, Medic. 1416

R 5 campus, letnik 1989, garažiran, prvi lastnik. ☎ 22-104. 1427

NISSAN SUNNY 1.6 SLX, letnik 1990, črne barve, prevoženih 57.000 km, prodam za 15.500 DEM. ☎ 41-035. 1434

JUGO 45 AX, prva registracija 1988, registriran za celo leto, prodam. ☎ (068)85-168. 1434

R 5 CAMPUS, letnik 11/90, petero vrat, rdeče barve, 35.000 km, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)28-439. 1435

EMINENT

PRODAJA NOVIH IN RABLJENIH VOZIL

POSEBNA PONUDBA

— CLIO RL 1,2 energy MOTOR, KATALIZATOR, 3 V, CENA do reg. 17.820 DEM
— VELIKA IZBIRA RABLJENIH VOZIL
— KREDITI

Dol. Kamence 25a
Novo mesto
tel./fax: 068/23-902
Del. čas od 8. — 12. in od 13. — 17. ure.

Z 101, letnik 1977, in 7 tednov stare prašičke za nadaljnjo rejo prodam. ☎ 73-443. 1436

GOLF JX D, svetlo rdeč, letnik 1988 ugodno prodam. ☎ (068)42-412. 1442

JUGO 55, letnik 1990, prodam. ☎ 43-636. 1444

R 4 GTL, letnik 6/89, rdeč, ohranjen, 42.000 km, prodam. Ragovska 17, Novo mesto. 1447

JUGO FLORIDO 1.4, letnik 1990, registrirano do 1/94, in prikolico za osební avto prodam. ☎ 27-214. 1454

PRODAJ GOLF, 1.81, reg. celo leto (4400 DEM). ☎ 068/28-915

LADO RIVO 1300, letnik 1990, prodam. ☎ 24-547, zvečer. 1459

JUGO 55, rdeč, letnik 1991, 12.000 km, prodam. Ogled v soboto cel dan. Mate Corak, Slavka Gruma 80, Novo mesto. 1461

TRABANT karavan, letnik 1987, prevoženih 49.000 km, registriran do 21.8.93, prodam za 1.150 DEM. ☎ 21-789. 1464

Z 128, letnik 1986, prodam. ☎ 65-014, po 19. uri. 1468

GOLF D, letnik 1986, registriran do 4/94, prodam. ☎ (0608)33-267. 1472

JUGO 45, star 4 leta, krem barve, dobro ohranjen, prodam. ☎ 26-981. 1474

GOLF D, letnik 1986 prodam. ☎ (068) 76-286. 1477

GOLF JX D, letnik 87/88, rdeč, petero vrat, lepo ohranjen, prodam. ☎ (0608)79-509. 1478

APN 6, star eno leto, prodam. ☎ (068)26-150. 1485

obvestila

NESNICE, mlade jarkice pasme hisex, rjave, stare 4 mesece, opravljena vsa cepjenja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije (kličite od 17. do 22. ure) vsak dan: Jože Zupančič, Otovec 12, Črnomelj, ☎ (068)52-806, Gostilna Jože Cetin, Mostec 46, Dobova, ☎ (0608)67-578, Zdenka Janežič, Slepšek 9, Mokronog, ☎ (068)49-567, Martina Zelič, Loka 9 pri Zidanem Mostu, ☎ (0601)84-124. 385

ZYNO d.o.o.

Gmajna 6, Raka
tel. (0608) 75-086

vam v svoji trgovini na Raki nudi po ugodnih cenah:

umetna gnojila:

NPK 15 x 15 x 15 1.099 SIT

urea 898 SIT

izjemno ugodno:

semenska kornuza PIONER 456 SIT kg

BC 318 300 SIT kg

škropiva

primextra 980 SIT

radazin 805 SIT

gradbeni material

apno vreča 297 SIT

cement M 450 451 SIT

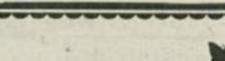
armaturne mreže 9,5/6, 3.390 SIT

armaturne mreže za tiake 933 SIT

bramac kom. 73 SIT

betonski blok 25 kom. 60,77 SIT

TELSAT, D.O.O., CPB 13, Brestanica. UGODNO! Na zalogi več sistemov stereo satelitskih anten. ☎ (0608)70-465, od 9. do 16. ure. 916

Desirée

C. kom. Staneta 6
Novo mesto

* spodnje perilo
* kopalke
* nogavice

Ekzkluzivna prodaja, konkurenčne cene!

HORTING NOVO MESTO svetuje, oskrbuje in vzdržuje vrtove in zelenice. ☎ 24-433. 1150

PURANI BELI IN GRAHASTI, težke pasme, stari 5 tednov, za nadaljnjo rejo PRVA DOBAVA 25. aprila DRUGA DOBAVA 13. junija Zbiramo naročila po tel.: 061/783-022 068/ 45-622 068/ 57-105

ROLETE, ŽALUZIJE in lamelne zavese izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. ☎ (068)44-662. 1214

Kosilnice BCS 622 končna cena samo 4.700 DEM. Ruski in beloruski traktorji. Možnost kredita in dostave na dom. Smo najcenejši! Trgohit d.o.o., Podolnica 28, 61345 Horjul, tel. (0609) 611-123.

ŠE ZADNJE v tej sezoni so v prodaji 9 oz. 5 tednov stare rjave in bele jarkice. V prodaji so vsak dan. Šmarjeta 15, Šmarješke Toplice, ☎ 73-058. 1393

Montiramo SATELITSKE SPREJEMNE SISTEME že za 485 DEM.

Posebna ponudba skupinskih sistemov za bloke in večstanovanjske hiše.

MOST d.o.o., Servisni center, Šentjernej (v prostorih ISKRE) tel: 42-068

ENOMESEČNE BELE PIŠČANCE ter 7- tedenske jarkice bomo prodajali 17.4. in 10.5. Sprejemamo naročila. Kuhelj, Šmarje 9, Šentjernej, ☎ 42-524. 1408

PROLES d.o.o.
Prodajamo hrastov parket, cena 880 SIT/m². Odkupujemo hrastovo hlodovino. ☎ (068) 27-653 (zvečer).

Z OMETI BAUMIT boste zadovoljni. STYRIAN d.o.o. LENART, tel.: (062) 724-123

PMC TRGOVINE Nedanovski Robert

PMC TRGOVINA
Skocjan 47
(nasproti mesarstva Bobič)

UGODNA PRODAJA:
— kmetijskega repromateriala,
— artikli za gozdarstvo, vinarstvo, gradništvo,
— barve, laki,
— potrošni material za: automobile, kmetijsko in gradbeno mehanizacijo,
— inštalacijski material,
— gradbeni material ter še mnogo drugega...

ODPRTO OD 7. — 17. ure

PMC TRGOVINE Nedanovski Robert

PMC TRGOVINA
V. Brusnice 13
(1. nadst. center stara šola)

UGODNA PRODAJA:
— kmetijskega repromateriala,
— artikli za gozdarstvo, vinarstvo, gradništvo,
— barve, laki,
— potrošni material: automobile, kmetijsko in gradbeno mehanizacijo,
— inštalacijski material,
— domača zdravila,
— tekstil, kozmetika ter mnogo drugega

ODPRTO OD 7. — 17. ure

PMC TRGOVINE Nedanovski Robert

Trg gorjanskega b. 2
68310 Šentjernej
tel. (068) 41-199

— komercialna
— trgovina na debelo
tel. (068) 41-199
fax.: (068) 42-064

prekllici

LUDVIK BRULC, Grič 2, Trebnje, prepovedujem parkiranje in vožnjo po parceli št. 852 ob Temenici v Benečiji, KO Trebnje. Vse kršitelje bom sodno preganjal. 1409

MARA POČRVINA, Zagreb, se zaradi prevare nasledstva odrekam svoje sestre Kristine Bele - Počrvina iz Gor. Straže in njene hčerke Marjance Lepšina iz Brežic. 1424

posest

14 A VINOGRADA, (4 ha je travnika) v Okrogu nad Sentrupertom, in mešalec Maraton prodam. Ivan Vavtar, ☎ (068)40-358. 1376

STARO ZIDANICO v Dobljčki Gori pri Črnomlju, (6.000 m² zemlje, sadovnjak, travnik), dovozna pot, prodam za protivrednost 16.000 DEM. ☎ (061) 556-414. 1381

V CEROVČU nad Stransko vasjo prodam parcelo, 23 a, majhen vinograd in nedokončano brunarico z elektriko. ☎ 28-488. 1383

ZIDANICO, vinograd in sadovnjak na Radovici pri Metliki, v skupni površini 6000 m², dostopna pot je asfaltirana, prodam ali zamenjam za parcelo v hrvaški Istri. Cena 16.000 DEM. ☎ (041)714-185. 1384

LERAN d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

POSREDUJEMO

pri nakupu in prodaji nepremičnin, ocenjujemo, svetujemo

Prodamo:
— novejšo vrstno hišo v Novem mestu, v račun vzamemo manjše stanovanje v Ljubljani
— hiše v Smolenji vasi, Novem mestu, Otočcu, Gumberku, Črnomlju in na Dvoru
— garsonjere v Novem mestu in Ljubljani
— pekarijo s prodajalno kruha v obratovanju ter stanovanje v Novem mestu
— trgovino z mešanim blagom v Novem mestu
— poslovne prostore na Glavnem trgu v Novem mestu
— gostinski lokal z opremo in stanovanjem v Straži
— dvosobno stanovanje zamenjamo za večje v Novem mestu

Tel. (068) 22-282 od 8. do 19. ure

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj, v 55. letu starosti, nas je zapustil naš ljubljani

JOŽE KAPUŠIN — DADI

gostilničar s Krasinca

Življenje si celo zidal in garal, vse za hišo in družino dal. Zakaj si, Dadi, toliko hitel, zakaj vsaj malo nisi posedel?

Srce zares je veliko bilo, a škoda eno le samo; zakaj src nisi več imel, da bi še malo poživel?

Srce tvoje je bilo za vse, izdalo drugih ni, a tebe je. Zakaj, ugrabimo sedaj mi vsi, sedaj, ko tebe več med nami ni.

Zakaj, zakaj...

brat Ivan

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem, znancem in vsem vam, ki ste ga imeli radi in ste v najtežjih trenutkih bili z nami, nam stisnili roko, izrazili sožalje ali kako drugače sočustvovali. Hvala vsem, ki ste v tako velikem številu Dadija pospremili na njegovi zadnji poti, okrasili njegov grobek in na njem prižgali svečke. Posebej hvala gospodu župniku za opravljen obred, pevkam cerkvenega zbora za lepo izpete pesmi in govorniku gospodu Pezdircu za ganljive besede slovesa. Še enkrat v

Izdelujemo vse vrste
vzdržljivih štedilnikov iz
nerjaveče pločevine —
po želji stranke.

Tel. (068) 49-259. Danijel Hočevar, ključavničarstvo in izdelovanje štedilnikov, Puščava 2, 68230 Mokronog

20 A vinograda z zidanico na Selih nad Sentrupertom prodam. ☎ 40-088.

1388
V NOVEM MESTU prodamo starejšo hišo na parceli 760 m², z možnostjo še ene dodatne lokacije. ☎ 21-145. 1394

17 A vinograda z asfaltom do zazidljive parcele na Malkovcu prodam. Enkratna priložnost! Andrej Stuček, Kaplja vas 14, Trzin. ☎ 1396

LEPO DOMAČIJO nad Trebelnim prodam. Prodajni seni in stebre za kozolce. ☎ 45-448, 45-564. 1397

VIKEND - ZIDANICO, sadovnjak in vinograd na Trški gori prodam. ☎ (068)43-830. 1419

HIŠO pri Krškem prodam. Možna takojšnja vselitev. ☎ (0608)34-983. 1420

HIŠO nad Kostanjevico z 10 a zemlje ob asfaltu, novejšo, primerno za takojšnjo vselitev, prodam. ☎ (061) 559-923. 1425

NA TRŠKI GORI nad Krškim prodam 200 a zemlje in brunarico. ☎ (0608)32-483. 1433

HIŠO na parceli 37 a, Dobrava 2 pri Škocjanu, prodam. ☎ (063)37-831, popoldne. 1439

V SEVNICI prodam starejšo hišo s telefonom in kabelsko televizijo. Cena 45.000 DEM. ☎ (0608)81-686. 1445

PARCELO, 2 km iz Metlike v smeri Grabrovec, cca 25 a, primerno za ljubiteljsko kmetovanje, prodam. ☎ 57-299, zvečer. 1465

V NOVEM MESTU prodam novo hišo. V račun vzamen stanovanje. ☎ (068)23-915. 1467

V BLIŽINI KRŠKEGA prodam hišo s 4,7 ha zemlje. ☎ (062)221-614, po 20. uri. 1470

8 HA veliko posestvo, največ gozda, na Bizeljskem, ob asfaltirani cesti, prodam. Informacije: Antonija Vegelj, Brežice, Cernelčeva 4. 1471

V SREDIŠČU LESKOVCA pri Krškem, nasproti cerkve, prodam staro hišo in parcelo 820 m² po zelo ugodni ceni, primerno za obrtno dejavnost ali lokal. Informacije dobite v cvetličarni Žabkar, Leskovec. 1473

STAREJŠO HIŠO z vrtom v Novem mestu prodam. ☎ 24-100. 1475

VIKEND, dograjen do 3. gradbene faze, z elektriko in vodo ter 24 a zemljišča zelo ugodno prodam. Lokacija Šmaver (relacija Mirna Peč - Trebnje). ☎ (068) 23-548, v večernih urah. 1476

STANOVANJSKO HIŠO z gostinskimi lokalom v okolici Novega mesta prodam. ☎ (068)23-022. 1481

prodam

SIVO TELICO, brejo 8 mesecev, prodam. Jože Hrovat, Pristava 22, Novo mesto, dopoldne. 1374

JEDILNI KROMPIR, krompir za seme, kolerabo in pšenico prodam. Viljem Kerin, Senuše 6, Leskovec. ☎ (0608)33-343. 1375

TOMOSOV elektroagregat, 2 KW, prodam. ☎ 23-553, ob delavnih od 16. do 19. ure. 1377

DNEVNO SOBO, kose pohištva in otroški voziček prodam. ☎ (068)21-832. 1378

OSTREŠJA oz. gruste po naročilu prodajamo. ☎ (068)42-482. 1410

DOBRO OHRANJENO napravljiveček prodam. ☎ (068)60-018. 1414

OHRANJENO SPALNICO (6 kom), nove jogije z blazino, dve pernici (tušni) in otroško posteljo prodam za 2.900 DEM. Vovk, Valantičevo 17, Novo mesto. ☎ 23-174, zvečer. 1421

KRAVO, visoko brejo, prodam. Mirko Verbič, K Roku 72, Novo mesto. 1422

SPALNICO prodam ali menjam za drva. Rozman, Kristanova 1. 1428

KROMPIR za seme dezire in kondor prodam. ☎ (064)632-861. 1431

KRAVO za zakol prodam. ☎ 43-877. 1441

STROJE V OBRATOVANJU za izdelavo bombažnih nogavic zelo ugodno prodam. Možnost prodaje artikla v Italijo. Plačilo na obroke ali po dogovoru. ☎ (066)76-370 ali (066)71-004. 1443

KRAVO s prvim teletom in brejo telico prodam. ☎ (068)76-528. 1448

200 L črnega vina ugodno prodam. ☎ (068)56-032. 1450

20 M2 lamelnega hrastovega parketa in rabljeno kolo poni prodam. ☎ 73-273. 1451

PRAŠIČA za zakol prodam. ☎ 85-656. 1460

KROMPIR ZA SEME dezire in saski prodam. ☎ (064)310-096. 1469

150 L domače slivovke prodam. ☎ 85-701. 1479

STROJ ZA KRIVLJENJE PLOČEVINE, »abkant« prešo Jelšingard, letnik 1986, prodam. ☎ (0608)21-367, (0608)21-463. 1480

razno

V CENTRU Novega mesta ugodno prodamo lepe pisarne. Silan, Ljubljana. ☎ (061)374-472. 1389

INŠTRUKCIJE in pripravo na izpite za osnovno šolo nudimo! ☎ 23-616. 1437

SAT ANTENE že za 490 DEM. PACE 800 samo 665 DEM, montaža brezplačna obročno odplačevanje. ☎ 47-623. 1437

INŠTRUIRAM matematiko, fiziko in gradbene strokovne predmete. ☎ 068/25-034 (Robi)

Dragi mami TINCI PETERLIN iz Družinske vasi 62 želijo ob njenem lepem jubileju vse najboljše in da bi bila še naprej zdrava ter vedno dobre volje njeni otroci: Zvone, Cita in Janez z družinami.

službo dobi

DEKLE za strežbo v bistroju honorarno zaposlim. ☎ (068)87-490. 1379

KUHARICO KV, najraje pripravničko, in dekle za peko pizze redno ali honorarno zaposlim. Vloge pošljite do petka, 9.4., na naslov: Gostilna Pavlin, Mačkovec 31, Novo mesto, ali po ☎ 22-308. 1404

VELETRGOVINSKA ORGANIZACIJA export-inport iz Novega mesta išče inženirja agronomije ali živilske tehnologije z znanjem enega tujega jezika. Sprejemamo tudi začetnika. Informacije na ☎ 20-406, 21-406 ali pismene ponudbe na naslov: Dol. Kamence 90, Novo mesto, za razpis. 1418

AKVIZITERJE za prodajo kvalitetnih tekstilnih izdelkov uveljavljene podjetja honorarno zaposlimo. ☎ (068)25-084. 1423

ZIDARJA IN PK DELAVCE honorarno zaposlim. ☎ 27-652, popoldne. 1432

DEKLE ali fanta za strežbo v novoodprtem lokal, zaželjena praksa, zaposlim. Kandidati naj se javijo na ☎ 85-623 ali 85-650. 1449

ČE ŽELITE dober zaslužek s prodajo tekstilnih izdelkov na terenu, pokličite! Možna tudi redna zaposlitev. Ključite v četrtek in petek po 15. uri na ☎ 23-977. 1458

DEKLETA za delo v butik in bistroju zaposlim. ☎ 23-878. 1462

POTNIKE za prodajo tekstila po Sloveniji iščemo. Provizija 30%. ☎ 45-214. 1463

PERSPEKTIVNO PODJETJE nudi možnost pogodbene ali redne zaposlitve. ☎ (061)881-453. 1466

AKVIZITERJE za prodajo tekstila na terenu iščemo. Provizija 30%. Informacije na ☎ (068)25-113, interna 11 ali 21-990. 1490

Zaposlimo izkušenega prodajalca strojev za obdelavo lesa — novih in rabljenih — za območje Dolenjske. ☎ (067) 51-304.

INŠTRUKTORJA za matematiko in slovenski jezik za OŠ nujno potrebujem. Tel. (068) 22-643.

stanovanja

V NOVEM MESTU najemem garsonjero. ☎ (068)26-374, od ponedeljka do četrta zvečer. 1380

DVOSOBNO STANOVANJE, 59 m², v Krškem prodam. ☎ (0608)32-703. 1382

OPREMLJENO DVOSOBNO STANOVANJE v centru Novega mesta oddam najboljšemu ponudniku. Šifra: »CENTER«. 1430

ENOSOBNO STANOVANJE na Cesti herojev prodam. ☎ 25-216. 1456

V NOVEM MESTU najemem garsonjero. ☎ (068)26-374, od ponedeljka do četrta zvečer. 1483

PRODAMO dvosobno stanovanje (52 m², centralna kurjava, balkon) na Mirni pri Trebnjem. ☎ 068/23-065.

HALO — ALO PIZZA!

☎ (068) 24-415
ZARADI VAS

ZAHVALA

V 92. letu nas je tiho zapustila naša draga mama, babica, prababica in teta

ANA ZUPAN

Malenska vas 15, Mirna Peč

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za pomoč, izraze sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter župniku za opravljen obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 68. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, brat, stric, dedek in pradedek

ANTON SLAK

z Dobrave 24 pri Škocjanu

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sosedom, posebno družinam Mojstrovic, Selak in Sivec, ter gospodu kaplanu za opravljen obred in gasilcem za spremstvo na zadnji poti. Hvala tudi osebju internega oddelka Splošne bolnice Novo mesto.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je zapustila naša draga mama in stara mama

URŠULA GRUBIČ

iz Šmarja pri Šentjerneju

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem, znancem, Domu starejših občanov Novo mesto, Iskri HIPOT Šentjerneje in Keko Žužemberk za podarjeno cvetje in izraze sožalja. Zahvaljujemo se tudi Šentjernejskemu oktetu za zapete pesmi in gospodu kaplanu za opravljen obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 65. letu starosti nas je zapustila sestra, teta in svakinja

MARIJA JAKŠA

z Drske 55

Ob boleči izgubi drage sestre se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, njenim sosedom, sodelavkam in kolektivu Splošne bolnice Novo mesto za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in sv. maše. Hvala gospodu kaplanu za poslovljeni obred, pevkom za lepe žalostinke in vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala Nežki Jaklič za nego v času bolezni.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 34. letu starosti nas je nenadoma tragično zapustil naš ljubljeni oči, brat in prijatelj

ŠTEFAN LOGAR

iz Zajčjega Polja pri Kočevju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom Zajčjega Polja in Črnega Potoka, prijateljem in znancem, ki ste z nami sočustvovali, darovali vence in cvetje, nam vsestransko pomagali v težkih trenutkih ter pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Najlepša hvala govornikom Aloju Maroltu in Jožetu Kovču za ganljive besede, pevcem iz Kočevja za zapete žalostinke in Marjanu Novaku za Tišino, zaigrano v zadnji pozdrav.

Žalujoci: Majda s sinčkom Markom, sestra Milica in brata Franci in Ciril z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Nihče ne ve, kako boli, ko tebe, dragi oče, več v našem domu ni. Če pridna roka koga bi rešila, tebe, dragi oče, ne bi črna zemlja krila.

Nenadoma nas je zapustil, star komaj 49 let, dragi mož, oče, dedi, brat, svak in stric

RUDI BELE

iz Šmarja 19 pri Šentjerneju

Globoko pretreseni se z bolečino v srcu zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in denarno pomoč, ter za tako številno spremstvo pokojnega na njegovi zadnji poti. Lepa hvala g. kaplanu za opravljen obred, govornikom, godbi in oktetu za pesmi in besede slovesa. Posebna zahvala kolektivu Iskra, Konjeniški klubu Šentjerneje, Revozu O-III, Borisu Krancu in delavcem Kosovega hrama.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Mama, utihnil tvoj je mili glas, obstalo zlato je srce, le sledi ostale so povsod od dela tvojih pridnih rok.

V 75. letu starosti nas je za vedno zapustila draga mama, babica, prababica, tašča, sestra in teta

ANA SKOL

z Blata 3 pri Trebnjem

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem ter znancem, ki so sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in pokojno v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Prisrčna hvala dr. Žnidaršiču za lajšanje bolečin v bolezni, g. kaplanu za opravljen obred ter upokojskemu pevskemu zboru za zapete žalostinke. Hvala tudi govornikom Rajku Zaletelu in Režki Majer. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

Ni te na vrtu več, ne med gredicami, ni te na polju več, ne med megljicami, ne več v šumotu voda niti vej, ni te nikjer več, kjer bila si prej. (O. Župančič)

Kdo pojde na Gospodovo goro? Kdor je nedolžnih rok in čist v srcu.

V cvetu mladosti je odšla od nas hčerka in sestra

MARIJA SELAK

roj. 1973

z Dobrave pri Škocjanu

Iskrena hvala vsem, ki ste se od naše ljube Marije prišli posloviti, ji darovali cvetje, maše in sveče, nam izrekli sožalje in nam ob težki izgubi pomagali. Posebno se zahvaljujemo sosedom Gradišarjevim, Straškovim, Prašnikarjevim in Krnčevim. Hvala tudi njenim sošolcem, Kmetijski šoli in Idi Bregar za ganljivo slovo ob grobu. Zahvala g. župniku za lep obred in Šentjernejskemu oktetu za zapete pesmi.

Vsi njeni

ZAHVALA

Nihče ne ve, kako boli, ko tebe, dragi ate, več v našem domu ni. Niti zbogom nisi rekel niti roke nam podal, smrt te vzela je prerano, a v srcih naših boš ostal.

V 64. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

VINKO FRANKO

Razdrto 6

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih, nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje, denarno pomoč, sveče in sv. maše ter pokojnega v tako velikem številu spremili na njegovi prerani zadnji poti. Posebna zahvala članom LD Šentjerneje za lepo opravljen pogreb ter Tinci Kuhelj in Tonetu Jordanu za ganljive poslovljene besede ob odprtem grobu. Iskrena zahvala tudi PTT podjetju Novo mesto, kolektivom Vzornice delavnice TPV Novo mesto, PTT Šentjerneje, Družbeni prehrani Revoz, LD Orhovica, Društvu upokojujencev Šentjerneje in vsem ostalim.

Žalujoci: žena Pepca, sin Slavko in hčerka Anica z družinama, brat Jože z družino ter ostalo sorodstvo

